

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA**
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

**ANALÝZA ČINNOSTI MĚSTA PŘÍBRAM V
OBLASTI EFEKTIVNÍHO VYUŽÍVÁNÍ
FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z EU**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Ing. Petra Pártlová, Ph.D.

Vypracovala:

Bc. Veronika Prokšová

2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Analýza činnosti města Příbram v oblasti efektivního využívání finančních prostředků z EU vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Příbrami, 22. 4. 2013

Bc. Veronika Prokšová

Poděkování

Děkuji Ing. Petře Pártlové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce a Ing. Jaroslavě Polákové, vedoucí Samostatného oddělení dotací Městského úřadu Příbram, za cenné rady a zkušenosti.

1.	ÚVOD.....	3
2.	REGIONÁLNÍ POLITIKA EU A JEJÍ IMPLEMENTACE V ČR.....	5
2.1	Cíle, nástroje a principy regionální politiky EU 2007-2013	7
2.2	Strategické a programové dokumenty pro aplikaci regionální politiky EU v ČR	11
2.3	Územní členění ČR pro potřeby regionálního rozvoje.....	17
3.	ZÁKLADNÍ PRINCIPY FUNGOVÁNÍ OBCE A JEJÍCH ORGÁNŮ...19	
3.1	Základní znaky obce.....	20
3.2	Strategické dokumenty a mechanismy obcí a měst.....	22
4.	ROZPOČET OBCE.....	24
4.1	Příjmy a výdaje obce	26
5.	DOTAČNÍ MOŽNOSTI OBCE	27
5.1	Operační programy pro potřeby obcí a měst	28
6.	PŘÍPRAVA, ŘÍZENÍ A ADMINISTRACE PROJEKTŮ	29
7.	CÍLE, METODIKA A HYPOTÉZY	35
8.	DESKRIPCE MĚSTA PŘÍBRAM	37
8.1	Historický vývoj	39
8.2	Orgány a odbory	41
8.3	Rozvojové dokumenty.....	43
8.4	Socio-demografická analýza	44
8.4.1	Obyvatelstvo	44
8.4.2	Občanská vybavenost.....	46
8.4.3	Ekonomická situace a trh práce	47
8.5	Životní prostředí.....	48
8.6	Veřejná dopravní infrastruktura	49
8.7	SWOT analýza města Příbram	50
8.7.1	Základní SWOT analýza.....	51
8.7.2	Sociodemografické podmínky	53
8.7.3	Ekonomické podmínky a cestovní ruch.....	54
8.7.4	Životní prostředí.....	55
8.7.5	Infrastruktura.....	56

9.	ANALÝZA VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ EU MĚSTEM PŘÍBRAM.....	57
9.1	ROP NUTS II Střední Čechy a jeho využití městem Příbram	58
9.2	Integrovaný OP a jeho využití městem Příbram.....	68
9.3	OP Životní prostředí a jeho využití městem Příbram.....	74
9.4	OP Vzdělání pro konkurenceschopnost a jeho využití městem Příbram.....	82
9.5	OP Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho využití městem Příbram.....	87
9.6	OP Podnikání a inovace	90
9.7	Komunitární programy	92
9.8	Finanční mechanismus EHP/Norsko.....	93
10.	NÁRODNÍ ZDROJE	94
10.1	Národní dotační programy financované ze státního rozpočtu a jejich využití městem Příbram	95
10.2	Dotační tituly ze státních účelových fondů a jejich využití městem Příbram	97
11.	REGIONÁLNÍ ZDROJE A JEJICH VYUŽITÍ MĚSTEM PŘÍBRAM	100
12.	DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	104
13.	VYBRANÉ PROJEKTY A JEJICH POPIS	105
13.1	Modernizace dopravního terminálu Autobusového nádraží.....	105
13.2	Rekonstrukce a revitalizace náměstí T. G. Masaryka	107
13.3	Rekonstrukce a revitalizace náměstí 17. Listopadu	108
13.4	Realizace energetických úspor v objektu ZŠ 28. října	110
14.	MĚSTO PŘÍBRAM A PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2014 - 2020.....	111
15.	VÝSLEDKY A DISKUZE.....	113
16.	ZÁVĚR.....	123
17.	ABSTRACT	126
18.	PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	127
	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ, GRAFŮ A ZKRATEK	

1. Úvod

Programové období 2007-2013 se pomalu blíží ke svému konci a podoba příštího období je ve fázi vyjednávání. Ať bude ale výsledek jednání jakýkoli, tak velký objem finančních prostředků, který byl České republice alokován na období 2007-2013, v příštím období již nezískáme. Je tedy čas se ohlédnout a zhodnotit, jak velká část těchto finančních prostředků, určených na kohezní politiku, byla využita a jak účelně. Jakožto občan města Příbram jsem se rozhodla provést tuto analýzu právě v rámci této municipality.

Cílem mé práce je zhodnotit činnost města Příbram v efektivním využívání především evropských, ale i státních a krajských dotací jako nástroje jeho celkového rozvoje. Pokusím se sestavit práci tak, aby mohla zároveň sloužit jako orientační návrh východisek k diskusi o novém strategickém dokumentu města na období 2014-2020.

První část práce nabízí teoretické poznatky z oblasti regionální politiky EU a její implementaci v ČR, informace o rozvoji obce a možnostech jeho financování a dále poskytují náhled do problematiky řízení a administrace evropských projektů. Při sestavování teoretického základu jsem vycházela především z odborných publikací.

Druhá část práce, praktická, se dá rozdělit do několika celků. V prvním představuji čtenáři město Příbram, poskytují jeho socioekonomickou analýzu, na kterou pak navazují SWOT analýzy několika tematických oblastí řešeného území.

V druhém celku využívám těchto poznatků pro analýzu efektivního využití finančních prostředků těch operačních programů, ve kterých může být žadatelem obec, ke splnění strategických cílů rozvoje města. Dosahuji toho přehledem a popisem všech uskutečněných projektů, na které město získalo dotaci, a analýzou jejich souladu se strategickým dokumentem města. V části Dílčí výsledky a diskuze, která je součástí každé kapitoly v této části, jsem uvedla návrhy dalších problematických oblastí, jejichž spolufinancování by teoreticky bylo z operačních programů dosažitelné. Podobně jsem postupovala i při analýze státních a krajských dotací a jejich využití městem Příbram.

V následujících kapitolách blíže popisují čtyři vybrané projekty, které nejvíce změnilly podobu města a jejichž realizace by se bez finančního přispění strukturálních fondů EU pravděpodobně nemohly uskutečnit. Dále poskytují nástin podoby příštího programovacího období 2014-2020 a závěry, které z těchto informací zatím plynou pro město Příbram.

Závěrečná kapitola s názvem Výsledky a diskuze srozumitelně interpretuje a doplňuje informace, které vyplynuly z analýzy využití evropských dotací k dosažení dalšího rozvoje města. Poskytuje zde podrobný rozbor jednotlivých prioritních oblastí současného strategického dokumentu města z hlediska naplnění jejich strategických cílů pomocí evropských dotací. Výsledkem rozboru jsou moje návrhy prioritních opatření, na které by město mělo při tvorbě nového akčního plánu strategického dokumentu zaměřit. Nový strategický plán bude usnadňovat nalezení nových možností jejich financování a tím bude napomáhat městu Příbram k dosažení dalšího ekonomického, kulturního a sociálního rozvoje.

2. Regionální politika EU a její implementace v ČR

Regionální, resp. strukturální politika Evropské unie patří mezi její nejvýznamnější aktivity. Z hlediska podílu finančních prostředků vynakládaných na zabezpečení svých cílů na celkovém rozpočtu EU zastává regionální politika druhé místo hned po společné zemědělské politice.

Regionální politika, vycházející ze dvou základních hodnot, jimiž jsou soudržnost a solidarita, by se dala obecně definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů, jejichž smyslem je zmírňovat rozdíly v sociálně-ekonomické úrovni jednotlivých regionů. Tyto rozdíly mohou být dány mnoha faktory ekonomické i neekonomické povahy, jako například nevyhovující ekonomická struktura regionu, upadání hospodářství nebo periferní zeměpisná poloha v rámci EU. (Wokoun a kol., 2008)

Motivem jejího založení byly v řadě zemí především ekonomicko-hospodářské důvody, tedy vytvořit předpoklady pro zmírnění či odstranění neúměrných diferencí v rozvoji jednotlivých regionů v rámci státu a souběžně přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti regionální a národní ekonomiky. Zvyšování konkurenceschopnosti municipalit, regionů a států a tím i vyvážení nositelů místního a ekonomického rozvoje jsou totiž nezanedbatelným determinantem růstu (Stejskal, Kovárník, 2009). Vyskytují se zde ovšem i motivy sociální, ekologické či politické povahy.

V roce 2000 byla Evropskou radou přijata Lisabonská strategie s cílem vytvořit z EU do roku 2010 „nejdynamičtější a nejkonkurenceschopnější ekonomiku světa založenou na znalostech, schopnou udržitelného hospodářského růstu, vytváření více kvalitních pracovních příležitostí a zachovávající sociální soudržnost“. K dosažení tohoto cíle se Unie rozhodla zaměřit na tyto oblasti: Ekonomika a společnost založená na znalostech, Modernizace evropského sociálního modelu a Zdravá ekonomická perspektiva a příznivý růstový výhled ekonomiky, zde se jedná o makroekonomická opatření. V roce 2010 na Lisabonskou strategii navázala další desetiletá Strategie Evropa 2020. Politika soudržnosti musí proto usilovat i o realizaci Lisabonských cílů.

Politika soudržnosti prošla za dobu své existence významným vývojem. Z politiky zaměřené na podporu regionů postižených útlumem těžkého průmyslu a na zaostalé venkovské regiony bojující o finanční prostředky se vyvinula v jednu z nejdůležitějších politik EU, která má Evropě zajistit konkurenceschopnost ve světě a pomoci čelit výzvám 21. století. V současné době se opírá o definici uvedenou v článku 130A Jednotného evropského aktu z roku 1986: „Společenství rozvíjí a uskutečňuje aktivity vedoucí k podpoře celkového harmonického vývoje a k posilování své hospodářské a sociální soudržnosti. Společenství se zaměřuje zvláště na snižování nerovnoměrností mezi různými regiony a soustřeďuje se na zaostalé regiony, jimž se dostává nejmenší podpory“. Toto můžeme tedy označit za význam a obecný cíl regionální a strukturální politiky EU.

2.1 Cíle, nástroje a principy regionální politiky EU 2007-2013

Východní rozšíření EU výrazně zvýšilo regionální disparity v rámci EU a regionální politika tedy musela nutně projít reformou. Ta se uskutečnila roku 2005, kdy Evropská komise po předchozích návrzích a vyjednáváních zveřejnila Sdělení obsahující obecné zásady politiky soudržnosti na období 2007-2013. Změna se uskutečnila v základním zaměření regionální politiky na zvyšování konkurenceschopnosti a budování hospodářství založeném na znalostech a inovacích.

Celkový rozpočet na evropskou politiku soudržnosti na období 2007–2013 činí 347 miliard EUR, tvořící 35,7 % celkového rozpočtu EU. Tato částka bude doplněna o 160 miliard EUR z vnitrostátních veřejných a soukromých zdrojů.

Úsilí by mělo být zaměřeno na čtyři prioritní oblasti Lisabonské strategie, tj. větší investice do znalostí a inovací; využití podnikatelského potenciálu, zejména malých a středních podniků; zlepšení zaměstnatelnosti a lepší správa energetických zdrojů. Na toto období byly vytyčeny tři základní cíle: Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.

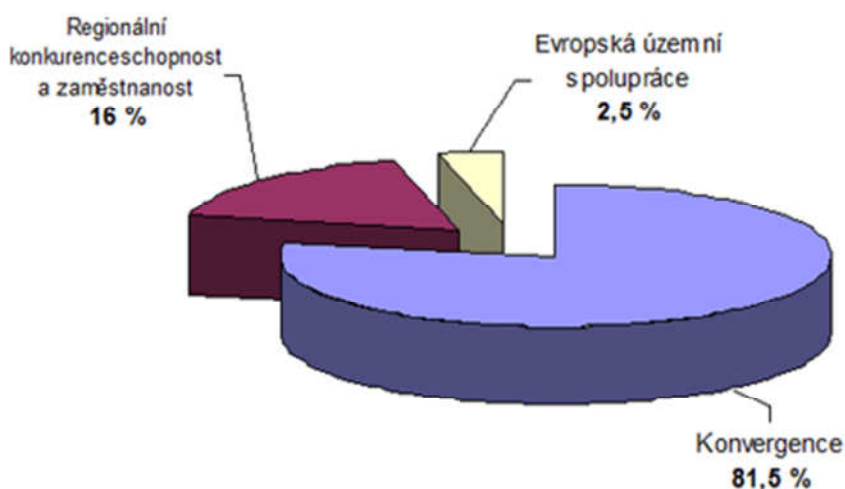
Cíl **Konvergence** se zaměřuje na podporu růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. Z tohoto cíle jsou podporovány regiony, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75% průměru EU, proto na prostředky z tohoto cíle má nárok celá Česká republika s výjimkou hlavního města Prahy. Na tento cíl je alokováno přibližně 80% prostředků vyčleněných na regionální politiku, ale v případě nových členských zemí je tento podíl mnohem vyšší, v ČR činí 97,1%.

Cíl **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** se věnuje podpoře ekonomických změn v průmyslových, městských a venkovských oblastech. Oblasti spadající pod tento cíl převyšují se svým HDP na osobu 75% průměru EU. Přidělená alokace na tento cíl je podstatně nižší, činí zhruba 16%, jelikož potřeba pomoci těmto regionům není tak naléhavá, jako v případě cíle Konvergence. V rámci ČR do tohoto cíle spadá pouze hlavní město Praha. Cíl slouží k posílení

konkurenceschopnosti a atraktivity regionů předvídáním hospodářských a sociálních změn, jako například změny související s otevřením obchodu, podporou inovací, znalostní ekonomikou nebo ochranou životního prostředí (Stejskal, Kovárník, 2009)

Poslední třetí cíl s názvem **Evropská územní spolupráce** se zaměřuje na podporu harmonického a vyváženého rozvoje v EU. Klade si za cíl identifikovat specifické problémy území rozdělených národními hranicemi a podporovat další integraci EU pomocí přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce. Vychází ze zkušeností s iniciativou INTERREG a mezi hlavní priority se řadí podpora rozvoje vědy, výzkumu a informační společnosti, životního prostředí, předcházení rizikům a řízení vodních zdrojů.

Obrázek 1: Rozdělení prostředků politiky soudržnosti na 3 cíle pro období 2007-2013

Zdroj: Strukturalni-fondy.cz

Podpora v rámci těchto tří cílů je realizována pomocí tří nástrojů. Patří sem dva strukturálních fondy- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF) a třetím nástrojem je Kohezní fond, resp. Fond soudržnosti (FS).

Evropský fond pro regionální rozvoj je objemem peněz největším ze strukturálních fondů. Jeho prostředky jsou určeny pro všechny tři cíle, proto zasahuje do mnoha oblastí. Podporuje investiční (infrastrukturní) projekty, především za účelem modernizace ekonomiky, zlepšení základní infrastruktury a ochrany životního prostředí.

Evropský sociální fond podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Tento fond podporuje neinvestiční projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, rozvoj vzdělávacích programů apod.

Kohezní fond je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podporuje rozsáhlé investiční projekty v oblasti dopravní a ekologické infrastruktury. Členský stát má možnosti čerpat prostředky z FS, pokud jeho HND na obyvatele nepřekročí 90% průměru EU a pokud má sestavený program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sblížení (tzv. konvergenční program).

Regionální a strukturální politika je založená na několika základních principech, které se v průběhu jejího vývoje měnily. Pro programovací období 2007-2013 je to těchto několik základních principů:

Princip koncentrace usiluje o cílení prostředků fondů do regionů s největšími strukturálními problémy a k realizaci předem stanovených cílů co nejúčelněji a nejefektivněji.

Princip partnerství vyžaduje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí a odpovídajícími orgány na národní, regionální a místní úrovni a také kompetentními nevládními aktéry (včetně ekonomických a sociálních partnerů). Ti se potom společně podílí na všech etapách administrace strukturálních fondů a rozdělení finanční pomoci.

Princip programování znamená, že se prostředky ze strukturálních fondů alokují na víceleté, (v současnosti sedmileté) víceoborové programy regionálního rozvoje, jež se následně realizují prostřednictvím konkrétních projektů. Tímto zajišťuje co nejkomplexnější přístup k řešení regionálních problémů.

Princip adicionality (doplňkovosti) spočívá v tom, že prostředky ze společného rozpočtu EU mají pouze doplňovat výdaje na straně příjemce pomoci a nikoli je nahrazovat. Na úrovni projektu je podmínkou spolufinancování unijních zdrojů národním podílem, jehož výše se odvozuje podle typu a povahy projektu. Prostředky na straně příjemce jsou zajišťovány ze státního, regionálního nebo místního rozpočtu, z privátních zdrojů anebo úvěrem.

Princip monitorování a vyhodnocování se snaží o co nejvyšší efektivitu při vynakládání finančních prostředků. Projekty jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány, a to způsoby ex ante (předběžné hodnocení dopadů projektu), interim (střednědobé monitorování realizace projektu) a ex post (následné zhodnocení skutečných přínosů projektu). Význam tohoto principu se neustále zvyšuje.

Princip solidarity vychází ze základní filozofie integračního procesu. Hospodářsky vyspělejší státy svými příspěvky do společného rozpočtu financují rozvoj států ekonomicky méně rozvinutých.

Princip subsidiarity vyjadřuje nutnost realizace jednotlivých cílů na co nejnižší možné úrovni rozhodování (Wokoun a kol., 2008).

2.2 Strategické a programové dokumenty pro aplikaci regionální politiky EU v ČR

První fází přípravy České republiky na využití finanční pomoci ze strukturálních fondů EU je vytvoření základních strategických a programových dokumentů, které musí být v souladu s dokumenty a mechanismy používanými v EU. Tato fáze započala pro Českou republiku v druhé polovině devadesátých let a regionální politika se tehdy stala jednou z nejdůležitějších politik aspektu přípravy ČR na vstup do EU.

Soustava strategických a programových dokumentů je členěna na dokumenty České republiky, vypracovávané na úrovni států a krajů, resp. regionů soudržnosti a na programové dokumenty EU.

Na úrovni České republiky můžeme mluvit o celém souboru programových dokumentů pro jednotlivé úrovně. Na centrální úrovni se je to Strategie regionálního rozvoje ČR, na úrovni regionů soudržnosti Regionální operační programy, na krajské úrovni se jedná o Strategie rozvoje krajů a Programy rozvoje krajů, na úrovni mikroregionů byly vytvořeny Strategie rozvoje mikroregionů a na místní úrovni Programy rozvoje obcí (Wokoun a kol., 2008).

Na úrovni Evropské unie mluvíme o těchto programových dokumentech:

Strategické obecné zásady společenství tvoří rámcový strategický dokument pro politiku soudržnosti, který má zajistit sladění plánů členských států s prioritami EU – podpora inovací, podnikání, znalostní ekonomiky, vytváření pracovních míst a zvyšování jejich kvality. Je navrhován Evropskou komisí ve spolupráci s členskými zeměmi, přijímán Radou EU a schvalován Evropským parlamentem.

V jeho návaznosti pak každý členský stát připraví tzv. **Národní strategický referenční rámec**, který prezentuje rámcovou rozvojovou strategii na úrovni státu a referenční nástroj pro přípravu programování fondů. Je tedy předlohou pro tematické a regionální operační programy, neboť právě na jeho základě vyjednává daný členský stát jejich podobu a rozdělení finančních prostředků mezi nimi s Evropskou komisí. Národní strategický referenční rámec navrhuje členská země

při využití principu partnerství a Komisi musí být odevzdán do pěti měsíců od přijetí strategických obecných zásad.

Základem pro zpracování Národního strategického referenčního rámce je **Národní rozvojový plán**. Ten slouží k definování konkrétních pravidel a strategií čerpání finančních prostředků. Vytýčuje cíle, které mají být splněny, obsahuje rozpracování priorit do dílčích cílů a popisuje postupy jejich realizace. Globálním cílem NRP je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Tento dokument vytváří členský stát opět za využití principu partnerství.

Operační programy jsou z pohledu žadatelů a realizátorů projektů nejvýznamnější dokumenty. Pomocí operačních programů je v rámci regionální politiky EU realizováno čerpání finančních prostředků. Jsou popisem souhrnných priorit, řízení a finančních zdrojů a upřesňují oblasti intervencí na národní úrovni i v jednotlivých regionech dané členské země. Pokud nejsou vážnější připomínky, části referenčního rámce a každý z operačních programů jsou schváleny Evropskou komisí. V případě zemí a regionů, na něž se vztahuje cíl „konvergence“, musí být 60% výdajů přiděleno na priority vyplývající z lisabonské strategie EU (podpora růstu a zaměstnanosti). V případě zemí a regionů, na něž se vztahuje cíl „konkurenceschopnost a zaměstnanost“ je to 75 % výdajů.

Operační programy se vyskytují ve dvou variantách – tematické a regionální operační programy. Tematické OP řeší problematiku daného sektoru či oblasti (např. životní prostředí, doprava, podnikání, apod.), regionální se vztahují na jeden region (NUTS II). Vláda ČR přijala na základě Národního rozvojového plánu ČR pro období 2007-2013 a Národního strategického referenčního rámce těchto 26 operačních programů, které byly následně schváleny Evropskou komisí (Marek, Kantor, 2009).

Tabulka 1: Operační programy 2007-2013

Konvergence	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropská územní spolupráce
<ul style="list-style-type: none"> • ROP NUTS II Severozápad • ROP NUTS II Moravskoslezsko • ROP NUTS II Jihovýchod • ROP NUTS II Severovýchod • ROP NUTS II Střední Morava • ROP NUTS II Jihozápad • ROP NUTS II Střední Čechy • OP Doprava • OP Životní prostředí • OP Podnikání a inovace • OP Výzkum a vývoj pro inovace • OP Lidské zdroje a zaměstnanost • OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost • Integrovaný operační program • OP Technická pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • OP Praha Konkurenceschopnost • OP Praha Adaptabilita 	<ul style="list-style-type: none"> • OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko • OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko • OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko • OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko • OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko • OP Mezuregionální spolupráce • OP Nadnárodní spolupráce • Síťový operační program ESPON 2013 • Síťový operační program INTERACT II

Zdroj: Vlastní zpracování

Po schválení operačních programů Komisí je úkolem členského státu a jeho regionů zajistit provádění programů, neboli vybrat projekty z těch, které každým rokem vznikají, a zajistit jejich kontrolu a hodnocení. Komise se následně zaváže k výdajům, aby členskému státu umožnila zahájení programů. Po realizaci proplatí výdaje certifikované členským státem a dál se podílí na sledování operačních programů společně s členskými státy. V případě problémů může Komise po členských státech vymáhat zdůvodnění a nápravu pod pohrůzkou

zastavení čerpání, případně dokonce navrácení neoprávněně vyčerpaných prostředků zpět do evropského rozpočtu. Obě strany po celé programové období předkládají strategické zprávy.

Každý operační program má definovanou soustavu několika orgánů, které se podílejí na jeho úspěšné realizaci. Řízení jednotlivých operačních programů včetně výběru projektů a dohledem nad jejich realizací spadá do kompetencí tzv. **řídících orgánů**, kterými jsou v případě tematických OP odpovídající oborová ministerstva a u regionálních OP jsou jimi regionální rady regionů soudržnosti.

Část svých činností, při nichž dochází k nejčastějšímu kontaktu se žadateli a realizátory projektů (např. vypisování výzev, vybírání a hodnocení projektových žádostí, konzultace se žadateli a realizátory projektů apod.), může řídicí orgán delegovat na **zprostředkující subjekty**, kterými jsou často instituce s regionálními pobočkami (např. úřady práce, CzechInvest, kraje, Státní fond životního prostředí apod.), ale bývají to též různé odbory na ministerstvech.

Dohled nad realizací operačního programu má **monitorovací výbor**, který spolu s řídicím orgánem řeší především vzniklé problémy, schvaluje závěrečnou a výroční zprávu za operační program nebo navrhuje změny v operačním programu a navazující soustavě programových dokumentů.

Platebním a certifikačním orgánem, který zajišťuje tok prostředků z fondů EU, je v České republice odbor Národní fond Ministerstva financí ČR. Platební orgán vypracovává a předkládá žádosti o platby a přijímá platby z Evropské komise, zabezpečuje, aby konečný příjemce obdržel příspěvek z EU do 60 dnů po splnění všech podmínek; certifikuje uskutečněné výdaje; vrací neoprávněně vyplacené výdaje a nevyužité prostředky Evropské Komisi. Realizátoři projektů s Platebním a certifikačním orgánem (PCO) přímo nekomunikují, nýbrž platby dostávají prostřednictvím zprostředkujícího subjektu, příp. řídicího orgánu přímo ze státního rozpočtu, který projekty předfinancovává. Teprve následně žádá PCO Evropskou komisi o převedení prostředků z rozpočtu EU na svůj účet a tyto prostředky jsou poté převedeny do příslušné rozpočtové kapitoly ministerstva, které odpovídající platby předtím předfinancovalo.

Auditní orgán, pověřen auditem připravenosti řídicího a kontrolního systému všech operačních programů, nastavením řídicích a kontrolních systémů

operačních programů, metodickým vedením všech auditních subjektů zapojených do realizace operačních programů a dalšími úkoly. V České republice má tyto úkoly na starosti odbor Auditní orgán - Centrální harmonizační jednotka na Ministerstvu financí ČR.

Konečný příjemce je veřejný nebo soukromý subjekt, který na základě předložené projektové žádosti obdrží finanční prostředky ze SF. Koneční příjemci jsou odpovědní řídicímu orgánu za dodržení všech požadavků plynoucích z nařízení Rady a navazujících nařízení. Konečný příjemce předkládá projekt, prokazuje zajištěné spolufinancování na realizaci projektu, zodpovídá za realizaci projektu a za nakládání s prostředky a také za dodržení základních principů politik EU.

Konečným příjemcem se rozumí

- a) Veřejnoprávní subjekty (např. kraje, obce, mikroregiony, vysoké školy)
- b) Orgány státní správy (např. ministerstva a jejich příspěvkové organizace)
- c) Subjekty neziskového sektoru (např. Občanská sdružení, nadační fondy)
- d) Subjekty soukromého sektoru (malí a střední podnikatelé, živnostníci)

Příjemcem pomoci je veřejný nebo soukromý subjekt, který na základě žádosti obdrží finanční prostředky grantového schématu, které je podporováno ze SF. Je odpovědný konečnému příjemci za dodržení všech podmínek a pravidel a souvisejících právních předpisů. Grantové schéma je formou "skupinového projektu", který v sobě zahrnuje několik projektů. Samotné grantové schéma je projekt, který předkládá konečný příjemce, kterým je kraj. Konečnými uživateli (předkladateli akcí do GS) jsou podnikatelé, ale i veřejné orgány a neziskové organizace. Grantová schémata se týkala především minulého programovacího období. Převážný počet projektů se realizuje v průběhu několika let a konečný příjemce zpracovává finanční plán projektu, který je součástí dohody uzavřené mezi řídicím orgánem a konečným příjemcem. (Wokoun, 2006)

Současná regionální politika České republiky se realizuje v kontextu evropské politiky soudržnosti pro podporu růstu a zaměstnanosti. Základním nástrojem, který toto zajišťuje, je Strategie regionálního rozvoje České republiky,

za niž odpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj. Vycházejí z ní regionálně zaměřené rozvojové programy financované výhradně z národních zdrojů nebo spolufinancované ze zdrojů EU.

Regionální politika je z národního hlediska chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejichž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snížení neodůvodněných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury. Jejím cílem je dále proporcionální a nekrizový vývoj regionů a plnohodnotné využívání jejich demografického, přírodního, hospodářského a dalšího potenciálu.

Regionální politika stanovuje hlavní směry a strategické cíle regionálního rozvoje na národní i regionální úrovni, vytváří metody a postupy k zajištění realizace stanovených cílů a priorit. Uskutečňuje se především pomocí systémových opatření. Zvláštní pozornost věnuje regionální politika specifickým problémům rozvoje měst a venkovských oblastí.

Centrálním metodickým a koordinačním orgánem politiky hospodářské a sociální soudržnosti ČR v období 2007–2013 je Ministerstvo pro místní rozvoj. Zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v České republice financované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti je Národní orgán pro koordinaci, pracující v rámci Ministerstva pro místní rozvoj. Nařízení v oblasti politiky soudržnosti jsou aplikovatelná přímo, není nutné je převádět do českého právního řádu prostřednictvím právního aktu. Českou právní úpravu politiky regionálního rozvoje stanovuje zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. (Wokoun a kol., 2008)

2.3 Územní členění ČR pro potřeby regionálního rozvoje

Evropská unie používá pro účely regionální politiky systém regionálního členění, který se nazývá jednotná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS). V Evropě byl tento systém členění zaveden roku 1988 a v ČR roku 2000. Na jejím základě je každý členský stát rozdělen podle počtu obyvatel do tří úrovní těchto statistických jednotek: NUTS I, NUTS II, NUTS III. Pro čerpání z fondů EU se nejvíce využívá region na úrovni NUTS II, v České republice byly proto uměle vytvořeny tzv. regiony soudržnosti, složením jednoho či více krajů.

Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky (LAU).

Územní jednotky NUTS byly po dohodě s Eurostatem pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU vymezeny v České republice takto:

Tabulka 2: Úrovně územněsprávního statistického členění ČR

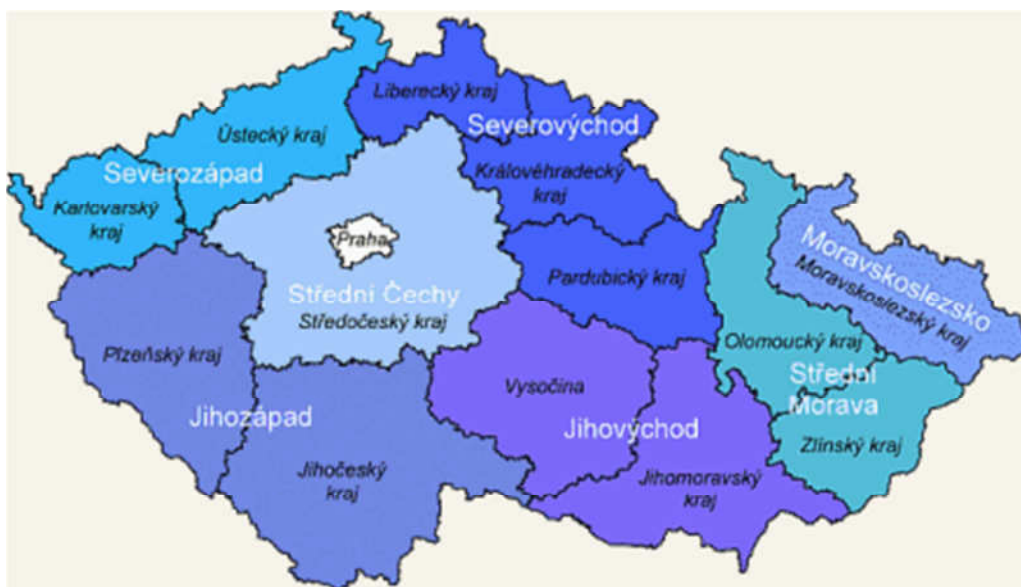
Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát - Česká republika	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6249

Zdroj: Vlastní zpracování

Regiony soudržnosti NUTS 2 jsou zásadními územními jednotkami pro čerpání pomoci ze strukturálních fondů. Jsou to regiony Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Střední Morava a Moravskoslezsko, které jsou vedené regionálními radami a Hlavní město Praha.

V řadě případů však NUTS 3, tj. kraje a jejich odbory regionálního rozvoje hrají dominantní roli při rozhodování o přijetí projektů k realizaci a jejich spolufinancování.

Obrázek 2: Mapa skladby 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Zdroj: Strukturalni-fondy.cz

3. Základní principy fungování obce a jejích orgánů

Česká republika je parlamentním, demokratickým a právním státem. V demokratickém zřízení státu se moc dělí na moc zákonodárnou, moc výkonnou a moc soudní. Moci výkonné aneb veřejné správě je vyhrazena realizace zákonů. Veřejná správa lépe vystihuje moderní pojetí vládnutí jako spravování veřejných záležitostí. Pod veřejnou správu spadá **státní správa**, kde hlavní moc mají státní orgány, tedy prezident republiky, vláda, ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy. Dále sem patří **samospráva**, kterou tvoří územní samosprávné celky neboli města a obce a vyšší územní samosprávné celky neboli kraje. Vedle státu a územních samosprávných celků existují ještě takzvané **osobní veřejnoprávní korporace**. Jsou to například univerzity, vysoké školy, či různé profesní komory, jako například advokátní nebo lékařská komora. Jiným typem jsou dále městské knihovny, galerie, domovy důchodců, nebo fakultní nemocnice. Tyto instituce, které v určitém rozsahu vykonávají veřejnou správu, se nazývají buď veřejným ústavem, nebo veřejným podnikem.

Tyto tři subjekty veřejné správy, které jsme uvedli, disponují tzv. veřejnou mocí. Tato moc jim umožňuje autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, ovšem pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon (Hendrych, 2012).

Samospráva

Za obec se podle zákona označuje nejen obec jako taková, ale také město, městys a statutární město. Specifika mezi jednotlivými druhy obcí jsou dále upravována Zákonem o obcích č.128/2000 Sb. Hlavní město Praha se řídí vlastní právní úpravou, stejně tak i kraje.

Obce a města jsou veřejnoprávní korporace, tedy organizovaný subjekt veřejné správy, kterému byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly. Obec je ale současně i v postavení právnické osoby soukromého práva.

3.1 Základní znaky obce

Podle Ústavy je obec určena třemi základními znaky: územím, občany, samosprávou. Stěžejním právem, zaručeným samostatnou působností a vymezeným zákonem o obcích je právo obce na vlastní majetek a na hospodaření podle vlastního rozpočtu. Obec má samostatnou a přenesenou působnost. Do samostatné působnosti podle zákona o obcích patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a které nejsou svěřeny krajům. V rámci samostatné působnosti si obce samy spravují své záležitosti a záležitosti svých členů, jednají svým vlastním jménem a na vlastní účet. Samostatná působnost obce je znakem decentralizace.

Přenesenou působností rozumíme výkon státní správy, kterou stát přenesl na obec a jejíž rozsah je vždy určen zákony. Představuje dekoncentraci veřejné správy. Jedná se o okruh aktivit, které vykonávají orgány obce jménem státu, nikoli jménem svým. Za kvalitu výkonu těchto činností vůči veřejnosti odpovídá stát a orgány obce musí respektovat jeho vůli. Lze do jisté míry říci, že si tento typ služeb stát od obcí objednává a poskytuje jim pro tyto účely dostatečné prostředky.

Obce tedy rozlišujeme podle rozsahu výkonu státní správy na obce I. typu s minimálním rozsahem státní správy, obce II. typu s pověřenými obecními úřady a obce III. typu s rozšířenou působností. Specifickou pozici v celém systému má hlavní město Praha, které má vzhledem ke své velikosti charakter jak kraje, tak i obce (Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010, Svaz měst a obcí ČR, 2010).

Orgány obce

Orgánem, který samostatně spravuje obec je zastupitelstvo. Zastupitelstvo je nejvyšší rozhodovací orgán obce a je to zároveň jediný orgán, který je ústavně zakotven. Členové zastupitelstva jsou voleni na 4 roky, počet členů se určuje vzhledem k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. U obcí do 500 obyvatel je to 5 až 15 zastupitelů, u obcí nad 150 000 obyvatel 35 až 55.

Zastupitelstvo je povinno zřizovat finanční a kontrolní výbory. Finanční výbor hospodaří s majetkem a finančními prostředky obce, kontrolní výbor kontroluje

dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti, plnění usnesení zastupitelstva a rady a plní další úkoly dané zastupitelstvem. Výbory jsou poradní orgány zastupitelstva, jejich rozhodnutí jsou pouze doporučující, nikoli závazná. Jsou složeny z nečlenů zastupitelstva až na předsedu výboru, který musí být členem zastupitelstva (nesmí to však být předseda nebo místopředseda).

Zastupitelstvo volí ze své řady starostu, který obec zastupuje navenek a také místostarostu, zastupitele starosty v době jeho nepřítomnosti. Starosta se ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu a radě obce. V rámci přenesené působnosti zřizuje zvláštní orgány obce (např. přestupkovou nebo povodňovou komisi). Zastupitelské výbory a komise rady vykonávají činnosti pouze v rámci samostatné působnosti. Zákon však ukládá nejen vznik nebo zřízení určitých organizačních jednotek v rámci fungování obce, ale vymezuje také oblasti jejich působnosti, kompetence a pravomoci.

Výkonným orgánem je rada obce. Je zřizována ve všech obcích, jejichž zastupitelstvo čítá více než 15 členů. Členové rady jsou starosta, místostarosta a radní, kteří se volí z řad zastupitelů. Jejich počet je lichý a nesmí přesáhnout 1/3 počtu zastupitelstva, tvoří ji tedy nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Rada obce připravuje podklady pro zastupitelstvo, schvaluje body k jednání, je přípravným orgánem zastupitelstva. Rada obce pak může zřizovat iniciační a poradní orgány, tzv. komise (např. přestupkovou komisi apod.).

Starosta stojí v čele obecního úřadu. Ten dále tvoří místostarosta, tajemník (pokud je tato funkce zřízena) a dále zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly uložené v samostatné působnosti zastupitelstvem nebo radou obce a dále vykonává přenesenou působnost.

3.2 Strategické dokumenty a mechanismy obcí a měst

V řadě českých měst a obcí existují nebo se zpracovávají rozvojové dokumenty. Mají obcím pomoci hledat optimální cestu k pokud možno bezkonfliktnímu budoucímu rozvoji řešením existujících hospodářských, sociálních, demografických a jiných problémů. Pro strategické plány, programy rozvoje a jiné programové dokumenty obcí ČR ovšem není stanovena přesná metodika a proto se obsahem i formou jednotlivé dokumenty často liší. Nevyjasněnost obsahu a účelu rozvojových dokumentů vede někdy k existenci několika typů dokumentů pod různými názvy v jedné obci, což není žádoucí. (Vazby nástrojů územního plánování, Ústav územního rozvoje, 2010)

Z hlediska platnosti dokumentů lze jednotlivé rozvojové programy (politiky, strategie) rozdělit do tří úrovní: krátkodobé (do 2 let), střednědobé (2-5 let) a dlouhodobé (nad 5 let). S celkovým rozvojovým dokumentem města bývají provázány dílčí rozvojové programy na úrovni města, např. Zdravé město, Komunikující město, Program rozvoje bydlení atd. Využití rozvojových dokumentů v praxi je do značné míry ovlivněno postojem představitelů obce. Neprojeví-li dostatečný zájem o zavedení rozvojových programů, vytyčené závěry se jen obtížně podaří naplňovat.

Územní plán je druh územně plánovací dokumentace, která si klade za cíl racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání území v krajině a jejího využití. Jeho smyslem je dále nalézt takové předpoklady, které by umožnily další výstavbu a trvalé udržitelný rozvoj spočívající v dosažení vyváženého stavu mezi zájmy životního prostředí, hospodářství a pro společenství lidí obývajících dané území. Územní plán by měl být východiskem pro formulaci rozvojových programů.

Územně analytické podklady jsou novým nástrojem územního plánování v úrovni obcí s rozšířenou působností. Jejich součástí je rozbor udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení, a návazně i podpora zpracování územních plánů obcí, kterými budou ověřovat možnosti změn v území. Potřeba podpory těchto dokumentů je nezbytným předpokladem pro další investiční rozvoj,

založený na principech udržitelného rozvoje území a integrovaného rozvoje regionů.

Strategický plán rozvoje obce je základním dokumentem samosprávných orgánů obce, stanovovaný většinou na období překrývající se s programovým obdobím EU. Strategický plán musí respektovat územní plán, akční plány, musí být v souladu se strategickým plánem na úrovni kraje a s ROP. V tomto dokumentu jsou pojmenovány prioritní oblasti rozvojových aktivit města, které vedou k naplnění dlouhodobých cílů v návaznosti na jednotlivé vize a projekty.

Integrovaný program rozvoje města (IPRM) patří v programovém období 2007 - 2013 k nejvýznamnějším koordinačním mechanismům pro intervence OP cílených na rozvoj měst. IPRM obsahuje soubor časově provázaných akcí (projektů), které jsou realizovány ve vybrané zóně města. Projekty zahrnuté v IPRM budou podpořeny zejména z ROP, v případě řešení problematiky bydlení z IOP a doplňkově i z TOP. Tím je umožněno dosažení významné koncentrace investic a realizace strategických rozvojových cílů a priorit města.

Fondové strategie jsou v podstatě analýzou stávajícího strategického plánu nebo vytvoření strategie, která je zaměřena na aktivity financované ze Strukturálních fondů. V podstatě jde o IPRM menších rozměrů. Vychází ze strategie rozvoje města a vybírá, které projekty a v jakých vazbách realizovat s využitím podpory ze Strukturálních fondů. Při aplikaci tohoto postupu se ale nesmí zapomínat, že obec musí pro svůj udržitelný rozvoj realizovat i aktivity financované mimo Strukturální fondy (Vazby nástrojů územního plánování, Ústav územního rozvoje, 2010).

4. Rozpočet obce

Strukturou soustavy veřejných rozpočtů a jejich horizontálními a vertikálními vazbami se zabývá teorie fiskálního federalismu. V ČR je zaveden kombinovaný model fiskálního federalismu. Můžeme rozlišit dva typy subjektů na úrovni centrální a dva typy subjektů na úrovni místní. V prvním případě jde o státní rozpočet a státní mimorozpočtové fondy, v případě druhém o kraje a obce (zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje).

Mezi jednotlivými složkami soustavy existují určité vazby, zejména dotace, příspěvky a návratné finanční výpomoci. Proto je vyčkávání na schválení státního rozpočtu nebo rozpočtu kraje pro obec z hlediska financování rozvoje velmi důležité. Na rozpočty v jednotlivých úrovních (státní, regionální i místní) jsou napojeny rozpočty organizačních složek státu a příspěvkových organizací, a také organizací, které dostávají z rozpočtu zřizovatele prostředky (obecně prospěšné společnosti, občanská sdružení, nadace, ale i obchodní společnosti).

Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Každá obec svůj rozpočet tvoří na období jednoho kalendářního roku. Při jeho zpracování obec vychází z takzvaného **rozpočtového výhledu**, moderní nástroj víceletého finančního plánování. (zákon č.250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

K hospodaření mohou obce využít také mimorozpočtové fondy, účelové a neúčelové. Jedná se o doplňkový nástroj, který slouží k zajišťování předem určených potřeb.

Strukturu rozpočtu upravuje prováděcí Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. **Rozpočtová skladba** představuje jednotné třídění příjmů a výdajů, nevztahuje se na finanční operace cizích prostředků, sdružených prostředků a podnikatelské činnosti. Struktura rozpočtu vymezuje prostor pro možnosti města k realizaci jednotlivých politik a záměrů.

Příjmy a výdaje jsou tříděny na základě druhu (například daně u výdajů, nebo dotace u příjmů), odvětví (u výdajů například školství, doprava, příjmy jsou buď nedaňové, nebo kapitálové), odpovědnosti a konsolidace (příjmy a výdaje

vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů). Základní dělení příjmů a výdajů je na **běžné** a **kapitálové**. **Běžné příjmy** jsou například daňové výnosy, příspěvek na přenesený výkon státní správy, přijaté nájemné z obecních bytů. **Běžné výdaje** jsou platy a odměny, výdaje na údržbu území, opravu komunikací, nebo příspěvky, které obec poskytuje jí zřízeným příspěvkovým organizacím (mateřské a základní školy, technické služby, atd.)

Kapitálové příjmy rozpočtu jsou například příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku (např. prodej nemovitostí obce) a finančního majetku (např. prodej akcií). Za **kapitálové výdaje** můžeme například označit investiční nákupy, nebo výdaje na nákup akcií a majetkových podílů v obchodních společnostech.

Obsahem rozpočtu jsou vedle příjmů a výdajů také ostatní peněžní operace, označené jako **financování**. Do této části zahrnujeme takové peněžní operace, kdy si obec peníze půjčuje (např. pomocí bankovních úvěrů, výnosů z emise vlastních dluhopisů, přijetí návratné finanční pomoci od státu), a také takové operace, kdy naopak obec půjčené finanční prostředky vrací. Poslední položkou, která sem patří, jsou jakékoliv operace, zachycující změnu stavu na peněžních bankovních účtech obce.

4.1 Příjmy a výdaje obce

Příjmy rozpočtu obce se dělí z několika hledisek: na vlastní a přijaté, na kapitálové a běžné, na návratné a nenávratné, na daňové a nedaňové. Pro naše účely použijeme toto dělení.

1. Daňové
2. Nedaňové
3. Z dluhových nástrojů (návratné zdroje)
4. Dotace a transfery

1. Daňové příjmy jsou nejvýznamnějším zdrojem financování obce, obstarávají až 50% jejích příjmů. Rozlišujeme dvě základní kategorie:

- Daňové příjmy, které obec získává jako podíl z celostátně uvalených daní na centrální úrovni, tzv. sdílené daně. Patří sem i výnos daně z nemovitostí, která jde výlučně do rozpočtu obce.
- Místní daně, kam řadíme zejména výnosy z místních poplatků.

2. Nedaňové příjmy jsou příjmy z vlastní podnikatelské činnosti, příjmy z podílu na zisku a z dividend, dále dary, dědictví a příjmy z prodeje vlastního majetku.

3. Příjmy z dluhových nástrojů jsou návratné a jsou inkasovány s každoročními úroky. Stejně jako prodej majetku by měla obec tento způsob příjmů využívat jen pro investiční účely, ne na krytí běžných výdajů.

4. Dotace jsou druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů obce. Obecným cílem dotací je snížení meziregionálních rozdílů a podpora poskytování určitých statků na netržní bázi, k přímému užítku obyvatel.

Výdaje můžeme dělit na běžné a kapitálové. **Běžné** výdaje jsou každoroční, neinvestičního charakteru, například výdaje na platy zaměstnanců, materiál, energie, atd. **Kapitálové** výdaje slouží k financování dlouhodobého majetku a na splácení půjček, které byly získány na jeho pořízení.

5. Dotační možnosti obce

Dotace jsou chápány jako nenávratně poskytnuté prostředky z veřejného rozpočtu. Nenávratné jsou v tom smyslu, že pokud příjemce splní podmínky, za kterých mu byly poskytnuty, nevzniká mu vůči danému rozpočtu žádný závazek. Dotace se obvykle poskytují k podpoře určité žádoucí činnosti.

Dotace můžeme rozdělit na nárokové a nenárokové.

Nárokové dotace představují povinné platby centrální vlády za služby, které si u obcí objednává v rámci její přenesené působnosti, nejčastěji jsou to dotace na výkon státní správy. Dále tu jsou dotace účelové, které slouží například na místa v domovech důchodců. Po skončení rozpočtového období dochází k jejich vyúčtování a nevyčerpané dotace tohoto druhu se vrací zpět do státního rozpočtu.

Druhou skupinou jsou **nenárokové** dotace. Jejich získání je podmíněno splněním určitých podmínek a rozhodnutím centrální, nebo jiné autority. Většinou se jedná o podporu investiční aktivity obce z ministerstev, ze státních mimorozpočtových fondů a také z Evropské unie.

Dotace můžeme také členit na účelové a neúčelové (všeobecné), na běžné nebo kapitálové nebo na dotace s/bez spoluúčasti.

Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu nástrojů finanční a technické pomoci. Slouží především k podpoře hospodářského růstu členských zemí, zlepšování vzdělanosti jejich obyvatel a snižování sociálních nerovností. Vedle finančních prostředků Evropské unie jsou dalšími významnými dotačními zdroji měst v České republice také dotace ze státního rozpočtu, státních mimorozpočtových fondů a granty v rámci fondů jednotlivých krajů.

5.1 Operační programy pro potřeby obcí a měst

Škála možností dotací je díky Evropské unii, již je Česká republika od roku 2004 členem, velmi široká. V souvislosti se současným rozpočtovým obdobím EU 2007–2013 byl pro Českou republiku v rámci politiky soudržnosti ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti vyčleněn značný objem finančních prostředků.

Dotace poskytované z fondů EU jsou přísně účelové. Oproti státním dotacím, nebo dotacím z účelových mimorozpočtových fondů je jejich získání také výrazně náročnější, zvláště z hlediska administrativy. Většina těchto financí je průběžně rozdělována prostřednictvím operačních programů. Na příslušných webových stránkách administrujících subjektů lze vyhledávat aktuální výzvy jednotlivých operačních programů, které obsahují veškeré informace pro žadatele, včetně podporovaných aktivit v rámci projektu, způsobilých příjemců dotace, celkových způsobilých výdajů na projekt apod.

Adresáti jednotlivých opatření v rámci operačních programů se různí v závislosti na jeho zaměření a prioritách. Opatření určená územní samosprávě se vyskytují zejména v individuálních **Regionálních operačních programech, Integrovaném operačním programu, operačním programu Životní prostředí, Lidské zdroje a zaměstnanost, Vzdělání pro konkurenceschopnost** a velmi okrajově i v operačním programu **Podnikání a inovace**. Dále mohou některá města a obce čerpat finance z operačního programu **Přeshraniční spolupráce** a z **Programu rozvoje venkova**, ten ale je určen jen pro obce do 500 obyvatel (obce s počtem obyvatel do 2000 mohou v tomto programu žádat pouze na investice do vodohospodářské infrastruktury).

Obec nemusí vždy čerpat sama, může čerpat i například podnikatelský subjekt, který obec vlastní (například pivovar), nezisková organizace na jejím území (sportovní klub, hasiči) nebo obcí zřizovaná organizace (školy, knihovny, technické služby apod.)

6. Příprava, řízení a administrace projektů

Projekt bývá často definován jako série aktivit, které jsou zaměřené na to, aby byly naplněny jasně specifikované cíle v požadované kvalitě, do určitého času a v rámci definovaného rozpočtu. Projekt je unikátní a neopakovatelný a jeho podstatou je zavedení dosud neexistujících produktů nebo služeb, po nichž existuje v dané chvíli poptávka. Projekt musí dále splňovat formální náležitosti, být v souladu s podmínkami programu a musí být udržitelný minimálně po stanovenou dobu (Marek, Kantor, 2009).

Efektivní projekt by měl přispět k naplnění jednoho z těchto čtyř cílů: růst ekonomického potenciálu obce s pomocí kvalifikovaných pracovních míst, vytvoření nových pracovních míst, zlepšení životního prostředí, přínos udržitelnému rozvoji obce a zajištění začlenění sociálně postižených osob.

Projekty rozdělujeme na investiční, tzv. „tvrdé“ a neinvestiční, tzv. „měkké“. Investiční projekty jsou primárně zaměřeny na pořízení investičního majetku, který dále slouží jako nástroj k realizaci výstupů a naplňování cílů projektu. Smyslem těchto projektů ovšem není samotná realizace nové stavby, (např. školy, nádraží) ale umožnění provozování veřejně prospěšných aktivit (např. zvýšení úrovně vzdělání, tvorba nových pracovních míst). Pro tyto projekty se často vypracovává studie proveditelnosti a Cost benefit analýza (Přichystal, 2008).

Neinvestiční projekty jsou zaměřeny na realizaci činností, kde je pořizování majetku omezené a má pouze podpůrnou roli. Tyto projekty se často zaměřují na oblast vzdělávání či sociálních služeb. Zatímco u neinvestičních projektů se výstupy projeví již v jejich průběhu, u investičních až po jejich dokončení. Proto se u investičních projektů již v průběhu realizace monitoruje, nakolik žadatel plní výstupy, ke kterým se ve smlouvě o poskytnutí dotace zavázal.

Podle způsobu realizace se rozlišují dva typy projektů: Individuální projekt a Grantový projekt. Individuální projekt je financován přímo, konečný příjemce je tedy zároveň konečným uživatelem, který obdrží podporu. Grantový projekt je realizovaný v rámci globálního grantu, kde zprostředkovatelem finančních prostředků je nositel globálního grantu

Podle finanční náročnosti se dále rozlišujeme projekt běžný s celkovými náklady nižšími než 50 mil. EUR a projekt velký s celkovými náklady přesahujícími 50 mil. EUR (např. v oblasti dopravy, vědy a výzkumu či životního prostředí).

V rámci projektu rozlišujeme způsobilé náklady (uznatelné) a nezpůsobilé (neuznatelné). Pouze způsobilé náklady mohou být proplaceny ze fondů EU. Podmínky způsobilosti se liší podle jednotlivých OP, obecnou podmínkou je ale jejich přímá vazba na projekt. Musí splňovat i další podmínky - musí vzniknout v době realizace projektu, tedy mezi předložením žádosti a závěrečným vyúčtováním projektu. Musí být nezbytné pro realizaci projektu a mít na něj přímou vazbu, zároveň musí být v souladu s cílem příslušné prioritní osy a musí být přiměřené. Další důležitou podmínkou uznatelnosti je prokázání nákladů v účetnictví, nebo daňové evidenci a archivování příslušných účetních dokladů a dokladů o úhradě. Posledním důležitým bodem je doložitelnost nákladů bankovními výpisy.

Jako příklad způsobilých výdajů můžeme uvést například mzdové náklady, pojištění majetku, správní a místní poplatky s přímou vazbou na projekt, bankovní poplatky za mezinárodní transakce nebo vedení zvláštního účtu a transakce na tomto účtu probíhající, výdaje na právní a technické poradenství nebo výdaje na publicitu projektu. Pokud v projektu existují výdaje nezpůsobilé, musí být vykázány ve finančním plánu projektu a jsou vždy financovány z vlastních zdrojů žadatele (Halámek, 2004).

Možnosti spolufinancování

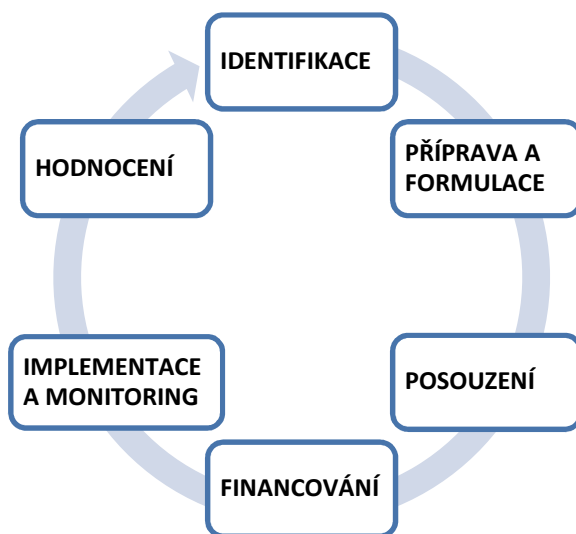
Každé čerpání finančních prostředků z programů hrazených z fondů EU je podmíněno spolufinancováním ze strany členského státu, jak ukládá princip adicionality. V plánovacím období 2007-2013 poskytují fondy EU maximálně 85% alokace. Spolufinancování státu, jak už se státního rozpočtu nebo z veřejných rozpočtů tedy činí 15%. Pokud ale tyto investice vytváří příjmy, je podíl EU výrazně nižší. I jednotlivé projekty musí být na základě tohoto principu kofinancovány žadatelem. To může být zajištěno buď formou vlastních zdrojů (krajský nebo obecní rozpočet, firemní zdroje), dotace, komerčního úvěru nebo u

větších projektů prostřednictvím úvěru Evropské investiční banky (Halánek, 2004).

Projektový cyklus

Projektový cyklus je metodická pomůcka, která definuje základní aktivity, jež se musí odehrát v rámci přípravy a řízení projektu a tím přispívá ke zvýšení šance projektu na úspěch. Tato metodika řízení projektového cyklu byla zavedena Evropskou komisí a je závazná. Jejím základním principem je stanovení jasného účelu projektu prostřednictvím vymezení cílových skupin a použití strukturovaných dokumentů pro přípravu projektového návrhu. Definuje také aktéry jednotlivých fází a způsoby rozhodování. Jednotlivé fáze projektového cyklu znázorňuje následující schéma.

Graf 1: Fáze projektového cyklu

Zdroj: Vlastní zpracování

1. Fáze IDENTIFIKACE obsahuje počáteční myšlenku projektu a její předběžný nástin. Tomu předchází důkladná analýza situace a studie proveditelnosti, které slouží k analyzování a identifikaci problémů, potřeb a zájmů jednotlivých zainteresovaných skupin a k formulaci zvažovaných projektů, záměrů a aktivit, které jsou v další fázi posuzovány. V této fázi je vhodné záměr

konzultovat s kompetentním orgánem a ujistit se o slučitelnosti záměru projektu s existujícím operačním programem.

2. Ve fázi PŘÍPRAVY A FORMULACE je návrh záměru již podrobně zpracován a určují se účastníci projektu a jeho management. Dále se jedná o rozsahu projektu, jeho rozpočtu, aktivitách, o jejich časovém harmonogramu a možných rizicích. Výstupem této fáze je potvrzení priorit a proveditelnosti projektu.

3. Ve fázi POSOUZENÍ probíhá analýza a posuzování připravovaného záměru a všech jeho aspektů řídicím orgánem. Základním rozhodovacím kritériem je relevance projektového záměru k řešenému problému a jeho proveditelnost. Jsou zkoumány technické, finanční, ekonomické, sociální aspekty projektu a jeho dopady na horizontální témata (udržitelný rozvoj a rovné příležitosti). Konečným výstupem je rozhodnutí o doporučení nebo nedoporučení projektu k financování.

4. V následující fázi FINANCOVÁNÍ je přijato rozhodnutí o financování nebo odmítnutí projektu. Složitost vyjednávání a finančního řízení je úměrná velikosti a náročnosti projektu. Výstupem je podpis smlouvy mezi zastupujícím orgánem poskytovatelem podpory a konečným příjemcem. Poskytnutá dotace je ryze účelová a smlouva příjemce zavazuje dodržet podmínky při čerpání a použití peněžních prostředků.

5. Během fáze IMPLEMENTACE A MONITORINGU jsou schválené finanční prostředky využity k realizaci projektu a dosažení jeho účelu a cílů. V této fázi se uskutečňují zadání výběrových řízení na díla, dodávky zboží a také probíhá průběžné monitorování průběhu realizace projektu.

Monitoring je důležitý manažerský nástroj, který pomáhá implementační agentuře dohlížet na plnění stanovených indikátorů (ukazatelů) a na finanční plnění projektu. Třemi hlavními monitorovacími nástroji jsou monitorovací zprávy, návštěvy na místě a monitorovací databáze. Každý OP má svůj monitorovací výbor, který je ustanoven příslušným ministerstvem a dohlíží nad prováděním pomoci ze SF EU v rámci daného OP.

Informace o stavu realizace projektu obsahuje monitorovací zpráva. Pojednává o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, problémy

vzniklé při jeho realizaci, návrhy na změny projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod. Povinnost zpracovávat pravidelné monitorovací zprávy připadá na příjemce podpory na základě smlouvy o financování projektu. Existují 4 druhy monitorovacích zpráv: zpráva o zahájení projektu, průběžné zprávy, etapové zprávy a závěrečná zpráva (Marek, Kantor, 2009)

Podkladem pro přípravu monitorovacích zpráv jsou data a informace, které poskytuje naplňování monitorovacích indikátorů. Tyto indikátory (výstupu, výsledku a dopadu) vyčíslují efekt daného projektu a měří míru naplnění cílů oblastí podpor, prioritních os i celého programu. Monitorovací indikátory a jejich kvantifikaci stanovuje realizátor projektu v rámci fázi přípravy žádosti o projekt. Jedná se o to, co projekt přinese, co bude díky němu vytvořeno, například nová pracovní místa, zvýšení ubytovacích kapacit, apod. (Halámek, 2004).

6. Poslední fáze HODNOCENÍ zahrnuje objektivní vyhodnocení průběhu projektu, jeho podobu a dosažené výsledky. Hodnotí se naplnění cílů, účinnost, efektivnost, dopady projektu a jeho udržitelnost. Hodnocení probíhá na začátku (ex-ante), v průběhu implementace (mid-term) a po ukončení projektu (ex-post). Výstupem hodnocení je rozhodnutí o pokračování, úpravě, konečném schválení nebo neschválení projektu. Jako podklad pro hodnocení projektu slouží indikátory a jejich hodnoty, jak je popsáno podrobněji v předchozí fázi. Jejich nedodržení může mít na projekt fatální dopad - v případě výrazné odchylky může vést k částečnému, ale i úplnému odebrání poskytnuté dotace. Tomuto špatnému konci realizátor projektu nejlépe zabrání průběžným sledováním plnění hodnot ukazatelů a přijímáním potřebných opatření ve fázi implementace a monitoringu (Přichystal, 2008).

Jedním z nejdůležitějších kritérií úspěchu projektu je správně sestavený a dobře sehraný projektový tým. Všichni členové musí sdílet společný cíl a vědět, jaké role ve skupině zastávají. V žádném týmu nesmí chybět rozhodovací složka (manažer projektu), administrativní složka, finanční, expertní a autorská.

Administrace a řízení projektu

Projektové žádosti podávají žadatelé o finanční podporu na základě tzv. výzev. Uveřejňování výzev je v kompetenci řídicího orgánu a probíhá v různých intervalech. Výzvy jsou uveřejňovány ve veřejně dostupných informačních médiích, v tisku, na internetových stránkách. Výzva má své číslo, obsahuje název programu, priority, příslušné oblasti podpory a další podrobnosti pro žadatele nezbytné, včetně termínu uzávěrky. Žádost musí být předložena ve formátu elektronického formuláře. Pro toto programovací období existují tři elektronické systémy - nejrozšířenější BENEFIT7, eACCOUNT, který se používá pro OP PI a poslední je aplikace BENE-FILL, využívaná pro OP ŽP.

Po předložení projektové žádosti následuje proces hodnocení žádosti poskytovatelem dotace s možnou asistencí externích hodnotitelů (vždy nejméně 2 hodnotitelé). Projekty se hodnotí bodováním předem stanovených otázek a výsledek je průměrem obou hodnotitelů. Hodnocení probíhá ve třech etapách: 1. posouzení formálních náležitostí (administrativní soulad), 2. posouzení přijatelnosti (kritéria přijatelnosti), 3. věcné hodnocení projektu (Marek, Kantor, 2009).

Všechny projektové žádosti, které při věcném hodnocení dosáhnou stanoveného bodového minima, postupují před výběrovou komisí. Ta dále žádosti třídí na základě bodového hodnocení. Její rozhodnutí o financování/nefinancování projektu je konečné a nelze se proti němu odvolat.

Neúspěšní žadatelé obdrží oznámení a odůvodnění vyřazení/nevybrání projektu. Úspěšní žadatelé navržení do seznamu projektů doporučených k financování a žadatelé zařazení mezi náhradníky obdrží dopis s tímto sdělením. Poté následuje Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Žadatel se tímto stává příjemcem podpory nebo konečným uživatelem. Rozhodnutí ukládá příjemci pomoci řadu povinností a stanovuje sankce za jejich porušení. Okamžikem podpisu této smlouvy začíná fáze realizace projektu. Je důležité mít na paměti, že podmínky stanovené smlouvou platí nejen při realizaci projektu, ale také několik let po jeho dokončení v rámci udržitelnosti projektu, která je stejně jako ostatní aspekty projektu průběžně monitorována a hodnocena.

7. Cíle, metodika a hypotézy

Cíl práce

Hlavním cílem práce je popsat a zhodnotit současný stav oblasti z hlediska čerpání finančních prostředků z evropských zdrojů. Na základě zjištěných informací zhodnotit úspěšnost a efektivnost čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie městem Příbram, naplňování prioritních opatření stanovených ve strategickém dokumentu města a jejich přínos pro rozvoj města. Dílčím cílem je pak návrh priorit nového strategického dokumentu, který město bude připravovat na období 2014-2020, zhodnocení současného stavu města Příbram z hlediska jeho rozvoje a v poslední řadě popsání a zhodnocení 5 vybraných projektů, které již byly realizovány.

Metodický postup

Potřebné údaje k sepsání literární rešerše byly získány z odborných publikací a na internetových stránkách zaměřených především na problematiku regionální a strukturální politiky Evropské unie, regionální a strukturální politiky České republiky, problematiku obce a možnosti financování jejího rozvoje.

Praktická část diplomové práce obsahuje socioekonomickou charakteristiku řešeného území a SWOT analýzy jednotlivých tematických oblastí. Dále v této části analyzuji jednotlivé operační programy a oblasti podpor z hlediska jejich využívání městem Příbram. Pokračuji celkovou analýzou projektové činnosti města v období 2007-2013, čerpání finančních podpor ze zdrojů Evropské unie a z národních a regionálních zdrojů a zhodnocení jejich souladu se strategickým plánem města. V této části práce bylo využito hlavně údajů z materiálů, které mi byly poskytnuty pracovníky ze Samostatného oddělení dotací MěÚ Příbram.

Další částí je popis a analýza úspěšnosti vybraných, již realizovaných projektů spolufinancovaných z fondů EU. Na základě získaných poznatků vyhodnocuji stanovené hypotézy a dosahuji uvedených cílů práce.

Pracovní hypotézy

Hypotéza č 1: Město Příbram je úspěšné při čerpání dotací z fondů EU.

Hypotéza č 2: Město Příbram je úspěšné při čerpání dotací z národních a regionálních zdrojů.

Hypotéza č 3: Využití finančních prostředků z EU je v souladu se strategickým plánem a má pozitivní dopad na rozvoj města Příbram.

8. Deskripce města Příbram

Město Příbram je okresní město ležící ve Středočeském kraji, 54 km jihozápadně od Prahy. Katastrální výměra města je 33,41 km² a k 1. 1. 2012 zde žilo 33 739 obyvatel. Jako bývalé okresní město má nyní Příbram status obce s rozšířenou působností. Město je členem Svazku obcí podbrdského regionu.

Město se rozkládá pod úpatím Brd na říčce Litavce a Příbramském potoku. Západní dominantu města tvoří zalesněný hřbet hory Třemošná (778 m). Střední nadmořská výška města je 502 metrů.

Katastrální území Příbram zahrnuje místní části Příbram I (historické jádro a sever města), Příbram II (východní část centra včetně Svaté Hory), Příbram III (jižní část centra), Příbram IV (západní část centra, okolí nádraží a oblast Na pahorku), Příbram VIII (oblast na jihozápadě kolem ulice Školní) a Příbram IX (Nová Hospoda, na východě města u Dubna). Vlastní katastrální území mají části na západním a jižním okraji města: Březové Hory (spadá do místní části Příbram VI-Březové Hory a většiny části Příbram VII), Lazec (Příbram), Kozičín, Orlov, Zdaboř (Příbram V), Žežice, Zavržice a Brod.

Příbram je proslulá jako historické hornické město, což nyní připomíná Hornické muzeum Příbram, jedno z největších hornických muzeí v České republice spravující rozsáhlý skanzen. Důlní činnost velmi ovlivnila podobu okolí města, které je nyní charakteristické haldami vytěžené zeminy, které jsou jen těžko rekultivovatelné. Nyní, po útlumu těžby, je známá hlavně díky poutnímu místu Svaté Hoře, kde je barokní klášterní komplex. Ten se nachází na kopci přímo nad centrem města a je s ním spojený krytým schodištěm.

Od doby první republiky se v pohoří Brdy, které region obklopuje, nachází vojenský výcvikový prostor, který byl po roce 1948 nepřístupný veřejnosti. Nyní se Brdy opět proměnily v oblíbený cíl turistických výprav.

Příbram se může pyšnit mnohými známými osobnostmi, které se zde narodily nebo zde prožily svůj život. Jmenujme alespoň některé z nich: hudební skladatel Antonín Dvořák, fotograf František Drtíkol, básník František Gellner či spisovatel Jan Drda.

Ve městě se nachází známé poutní místo Svatá Hora, kterou tvoří barokní klášterní komplex. Nachází se na kopci přímo nad centrem města, s ním je spojený krytým schodištěm. Už v dřívějších dobách sem putovalo ročně až 250 tisíc věřících. Tato památka patří k nejkrásnějším klenotům raně barokní architektury u nás.

Region obce s rozšířenou působností Příbram se rozkládá na území 92 512 hektarů, čítá celkem 75 obcí a žije zde celkem 69 545 obyvatel. Region se skládá se ze tří obcí s pověřeným obecním úřadem: Příbram, Březnice, Rožmitál pod Třemšínem (a vojenský újezd Brdy). Centrem a zároveň nejlidnatějším sídlem regionu je Příbram. Sousedí s obvody Hořovice, Dobříš a Sedlčany.

V rámci regionu Příbram se nacházejí svazky obcí Mirkoregion Třemšín, Podbrdsko a Svazek obcí podbrdského regionu.

8.1 Historický vývoj

Nejstarší písemný doklad o Příbrami pochází z roku 1216, kdy Příbram koupil pražský biskup Ondřej. Dvěma nejvýznamnějšími stavbami 13. století byly kostel sv. Jakuba a původní pravděpodobná dřevěná tvrz, mnohokrát přestavěná do podoby dnešního Zámečku-Ernestina. Založení pražského arcibiskupství ve 14. století mělo na město pozitivní dopad a v nadcházejících husitských válkách sloužila Příbram jako útočiště husitských vojsk. V roce 1431 byl arcibiskupský stolec v Praze opuštěn a Příbram připadla králi.

První polovina 16. století je prvním obdobím slávy zdejšího stříbrného hornictví. Když je Příbram roku 1579 povýšena císařem Rudolfem II. na Královské horní město, vedou technologické potíže na vyčerpaných povrchových žilách bezmála k zastavení těžby, která je v jediné šachtě udržována jen proto, aby nebyl důležitý titul městu odebrán. Město žije hlavně z práce řemeslníků, nyní sdružovaných do cechů, a obchodu. Pro kulturní život má význam vzniklé literátské bratrstvo.

Na počátku 18. století začíná další slavné období příbramského dolování stříbra a také zpracování železa. V roce 1732 je slavnostně korunována soška panenky Marie svatohorské, na paměť čehož se konají každoroční poutní korunovační slavnosti. Město musí většinu zisku odvádět ústřední vídeňské rakouské vládě. To vedlo ke zpomalení rozvoje města, už v době, kdy dolování stříbra na Příbramsku dosáhlo svého vrcholu na konci 18. století. V 19. století bylo na nedalekých Březových Horách vybudováno pět hlubinných dolů. Příbramský důlní revír se stal jedním z nejmodernějších v Evropě. Ve městě vznikla vzdělávací zařízení, své sídlo tu měly ústřední horní orgány i báňská akademie. Přestože skutečný význam příbramských dolů po roce 1900 klesal, pověst města jako vzdělávacího a kulturního střediska zůstávala vysoká.

Za druhé světové války byla Příbram střediskem partyzánské oblasti. V hnutí odboje se účastnilo mnoho významných příbramských osobností, někteří z příbramských odbojářů byli popraveni.

Na začátku května 1945 se Příbram spontánně připojila k povstání českého lidu proti nacistům. Přestože už před vlastním osvobozením opustila město většina

německých sil, pokračovaly vojenské akce i po oficiálním přijetí kapitulace. Příbramské okolí se proto označuje jako místo, kde padly poslední výstřely druhé světové války na evropském kontinentu. Německé jednotky, které se snažily ustoupit ze sovětské okupační zóny přes demarkační čáru do zajetí západních spojenců, se střetávaly s partyzánskými oddíly a nakonec bojovaly s Rudou armádou, než 12. května 1945 kapituloval jejich velitel generál SS Carl Graf von Pückler.

Od padesátých let 20. století se na Příbramsku začal těžit uran. V okolí města bylo otevřeno několik uranových dolů. Uranové doly byly zařazeny také do systému Táborů nucených prací, které komunistická moc užívala k represii odpůrců režimu. Tábory Příbram-Vojna a Příbram-Brody byly v provozu v letech 1949-1951 a zadržováno v nich bylo až 800 převážně politických vězňů.

Díky svému položení poblíž brdského vojenského prostoru byla Příbram důležitou lokalitou v průběhu srpnové invaze vojsk Varšavské smlouvy, která ukončila společenské procesy Pražského jara roku 1968. Příbramské vojenské velení bylo okupačními silami označeno za ohnisko kontrarevoluce v československé armádě, protože nespolupracovalo s okupanty a navíc poskytlo Československé televizi útočiště pro její nezávislé vysílání. Dalšími významnými událostmi spojenými se srpnovou invazí byla i stávková příbramských horníků proti okupaci a vzpoura vězňů ve věznici Příbram-Bytíz. Sametová revoluce v roce 1989 významně ovlivnila další život města, stejně jako postupné uzavírání dolů. (Velfl, 2003)

V roce 1978 byla ukončena těžba stříbrných rud na březohorských dolech, v roce 1991 proběhlo ukončení těžební činnosti na uranových dolech a konečně v roce 1998 byla ukončena poslední báňská činnost na Příbramsku.

8.2 Orgány a odbory

Zastupitelstvo a rada města

Příbramské městské zastupitelstvo je nejvyšším samosprávným orgánem města. Je voleno v komunálních volbách na čtyři roky a má 25 členů. Výsledkem posledních komunálních voleb vedly ke znovuvytvoření koalice ČSSD a ODS. Zastupitelstvo ze svých řad volí radu města, která má 7 členů. Ta zahrnuje starostu, místostarosty a další radní.

Zastupitelstvo a Rada města zřídila tyto **výbory a komise**:

- Finanční výbor a Kontrolní výbor
- Komise bezpečnostní a dopravní, Komise bytová, Komise fondu oprav a modernizace, Komise kulturní, letopisecká a památková, Komise pro handicapované občany, sociálních věcí a zdravotnictví, Komise pro mládež, tělovýchovu a sport, Komise pro realizaci majetku města, Komise pro výchovu a vzdělání, Komise pro zahraniční styky, Komise pro životní prostředí a ekologii a Komise pro rozvoj města.

V roce 2011 schválilo městské zastupitelstvo také zřízení **9 osadních výborů**. Členové osadních výborů se se zastupitelstvem města scházejí jednou za dva měsíce, poukazují na konkrétní problémy městských částí a mají možnost hájit své zájmy na jednáních zastupitelstva.

Městský úřad

Městský úřad Příbram zajišťuje výkon státní správy a zároveň i samosprávných činností. Odbory Městského úřadu Příbram zahrnují: Dopravní úřad, Ekonomický odbor, Odbor Informačních technologií, Odbor Koncepce a rozvoje města, Obecní živnostenský úřad, Odbor Ochrany a obrany, Odbor Organizačních a vnitřních věcí, Právní odbor, Samostatné oddělení dotací, Samostatné oddělení kontroly a vnitřního auditu, Odbor silničního hospodářství a investic, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Stavební úřad, Odbor školství, kultury, sportu a informačních služeb a Odbor životního prostředí.

Pro účely této práce byla důležitá osobní komunikace s pracovníky Samostatného oddělení dotací a Odboru koncepce a rozvoje města.

Samostatné oddělení dotací zajišťuje veškeré činnosti spojené se získáváním dotací ze strukturálních fondů EU, státních fondů, ministerstev, krajského úřadu a dalších donorů na investiční i neinvestiční projekty města Příbram. Dále zajišťuje organizaci výběrových řízení na zpracovatele žádostí (v této oblasti úzce spolupracuje s oddělením veřejných zakázek, které spadá pod Odbor silničního hospodářství a investic), a stará se o řízení dotačního managementu projektů. Spolupracuje s ostatními odbory MěÚ a koordinuje jednotlivé činnosti k zajištění kompletních podkladů k podávání žádostí o dotace. Samostatné oddělení dotací vzniklo roku 2007 jako reakce města na nové dotační příležitosti z fondů EU.

Odbor Koncepce a rozvoje města zajišťuje dílčí úkoly výkonu státní správy týkající se územního plánování a památkové péče.

K výkonu specifických činností město dále zřizuje **příspěvkové organizace**, jako jsou mateřské a základní školy, školní jídelny, Galerie Františka Drtikola, Divadlo Antonína Dvořáka, Knihovna Jana Drdy, Technické služby města Příbram, Sportovní zařízení města Příbram, Pečovatelská služba Příbram, a jiné.

8.3 Rozvojové dokumenty

Program územního rozvoje města Příbram je ucelený koncepční dokument, který je jedním ze základních strategických dokumentů rozvoje města. Program územního rozvoje města Příbram byl vypracován v roce 2007 externím zpracovatelem Kancelář ekonomického a finančního poradenství České Budějovice a stal se základním rozvojovým plánem města pro programové období 2007-2013. Jeho hlavním cílem je identifikace cílů města pro jeho celkový rozvoj a také vytvoření databáze projektových námětů, která přispěje ke zvýšení možnosti čerpání různých finančních pomocí, grantů a podobných intervencí jak pro město samé, tak pro ostatní subjekty, které na území města působí. Teprve realizací těchto konkrétních akcí, aktivit a projektů jsou skutečně naplňovány cíle všech rozvojových plánů a strategií, tedy i tohoto rozvojového plánu města Příbram.

Program územního rozvoje města Příbram obsahuje Analytickou část, Výsledky anketního šetření, Strategickou část a přílohy, které zahrnují i Akční plán. Právě v rámci akčního plánu jsou navrženy konkrétní prioritní projekty, které byly dále rozpracovány do projektových karet, které jsou součástí projektového zásobníku. Akční plán je živým dokumentem, který je potřeba neustále doplňovat a aktualizovat v souladu s vývojem situace v rámci jednotlivých projektů a krátkodobými cíle města.

Územně analytické podklady ORP Příbram byly v první verzi zpracovány roku 2008 za přispění dotace z Integrovaného OP. Územně analytické podklady jsou nástrojem územního plánování a podle stavebního zákona je jejich zpracování od roku 2007 povinné pro celé území ORP nebo pro území kraje. Slouží jako podklad pro pořizování Politiky územního rozvoje, územně plánovacích dokumentací, podklad pro posuzování vlivu územně plánovací dokumentace na udržitelný rozvoj území a pro posuzování vlivů záměrů na životní prostředí. Územně analytické podklady zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů (limity využití území), záměry na provedení změn v území a jeho udržitelný rozvoj. Dokument je aktualizován jednou za dva roky.

8.4 Socio-demografická analýza

8.4.1 Obyvatelstvo

V Příbrami žije 33 793 obyvatel, z toho 16349 mužů a 17608 žen. Příbram tak je 32. nejlidnatější obcí České republiky a třetím největším sídlem ve Středočeském kraji. Během roku 2011 se ve městě živě narodilo 331 dětí, zemřelo naopak 310 osob. Stěhováním ztratila Příbram během roku 2011 celkem 224 obyvatel (migrační saldo). Přirozený přírůstek obyvatel (rozdíl mezi počtem narozených a počtem zemřelých) za rok 2011 činí 21 a celkový přírůstek obyvatel (součet přirozeného přírůstku a migračního salda) dosáhl výše -203 obyvatel.¹

V posledních dvaceti letech je patrná klesající tendence počtu obyvatel. Jedná se o celospolečenský trend snižování porodnosti. Podle prognóz bude v regionu Příbram stejně jako ve středočeském kraji a potažmo celé republice docházet v následujících letech k postupnému snižování počtu obyvatel. Nižší počet narozených dětí ve středních Čechách statistici zdůvodňují tím, že se do hlavního reprodukčního věku dostaly méně početné ročníky žen narozené v 80. letech, kdežto méně už rodí početnější ročníky žen narozených v 70. letech. K nárůstu zemřelých uvedli, že se začíná pozvolna projevovat celkové stárnutí obyvatelstva. U vývoje migrace je možné sledovat pokračující vliv nepříznivé situace na trhu práce a snižující se intenzity bytové výstavby na území Středočeského kraje.

Se snižující se porodností se zároveň postupně snižuje počet osob mladších 15 let a zároveň se zvyšuje počet lidí starších 65 let v souvislosti se stárnutím populace. Průměrný věk obyvatel v Příbrami dosuje výše 41,9 roků, v České republice je to 41,1 let a populace Středočeského kraje je ještě o něco mladší – 40,3 let. Procentní podíl obyvatel ve věku 65 let a více na celkovém počtu obyvatel v Příbrami činí 16,4 %, zatímco děti mladší 15 let se na celkovém obyvatelstvu podílejí 13,5 %. Velmi často používanou charakteristikou věkové struktury obyvatelstva, která vypovídá o stárnutí populace je *index stárí*. Vyjadřuje, kolik obyvatel ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí do 15 let věku.

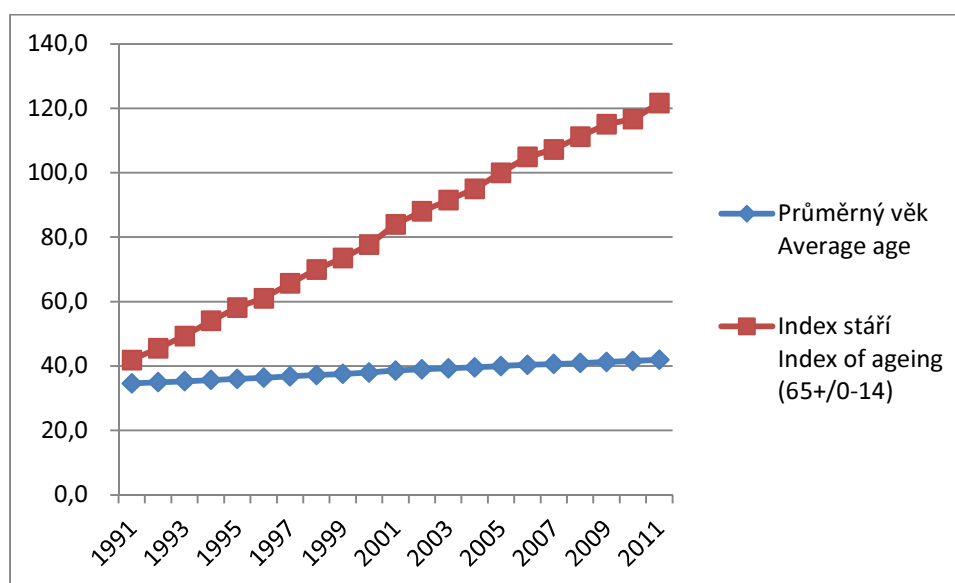
---

¹ Statistické údaje ČSÚ k 31. 12. 2012

Je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci.

V Příbrami dosáhl index stáří v roce 2011 hodnoty 121,6. Pro porovnání, ve Středočeském kraji je to 95,9 a v celé ČR 110,4. Z těchto údajů vyplývá, že věková struktura v Příbrami značně převyšuje svými hodnotami krajský a republikový průměr.²

Graf 2: Vývoj ukazatelů věkové struktury ve městě Příbram v období 1991-2011

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že region Příbram potvrzuje výše uvedené závěry o celkovém stárnutí populace. V budoucnu bude tento trend velmi pravděpodobně pokračovat, což s sebou přináší nutnost zabývat se řešením nových problémů. Jeden z problémů vycházející ze zvýšeného počtu starých osob a prodlužující se naděje dožití je rostoucí počet osob odkázaných na nákladnou zdravotní a sociální péči, což volá po růstu kvality poskytované péče a kapacity zdravotnických a sociálních zařízení pro seniory. Tato oblast je částečně řešitelná i na úrovni obce.

² Statistické údaje ČSÚ k 31. 12. 2012

8.4.2 Občanská vybavenost

Školství

Ve městě Příbram se nachází celkem 13 mateřských škol, 7 základních škol a 14 středních škol. Z toho jsou 3 gymnázia, 6 středních odborných škol, 4 střední odborné učiliště a 1 nástavbové studium. Ve městě Příbram jsou dále 2 vyšší odborné školy a 1 vysoká škola, 5 jazykových škol a 2 základní umělecké školy.

Zdravotnictví

Ve městě je Oblastní nemocnice se 2 areály a 1 Poliklinika. Dále zde najdeme 20 samostatných ordinací praktických lékařů pro dospělé, 10 pro děti a 40 ordinací lékařů – specialistů.

Sociální oblast

Město Příbram se vedle výkonu sociální politiky vycházející z legislativního rámce hlásí k vlastní sociální politice. Snaha zabezpečit občanům potřebnou sociální pomoc a služby vedla k zahájení komunitního plánování sociálních služeb. Co se týče zařízení sociálních služeb a domů s pečovatelskou službou, ve městě je celkem 18 zařízení sociálních služeb. Z toho 1 domov pro seniory, 5 domů s pečovatelskou službou, 2 domovy pro osoby se zdravotním postižením a 3 denní stacionáře. Dále 1 azylový dům, 1 nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a 5 sociálních poraden.³

Sportovní aktivity a zařízení

Příbram je sídlem celé řady sportovišť nadmístního významu, jako je fotbalový areál 1.FK Příbram, Spartak Příbram, dvě zastřešené ledové plochy, hala na míčové hry, atletický stadion, bazén krytý a venkovní, Skiareál Padák, atd.

Správa a administrativa

Ve městě sídlí Městský úřad, Finanční úřad, Úřad práce, Katastrální úřad, Obvodní báňský úřad, Okresní správa sociálního zabezpečení, Pozemkový úřad MZe, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Okresní soud, Městská policie a Policie ČR.

---

³ Statistické údaje ČSÚ k 31. 12. 2011

8.4.3 Ekonomická situace a trh práce

Příbram je dominantním sídlem a spádovým územím celého okresu. Z hlediska ekonomických podmínek můžeme konstatovat, že výhodou Příbrami je blízkost a dobrá dopravní dostupnost do hlavního města a vysoká flexibilita obyvatel co se týče dojížděky za prací, což kompenzuje nedostatek volných pracovních míst ve městě. Dalším plusem je dostatečně diverzifikovaná průmyslová základna. Naopak jasným nedostatkem je vysoká míra nezaměstnanosti, kvůli již zmíněnému nedostatku pracovních míst a odliv kvalifikovaných pracovníků a inteligence do Prahy, jejíž nabídka pracovních míst absorbuje značnou část pracovní síly obecně celého Středočeského kraje.

Ve městě Příbram působí celkem 9 730 podnikatelských subjektů.⁴ Míra registrované nezaměstnanosti dosáhla 12 % a podíl uchazečů na volné pracovní místo je 23,2.⁵ Nezaměstnanost města Příbram, potažmo celého okresu je dlouhodobě nad průměrem Středočeského kraje a České republiky. Pro porovnání, ve Středočeském kraji dosáhla registrovaná míra nezaměstnanosti za stejné období 7,14 % a v celé ČR to bylo 9,01%. Příčinou vyšší míry nezaměstnanosti v Příbrami je řada faktorů. Kromě věkové a vzdělanostní struktury obyvatel je to především počet volných pracovních míst ve městě, který pro uchazeče o práci není příznivý. Nabídka pracovních míst je navíc velmi omezená, většinou je zájem o méně kvalifikovanou pracovní sílu, příležitostí pro absolventů vysokých škol je velmi málo.

---

⁴ Statistické údaje ČSÚ k 31. 12. 2012

⁵ Statistické údaje ČSÚ k 31. 12. 2010

8.5 Životní prostředí

Okolí Příbrami, především Brdy, je cenným územím z hlediska ochrany přírody a krajiny a skýtá také značný potenciál pro rekreační aktivity. Území disponuje členitým reliéfem, velkým zastoupením lesních ploch a vyrovnaným podílem vodních ploch.

Část krajiny a životního prostředí Příbrami je degradováno dlouholetou hlubinnou těžbou. Město proto musí řešit lokální výskyt starých ekologických zátěží a jejich dopad na životní prostředí. Jsou to například nestabilní poddolovaná území nebo haldy odtěžené hlušiny, kterých je v okolí Příbrami dohromady 23. Soukromá příbramská firma se postupně snaží odvaly zpracovávat, z hlušiny oddělit uran a zbylý kámen použít například na poklad silnic. Zlikvidovat takto jednu haldu trvá v průměru 8 let. Celý záměr se proto nelíbí okolním vesnicím, výrazně se tím totiž zvýší prašnost, hlučnost a zátěž místních komunikací. Obávají se také zvýšené radiace po odkrytí haldy.

Faktem dále je, že následkem dlouholeté hornické a hutnické činnosti je na celém území Příbramska střední až vysoké radonové riziko a také riziko kontaminace povrchových a podzemních vod splachy z odvalů. V neposlední řadě tyto staré ekologické zátěže negativně ovlivňují vnímání krajiny, jejich postupná likvidace je proto nutná.

8.6 Veřejná dopravní infrastruktura

Silnou stránkou příbramské infrastruktury je především rychlostní silnice R4 ve směru na Prahu, která společně s dobrou hromadnou autobusovou dopravou zajišťuje kvalitní spojení s hlavním městem. Dále také uspokojující městská hromadná doprava a napojení města na systém integrované dopravy Středočeského kraje, které jednoznačně zvýšilo kvalitu přepravy.

Příbram se jako většina měst České republiky potýká s neustále se zvyšující silniční dopravní zátěží a současně s nevyhovujícím stavem úseků silnic II. a III. třídy. Rušení regionálních spojů na železniční trati tento problém dále prohlubuje. Následkem je negativní dopad na životní prostředí města a jeho okolí, na jeho dostupnost a ekonomický rozvoj.

8.7 SWOT analýza města Příbram

SWOT analýza obce představuje standardní analytickou metodu regionálního rozvoje. Navazuje na závěry, plynoucí z profilu obce a analýzy veřejného a podnikatelského prostředí. Její podstatou je odhalení a současně vzájemné porovnávání vnitřních silných a slabých stránek a vnějších podmínek působících na obec. Jedná se o analýzu hlavních tendencí současného a budoucího vývoje obce. Smysl SWOT analýzy spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování (nebo alespoň omezování) stránek slabých, čímž se zvyšuje pravděpodobnost budoucí realizace příhodných možností obce, a naopak se omezuje dopad takto pojmenovaných hrozeb. Výsledky SWOT analýzy slouží obci jako základ pro další analyzování, vymezení problémových oblastí, zaměření rozvojového plánu a zpracování záměrů akčního plánu.

Pro potřeby této práce jsem tuto analýzu rozdělila do několika dílčích částí, které shrnují informace z předchozích kapitol, detailněji charakterizují jednotlivé oblasti a budou sloužit pro porovnání dílčích výsledků a analýz obsažených v následujících kapitolách.

Při zpracování celkové SWOT analýzy města Příbram jsem vycházela ze SWOT analýzy obsažené ve strategické části Programu územního rozvoje města. Jednotlivé dílčí části, zabývající se tematickými oblastmi rozvoje města, jsem pak zpracovala na základě dokumentu Rozboru udržitelného rozvoje území ORP Příbram a konzultací s vedoucím Odboru koncepce a rozvoje města.

8.7.1 Základní SWOT analýza

Tabulka 3: Základní SWOT analýza města Příbram

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobré dopravní spojení s hlavním městem • Diverzifikovaná ekonomika s potenciálem tvorby pracovních míst • Flexibilní pracovní síla • Vybudovaná základní technická infrastruktura ve většině lokalit • Dokončena privatizace bytového fondu • Zpracovaný územní plán a urbanistické studie rozvojových zón (bydlení, podnikání) • Realizovaná optimalizace školské soustavy, vysoká úroveň nadstavbových aktivit škol • Funkční Okresní hospodářská komora Příbram spolupracující s místními úřady • Vysoká hustota kulturních a historických památek mezinárodního významu • Pozitivní zkušenost s partnerstvím, zkušenosti s víceúrovňovou spoluprací • Zapojení do Národní sítě zdravých měst • Připravenost MěÚ k projektovým aktivitám 	<ul style="list-style-type: none"> • Neuspokojivý stav a kapacita komunikací • Nízká úroveň platů, nízký podíl výrob s vysokou přidanou hodnotou ve městě • Vysoký podíl starší populace • Nedokončená/chybějící infrastruktura v okrajových částech a nových zónách • Absence parkovacích míst • Omezená nabídka zainvestovaných ploch pro průmyslové zóny • Nedostatečný průtok vodních toků, nedokončení odkanalizování/ČOV, ukončena kapacita skládky TKO • Neřešena sadová politika města, nedostatek zeleně v centru města, neexistence „zelené koncepce“ • Lokálně vysoké zatížení ŽP automobilovou dopravou • Nedostatečná nabídka/kapacita prvků pro volnočasové aktivity obyvatel • Řídká a nekvalitní síť cyklotras a cyklostezek • Podprůměrný počet a kvalita ubytovacích i stravovacích zařízení a další turistické infrastruktury • Omezené možnosti vyššího a dalšího vzdělávání • Nízká míra pocitu bezpečí občanů ve městě

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Blízkost Prahy • Využití možnosti vícezdrojového financování • Realizace integrovaných rozvojových strategií na bázi partnerství • Komunitní plán sociálních služeb města Příbram • Rozvoj zón jako impulz k bytové výstavbě, rozvoj menších hospodářských zón, využití brownfields • Další rozvoj infrastruktury pro podnikání • Využití volné infrastruktury • Řešení dopravní a parkovací situace ve městě • Podpora cyklistické dopravy • Využití trendů v cestovním ruchu – zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomice • Podpora zavádění inovací a výsledků vědy do praxe • Využití moderních technologií, zajištění přístupu obyvatel k informačním zdrojům • Rozvoj systému celoživotního vzdělávání a dalšího vzdělávání • Zvýšení průtoku vodních toků • Rozpracování a realizace studie Úpravy sídlištní zeleně • Využití zapojení do Národní sítě zdravých měst 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevytváření dalších podnikatelských aktivit, odliv těch stávajících, nárůst nezaměstnanosti • Prohlubování rozdílu životní úrovně občanů • Pokračující trend stárnutí obyvatelstva • Zpoždování modernizace a výstavby infrastruktury, nestabilita systému dotací a pobídek, vysoká finanční náročnost infrastrukturních akcí • Přetrvání trendu nízkého zastoupení výrob s vysokou přidanou hodnotou • Existence historické zátěže, poddolování • Pokračování trendu nárůstu automobilové dopravy s negativním vlivem na celkovou kvalitu prostředí, další nárůst individuální dopravy na úkor hromadné • Nezájem o rozvoj návštěvnosti města jako podmínky pro ekonomiku cestovního ruchu • Nedostatek infrastrukturního zázemí pro starší a nejstarší obyvatele • Odchod „leaderů“ partnerské spolupráce a součinnosti z aktivního života nebo lokality • Nízký práh patriotismu obyvatel, negativní prvky image města • Konkurence jiných měst a krajů (hospodářská soutěž)

Zdroj: Vlastní zpracování

8.7.2 Sociodemografické podmínky

Tabulka 4: SWOT analýza sociodemografických podmínek města Příbram

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Významné střední centrum, komplexně urbanizované území • Kvalitní občanská vybavenost s potenciálem tvorby pracovních míst • Silní zaměstnavatelé v regionu • Dobrá vzdělanostní struktura obyvatel • Zpracována koncepce komunitního plánování v oblasti sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Růst počtu seniorů a nízká porodnost • Pokles počtu obyvatel v Příbrami • Nízká úroveň platů, nepříznivý vliv na životní úroveň domácností • Nadprůměrná míra registrované nezaměstnanosti z hlediska kraje i ČR • Nedokončená/chybějící infrastruktura v okrajových částech a nových zónách • Zvýšená úroveň kriminality a dalších sociálně negativních vlivů
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Využití možnosti získání dotací EU na zlepšení technického a sociálního vybavení města • Vytváření podmínek pro příliv lidí v produktivním věku – nabídka kvalitního bydlení a pracovních příležitostí • Tvorba cenově přijatelného bydlení a služeb pro seniory • Zvyšování kvality zdravotní péče • Podpora rekreačních aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> • Stárnutí populace, nezvládnutí vyšších nároků na sociální péči • Výrazná emigrace části populace s vyšší vzdělaností do Prahy • Vznik sociálně vyloučených komunit v některých ohrožených částech města • Sociální a fyzická degradace některých městských částí (sídliště), chátrání bytových domů • Pokles image města • Snížení ekonomické úrovně obyvatelstva

Zdroj: Vlastní zpracování

8.7.3 Ekonomické podmínky a cestovní ruch

Tabulka 5: SWOT analýza ekonomických podmínek města Příbram

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Funkční urbanizované území • Blízkost Prahy a vysoká mobilita obyvatel • Diverzifikovaná průmyslová základna • Přítomnost několika perspektivních firem • Průmyslová tradice a dobrá kvalifikace pracovních sil • Atraktivita cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezená nabídka pracovních příležitostí, nabídky pro méně kvalifikované pracovní síly, nedostatek nabídek pro vysokoškoláky • Stagnující vývoj nabídky pracovních míst • Plochy brownfields, poddolovaná území, ekologické zátěže • Nedostatečně využitý potenciál cestovního ruchu ve městě
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Vyřešení slabých stránek brownfields a využití těchto ploch • Investice v dopravní infrastrukturu • Přilákání nových investorů • Využití nerostného bohatství • Potenciál pro růst cestovního ruchu • Rozvoj bytové výstavby 	<ul style="list-style-type: none"> • Podlehnutí tlaku investorů a povolení staveb na „zelené louce“ • Neřešení brownfield ploch po těžbě a po armádě • Dlouhodobá recese, další růst nezaměstnanosti • Vystěhování kvalifikovaných pracovních sil za lepším uplatněním do Prahy

Zdroj: Vlastní zpracování

8.7.4 Životní prostředí

Tabulka 6: SWOT analýza podmínek životního prostředí města Příbram

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Připravenost obce na záplavy • Trend trvalého snižování emisí a prachových částic • Využívání sběrných dvorů včetně ukládání nebezpečných odpadů a využívání kontejnerů pro biologický odpad • Vysoký stupeň ekologické stability území ORP (vysoký podíl lesů, luk, vodních ploch) 	<ul style="list-style-type: none"> • Část krajiny a životního prostředí degradována dlouholetou těžbou, nutnost trvalé kontroly poddolovaných území • Negativní vnímání krajiny okolí města (staré ekologické zátěže – odvaly) • Střední až vyšší radonové zatížení na území města a okolí • Zátěž na životní prostředí a obyvatele vlivem automobilové dopravy (emise, prach, hluk) • Kontaminace půdy těžkými kovy • Zástavba v záplavovém území • Kapacita a kvalita ČOV obcí ORP
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace krajiny • Využití těženého materiálu z odvalů jako stavebního materiálu • Podpora cestovního ruchu a rekreačního využití regionu • Revitalizace vodních toků a ochrana území podél vodních toků • Zajištění čistění odpadních vod • Zlepšení kvality vody • Prohloubení systému třídění komunálního odpadu a využití sběrných dvorů • Vybudování silničního obchvatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sřet zájmů těžby s ochranou přírody a krajiny a se zájmy obyvatel • Ohrožení povrchu v lokalitách bývalé těžby propady • Kontaminace z černých skládek a starých ekologických zátěží • Snižování kvality povrchových a podzemních vod • Riziko povodní v zastavěných záplavových oblastech • Přetrvávající nízký podíl recyklace • Časové zdržení dostavby kanalizací a ČOV v ORP Příbram

Zdroj: Vlastní zpracování

8.7.5 Infrastruktura

Tabulka 7: SWOT analýza infrastrukturních podmínek města Příbram

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Existence městské hromadné dopravy • Dobré napojení na silnici R4 do Prahy, dobré pražské spojení autobusovou dopravou • Nadobecní kanalizační systém • Hustá silniční síť 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící obchvat města, odlehčení centra města od dopravní zátěže • Nevyhovující stav místních komunikací, vysoká dopravní zátěž • Nedostatek odstavných a parkovacích ploch • Nedostatečná infrastruktura pro cyklistickou a pěší dopravu
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Odstranění největších závad na silniční síti, realizace obchvatu • Rozvoj cyklistických tras a stezek • Vybudování chybějících kanalizačních sítí okolních obcí a výstavba ČOV • Využití prostředků strukturálních fondů EU 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování dopravní zátěže na úsecích silnic, negativní dopad na životní prostředí a ekonomický rozvoj sídel • Zhoršování stavu silnic II. a III. třídy s negativním dopadem na dostupnost území • Nedostatek finančních prostředků na výstavbu technické a dopravní infrastruktury

Zdroj: Vlastní zpracování

9. Analýza využití finančních prostředků EU městem Příbram

Obsahem této kapitoly je celkový přehled a zhodnocení úspěšných projektů a analýza jejich souladu se strategickými cíli města. Přehled projektů zahrnuje výši přidělené dotace, popis předmětu projektu a jeho cíle a jak se ho podle mého názoru podařilo naplnit. Dále jsem provedla výčet a popis všech projektů, které město podalo a které nebyly financovány, i s odůvodněním jejich neúspěchu. Kapitoly jsou rozdělené podle jednotlivých operačních programů a oblastí intervence v programovém období 2007-2013. Nabízím dále srovnání úspěšnosti města Příbram s ostatními sídelními městy jednotlivých okresů Středočeského kraje. Tyto informace následně analyzuji z hlediska naplňování jednotlivých priorit, stanovených v akčním plánu města a z hlediska přínosu pro celkový rozvoj města. Dále bude mým cílem analyzovat, zdali město usilovalo o dotace z tohoto operačního programu pro další projekty, které jsou součástí priorit, uvedených ve strategickém dokumentu města a proč pokusy nebyly úspěšné.

V podkapitole Dílčí výsledky a diskuze se zaměřím na další vybrané projektové záměry, jejichž realizaci má město podle akčního plánu strategického dokumentu dlouhodobě v plánu, které jsou podle mého názoru pro město důležité z hlediska rozvoje, ale které zatím uskutečněny nebyly. Mým cílem je navrhnout, jestli a z jaké prioritní oblasti mohly být za přispění strukturálních fondů EU spolufinancovány.

Informace čerpám především z Programových dokumentů jednotlivých operačních programů, z Programu územního rozvoje města Příbram, zásobníku prioritních projektů města v něm obsaženém, z Územně analytických podkladů ORP Příbram, a také z osobních konzultací s některými zaměstnanci Městského úřadu Příbram.

V závěru uvádím informace o OP Podnikání a inovace, který je také okrajově obcemi využitelný, ale město Příbram se v něm uplatnit nezkoušelo a krátký popis některých dalších evropských dotačních programů.

9.1 ROP NUTS II Střední Čechy a jeho využití městem Příbram

Regionální operační program NUTS II Střední Čechy je určen pro region soudržnosti Střední Čechy, který je totožný se Středočeským krajem. Jeho globálním cílem je vytvořit podmínky pro dynamický růst HDP regionu a zajištění vysoké kvality života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch. Zaměřuje se především na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především zkvalitněním vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury a odstraňováním ekologických zátěží.

Řídícím orgánem ROP je Regionální rada. Jejími orgány jsou Výbor Regionální rady, předseda Regionální rady a Úřad Regionální rady. Úřad Regionální rady je výkonným orgánem Regionální rady, který zabezpečuje většinu úkolů spojených s funkcí řídicího orgánu ROP NUTS II Střední Čechy a vyhlašuje jednotlivé výzvy.

ROP Střední Čechy spadá mezi regionální operační programy v cíli Konvergence a je pro něj z ERDF vyčleněno 571,72 mil. EUR. Jeho prostřednictvím budou realizovány intervence ve 4 prioritních osách, které jsou dále členěny do 11 oblastí podpory, jak prezentuje následující tabulka.

Tabulka 8: Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Čechy

1	DOPRAVA
1.1	Regionální dopravní infrastruktura
1.2	Udržitelné formy veřejné dopravy
2	CESTOVNÍ RUCH
2.1	Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu
2.2	Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu
2.3	Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje
3	INTEGROVANÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

3.1	Rozvoj regionálních center
3.2	Rozvoj měst
3.3	Rozvoj venkova
4	TECHNICKÁ POMOC A ABSORPČNÍ KAPACITA

Zdroj: Vlastní zpracování

Následující tabulka uvádí přehled všech úspěšných projektů spolufinancovaných ROP Střední Čechy a realizovaných Městem Příbram. V programovém období 2007-2013 (do dubna 2013) Příbram podala do ROP Střední Čechy celkem 10 projektů a uspěla s 5 projekty, úspěšnost je tedy 50%. V tabulkách jsou uvedeny částky hrazené pouze ze strukturálních fondů EU, tedy výše dotace bez příspěví státního rozpočtu. Projekty jsou seřazeny vždy podle termínu realizace od nejstarší po nejnovější.

Tabulka 9: Úspěšné projekty města Příbram z ROP Střední Čechy 2007-2013

Oblast podpory	Výzva	Název projektu a termín realizace	Alokovaná částka (CZK)	Vyplacená částka (CZK)
1.2	3	Modernizace dopravního terminálu Autobusového nádraží (2009-10)	53 518 959	51 720 402
2.3	48	Propagace turistické destinace Příbramsko (2010-12)	1 701 575	1 195 213
3.2	42	Revitalizace sportovního areálu pod Svatou Horou (2010-11)	6 169 003	6 151 948
3.2	36	Rekonstrukce a revitalizace náměstí T. G. Masaryka – 1. Etapa (2011-12)	13 771 157	8 181 866
3.2	50	Rekonstrukce a revitalizace nám. T. G. Masaryka - 2. Etapa (2011-12)	18 485 934	12 361 408
CELKEM			93 646 629	79 610 839

Zdroj: Vlastní zpracování

U některých projektů stále ještě zbývá doplatit část dotace podle dat průběžných plateb.

V následující tabulce jsou pro srovnání zpracovány údaje čerpání finančních prostředků ROP Střední Čechy za jednotlivá sídla okresů Středočeského kraje (kromě okresů Praha-východ a Praha-západ). Žadatelem a příjemcem podpory je ve všech případech město/statutární město. Města jsou seřazena od neúspěšnějších podle počtu podpořených projektů, ty se samozřejmě ale mezi sebou mnohdy značně liší objemem finanční alokace. Zde můžeme vidět, že ačkoli Příbram v tomto OP realizovala méně projektů, byly to poměrně finančně objemné akce, v porovnání například s Berounem, který realizoval 9 projektů za srovnatelnou výši alokace.

Tabulka 10: Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v ROP Střední Čechy

ROP NUTS II STŘEDNÍ ČECHY				
	<i>Počet obyvatel (1.1. 2012)</i>	<i>Počet projektů</i>	<i>Alokovaná částka (CZK)</i>	<i>Vyplacená částka od začátku projektu (CZK)</i>
Kladno	68 682	20	426 270 905	104 563 549
Mladá Boleslav	44 252	11	347 859 927	100 258 060
Beroun	18 778	9	95 899 000	74 627 778
Mělník	19 532	7	129 184 954	111 810 389
Kutná Hora	20 604	6	148 880 666	126 087 249
Rakovník	16 661	6	63 341 760	49 362 922
Příbram	33 793	5	93 646 629	79 610 839
Benešov	16 697	3	30 076 622	27 273 024
Kolín	31 042	2	22 087 499	17 392 779
Nymburk	14 793	1	7 690 596	5 045 308

Zdroj: Vlastní zpracování

První projekt, který byl v Příbrami z ROP spolufinancován, **Modernizace dopravního terminálu Autobusového nádraží**, tematicky spadá do oblasti 1.2 - Udržitelné formy dopravy. Na tomto projektu se pracovalo již od roku 2004, jeho

realizace v minulém programovém období za využití finančních prostředků Společného regionálního programu však nebyla uskutečněna.

Projektový návrh vycházel ze studie optimalizace městské hromadné dopravy, která byla vypracována za účelem zařazení lokality do Systému integrované dopravy Středočeského kraje. Projekt autobusového nádraží byl jednou z hlavních infrastrukturních priorit města Příbram v letech 2007 -2010 a jako takový je v souladu s opatřením z oblasti Infrastruktura strategického dokumentu města. Projekt je také v souladu s Programem rozvoje kraje, naplňuje opatření Dopravní obslužnost a dále také koresponduje s aktivitami v rámci Národní sítě zdravých měst. Tento projekt bude společně s dalšími 3 většími projekty, které výrazně změnily tvář města, podrobněji popsán v kapitole 13.

Další projekt s názvem **Propagace turistické destinace Příbramsko** byl zařazen do oblasti podpory 2.3 - Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje. Projekt spadá ve Strategickém dokumentu města Příbram do priority oblasti Podnikání a cestovní ruch, konkrétně pod projekt s názvem „Propagace Příbrami“. Projektový návrh vycházel z Analýzy cestovního ruchu na Příbramsku vypracovanou roku 2007. Předmětem projektu byla výroba propagačních a informačních materiálů a jejich prezentace formou účasti na výstavách, veletrzích cestovního ruchu a slavnostech v Česku, Německu a Polsku. Cílem projektu bylo zvýšit počet návštěvníků regionu a prodloužit jejich pobyt zde. Zástupci města i Hornického muzea potvrdili nárůst turistů v loňském roce, cíl projektu byl tedy splněn.

Tento projekt byl tedy zaměřen na turistický ruch, ale město mělo v rámci priority Propagace města Příbram v plánu nejen přilákat nové turisty, ale také prezentovat město jako podnikatelsky aktivní a tím zaujmout nové investory. Region postrádá ekonomickou atraktivitu, o čemž vypovídají i nízké zahraniční investice, které jsou druhé nejnížší v rámci Středočeského kraje. Další aktivitou, na kterou se proto město v rámci této priority chtělo zaměřit, je zřízení systému propagace města pro investory. Systém by využíval webových stránek, které by obsahovaly katalog investičních příležitostí, nové pobídky a dále by napomohl aktivnímu sdílení informací s ostatními orgány (stavební úřad, hospodářská komora, atd.). Tím by se zvýšila pravděpodobnost přilákání investorské a

podnikatelské aktivity. Projekt by měl systematicky navazovat na projektový námět Koncepce cestovního ruchu, který je také zařazen v zásobníku projektů, tento projekt řeším v následující kapitole Integrovaný operační program.

Projekt s názvem **Revitalizace sportovního areálu pod Svatou Horou v Příbrami** byl financován z oblasti podpory 3.2 – Rozvoj měst-volnočasové aktivity. Projekt je v souladu s plánovanými projekty města v rámci strategického dokumentu, patří do oblasti Rozvoj lidských zdrojů, v zásobníku projektů je uveden pod názvem „Program na podporu volnočasových aktivit pro mládež včetně modernizace vybavení ZŠ a SŠ“. Také je v souladu s opatřením Rozvoj sportovních a rekreačních aktivit Programu rozvoje kraje. Jeho předmětem bylo revitalizovat velké sportovní hřiště základní školy a gymnázia pod Svatou Horou, které již dlouhou dobu nebylo správně udržované. Nový sportovní areál nyní využívají jak základní a střední školy, tak veřejnost, což byla jedna z podmínek udělení dotace. Projekt jednoznačně splnil svůj cíl a přispěl k podpoře volnočasových aktivit pro mládež i širokou veřejnost.

Posledním projektem, realizovaným za přispění finanční podpory ROP Střední Čechy je **Rekonstrukce a revitalizace náměstí T. G. Masaryka**. Byl také, jako předchozí projekt, financován z oblasti podpory 3.2 – Rozvoj měst. Projekt plní v rámci strategického dokumentu prioritu Životní prostředí- „Regenerace městského centra“ a v oblasti Podnikání a cestovní ruch projektový námět „Revitalizace centra města Příbram“. Patří nejen mezi ty finančně náročnější uskutečněné v Příbrami s přispěním evropských dotací, ale také mezi ty jednoznačně nejviditelnější a veřejností nejdiskutovanější projekty, neboť se jedná o největší náměstí města v samém historickém centru. Důkladněji se proto tomuto projektu také věnuji v kapitole 13.

Neúspěšné projektové žádosti

Mezi neúspěšné projekty patří **Parkovací dům** z oblasti podpory 1.2 Udržitelné formy veřejné dopravy (výzva č. 45). Projekt byl doporučen k financování, zastupitelstvo města ale odmítlo přijetí dotace. 4- patrový parkovací se 176 parkovacími místy měl stát v blízkosti areálu Příbramské Nemocnice. Jelikož by projekt zakládal veřejnou podporu (byla by mu tedy

přidělena dotace pouze ve výši 40%), jednou z podmínek přidělení dotace bylo zpoplatnění doposud bezplatného parkoviště v blízkosti nemocnice, což se zastupitelům nelíbilo a bylo hlavním důvodem jeho nepřijetí. V současné době město nabízí pozemky i hotový projekt na stavbu parkovacího domu k prodeji. Zastupitelé původně schválili prodej parcely jedné kladenské společnosti, firma ale nezaplatila. V současné době má město podle mých informací z MěÚ již několik dalších nabídek investorů, kteří mají o stavbu parkovacího domu zájem.

Projektová žádost s názvem **Revitalizace území – Březnická ulice** (výzva č. 10), spadající do oblasti podpory 3.2 Rozvoj měst byla předložena dvakrát, v roce 2008 a 2009. V obou dvou případech byla sice schválena Výborem regionální rady k financování, ale nakonec projekt nebyl vybrán k financování. Jak vyplývá z osobní konzultace s úřednicí Samostatného výboru oddělení dotací, projekt neměl šanci uspět v konkurenci ostatních projektů, neboť nebyl přesně v souladu s výzvou, která byla určena především pro náměstí a centra města. Oprava Březnické ulice byla přesto nutná, proto byly opravné práce financovány z rozpočtu města.

Poslední neúspěšná projektová žádost, kterou Příbram do ROP Střední Čechy podala, žádala o dotaci na projekt **Sportovně-rekreační areál Nový rybník, in-line dráha, dětská a sportovní hřiště**. Projekt měl být rovněž financován z oblasti podpory 3.2 Rozvoj měst (výzva č. 65). Žádost o tuto dotaci nesplnila kritéria formální přijatelnosti. Důvodem vyřazení bylo nedoložení platných dokladů dle stavebního zákona č.183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, k pozemkům, jež jsou předmětem projektu. Vyřazení tohoto projektu bylo podle slov pracovnice Samostatného oddělení dotací chybou projektantů, kteří na zpracování pracovali. Seznam pozemků totiž nebyl kompletní, chyběly zde pozemky v cizím vlastnictví. Jejich vlastníci navíc neměli s městem uzavřenou nájemní smlouvu. Tento projekt měl splnit velkou prioritu města v oblasti Infrastruktury s názvem „Výstavba sportovního a rekreačního zařízení“. Areál Nový rybník, který slouží v letním období jako místo pro rekreaci v přírodě pro většinu obyvatel města, měl být podle plánu rozšířen o autocamp, kuželkárnu, tenisový kurt a další, zároveň měla být v jeho rámci vybudována běžkařská trať pro zimní období a dovybavena sjezdovka, která se nachází nedaleko areálu. Ke sjezdovce měla být v rámci projektu také vybudována přístupová lávka přes

silnici. Neúspěch tohoto projektu považuje paní vedoucí Samostatného oddělení dotací MěÚ, které na tvorbě žádosti spolupracovala, i já osobně za velké zklamání, neboť jeho realizace by výrazně zvedla kvalitu života ve městě i a měla by nepochybně dobrý vliv i na zvýšení cestovního ruchu.

Dílní výsledky a diskuze

Z toho, co jsme si uvedli v socio-demografické analýze města Příbram vyplývá, že struktura obyvatelstva je v Příbrami výrazně starší, než v jiných středočeských městech, nehledě na to, že obecně celková populace u nás i jinde ve světě stárne. Je proto nutné vzít tuto skutečnost v potaz a přizpůsobit šířku a kvalitu nabídky služeb sociální a zdravotní oblasti seniorům. Příbram si vytvořila vlastní dokument - Komunitní plán sociálních služeb ORP Příbram, který obsahuje záměry a aktivity, které mají zajistit kvalitní a dostupné služby v sociální oblasti pro lidi v nepříznivé situaci. Podle anketního šetření, které bylo v rámci tvorby Komunitního plánu provedeno, lidé v příbramském regionu nejčastěji postrádají domovy pro seniory a sociální poradenství. V Příbrami je pro starší obyvatele k dispozici jeden dům pro seniory a 5 domů s pečovatelskou službou (zřizované městem), jejich kapacity jsou ale zcela naplněny a na přidělení ubytování se čeká dlouhou dobu. Návrhy řešení problematiky **služeb pro seniory** předkládá řada městských projektů oblasti Rozvoj lidských zdrojů. Konkrétně má město v zásobníku projektů výstavbu těchto zařízení: denní stacionář pro seniory, penzion pro seniory, dům klidného stáří, společenské centrum pro seniory, rozšíření nabídky volnočasové aktivity seniorů a posílení služeb pro sociálně slabé občany.

V rámci výzev č. 26 a 11 intervence 3.2 Rozvoj měst – sociální integrace byla obcím s rozšířenou působností nabídnuta finanční podpora na zařízení, poskytující služby sociální péče, které by výše uvedené prioritní projekty města splnily, jako například denní stacionáře a domov se zvláštním režimem, dále také na podporu pečovatelských služeb a osobní asistence.

Programový dokument ROP Střední Čechy prošel v listopadu 2011 aktualizací a uvádí v souvislosti s prioritami dokumentu Evropa 2020 nutnost brát v úvahu stárnutí obyvatelstva v regionu a s tím související změny. Proto poskytuje finanční

podporu na zařízení typu Domovy pro seniory, s cílem zmírnit a zamezit jejich sociálnímu vyloučení. Podpora v rámci zatím jediné vydané výzvy (č. 94), která se zabývala přímo oblastí sociálních služeb pro seniory, obsahovala mnoho činností, které by svým věcným obsahem odpovídaly uvedeným prioritním projektům města, ovšem příjemcem podpory mohly být pouze organizace zřizované Středočeským krajem.

Využitím finančních prostředků ROP Střední Čechy prioritní oblasti 1.1. Regionální dopravní infrastruktura by se mohlo zajistit financování v současnosti největší infrastrukturní priority města a to je projekt na **Jihovýchodní obchvat – objízdna komunikace I/18**. V Příbrami existuje v současné době pouze obchvat, který vede severozápadní částí města přes oblast Březové hory, kde se ale stále vyskytují propady vlivem dlouholeté důlní činnosti, a proto je i tento úsek uzavřen pro těžká nákladní vozidla. Výstavba nového obchvatu je i z těchto důvodů velmi potřebná. Silnice I/18 představuje důležité napojení na silnice R4 vedoucí do Prahy a také spojuje Příbram s Benešovem. Projekt chce prostřednictvím vybudování objízdny komunikace vyřešit nadměrné zatížení zúženého průjezdu městem osobní a nákladní dopravou a umožnit tak instalaci inženýrských sítí a novou výstavbu. V současnosti je na stavbu zpracována dokumentace pro územní rozhodnutí a je v jednání.

Záměr je v souladu s podporovanou aktivitou ROP Střední Čechy v oblasti 1.1: výstavba, rekonstrukce a modernizace místních komunikací, které zajišťují nebo vylepšují přímý přístup k existujícím nebo potenciálním lokalitám hospodářského rozvoje. Z této samé oblasti podpory by mohl být financován projekt města s názvem **Rekonstrukce místní komunikační sítě**. Jeho předmětem je přizpůsobení zastaralé komunikační sítě z 50. let současným požadavkům, včetně rozšíření parkovacích míst, vymezení pěších zón a budování chodníků, zpomalení provozu v obytných částech atd. I když je cílová oblast omezena tím, že zlepšované komunikace musí vést k lokalitám hospodářského rozvoje, mohl by tento projekt alespoň částečně vyřešit některé problémy města, jako například velký deficit parkovacích ploch. Prioritní projekt **Parkování**, řešící vybudování parkovacích ploch se ve strategickém dokumentu města objevuje dokonce dvakrát, a to v oblasti Životní prostředí a Podnikání a cestovní ruch. Město chce podpořit vznik nových parkovacích míst v centru i na periferiích. Financování

vzniku parkovacího domu v okolí Příbramské nemocnice z ROP neuspělo, jak jsme již uvedli a jiná žádost o projekt, který by tuto oblast řešil, nebyla podána. Parkování ve městě mohl z části vyřešit projekt záchytného parkoviště „Park and ride“, který je podporovaný prioritou 1.2.

Vzhledem k přetížení komunikací v Příbrami automobilovou dopravou, důsledkem čehož se zhoršuje stav silnic i životního prostředí, je podle mého názoru důležité zaměřit se na projekt, který by zajistil podporu a rozvoj udržitelné formy dopravy nebo turistického a cestovního ruchu. Ten se pod názvem **Cyklostezky a cyklotrasy** v několika obměnách vyskytuje v projektovém zásobníku města v prioritních oblastech Infrastruktura, Podnikání a cestovní ruch a Životní prostředí. Pro spolufinancování jeho realizace je zcela jistě využitelná oblast podpory 1.2: Udržitelné formy dopravy. Zde se, jak z názvu oblasti vyplývá, jedná o rozšíření infrastruktury pro rozvoj pravidelné cyklistické dopravy, k cestovnímu ruchu se dostaneme posléze.

Cyklistická doprava je potenciálně silným prvkem přepravy do zaměstnání ve městě Příbram. Pro zvýšení efektivity a bezpečnosti cyklistické dopravy je nutné vybudovat základní síť cyklistických stezek na území města a v jeho okolí. V současnosti je pro cyklisty v Příbrami k dispozici pouze jedna cyklostezka, je dlouhá 4 km. Cyklisti jsou jinak nuceni využívat místní komunikace a slepé úseky cyklistických pruhů. Ty by měly být propojeny a v ideálním případě by měly být vybudovány cyklistické stezky kompletně oddělené od automobilové dopravy. Důležitým předpokladem jsou vyřešené vlastnické vztahy na dotčených pozemcích, které nejsou vždy ve vlastnictví města. Příbrami neusnadňuje pozici ani fakt, že neleží na žádné mezinárodní nebo nadregionální cyklotrase typu Greenway a Eurovelo (Cyklotrasa Greenway Litavka, která by vedla Příbramí, patří mezi projekty sdružení Oživení v rámci Bohemian Greenways). Pokud by se zastupitelstvo města rozhodlo uvolnit finance z rozpočtu města na rozvoj cyklistické dopravy, oblast podpory 1.2 Udržitelné formy dopravy ROP Střední Čechy by jim mohla být v tomto ohledu nápomocná.

Budování cyklostezek, využitelných pro cestovní ruch, včetně doprovodné infrastruktury je pak financováno z oblasti podpory 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu. Úspěšná projektová žádost do této oblasti podpory by pomohla splnit prioritní projekt města s názvem **Infrastruktura pro**

cykloturistiku. Město si v něm klade za cíl vytvořit návrhy tras za účelem rozšíření infrastruktury pro cykloturistiku, navázání na síť cyklostezek a cyklotras a také tvorbu doprovodných služeb. Finanční prostředky oblasti 2.2 podporují také budování turistických stezek, okruhů a naučných stezek. Proto by mohly být řešením městského projektu z oblasti podnikání a cestovního ruchu: **Turistická trasa Příbram – Nová hospoda.**

Co se dále týče městských plánů pro podporu cestovního ruchu, reálnou možnost financování projektu **Hotel** vidím v prioritní ose 2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu. Město by s pomocí těchto finančních prostředků mohlo vybudovat buďto hotelové zařízení (případně zrekonstruovat stávající) a zaměřit se na kongresovou turistiku, nebo vybudovat levnější, ale kvalitní ubytovací kapacity pro turisty, včetně doprovodných služeb, využitelné mimo jiné i sportovními oddíly, které do města pravidelně přijíždějí na zápasy a závody.

Poslední problematickou oblastí, jejíž řešení by potenciálně mohlo být financováno z ROP Střední Čechy, jsou městské **brownfields**. Na okraji města se nachází brownfield areálu bývalé kasárny. Oblast podpory 3.2 Rozvoj měst - fyzická revitalizace areálů brownfields mající další potenciál poskytuje podporu na rekonverzi těchto území pro nová využití, ekonomického, nebo veřejného charakteru (například již ukončené výzvy č. 10 a 30). Revitalizace areálu kasárny by zvýšila šanci využití území a přilákání potencionálních investorů. Projekt je součástí zásobníku prioritních projektů města v oblasti infrastruktury pod názvem Revitalizace brownfields.

9.2 Integrovaný OP a jeho využití městem Příbram

V rámci Integrovaného OP se slučuje několik tematických oblastí podpory. Společným cílem těchto tematických oblastí je posílení infrastruktury veřejné správy, veřejných a navazujících služeb (dále jen veřejné služby) na území ČR s cílem zvýšit kvalitu života obyvatel a atraktivitu ČR pro investory. Operační program je spolufinancovaný z Evropského fondu regionálního rozvoje a jeho prostřednictvím je možno financovat tzv. investiční projekty.

Řídícím orgánem programu je Ministerstvo pro místní rozvoj, zprostředkujícím subjektem je Ministerstvo vnitra ČR (oblast podpory 1.1), Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (oblasti podpory 3.1 a 3.3), Ministerstvo zdravotnictví ČR (oblast podpory 3.2), Ministerstvo kultury ČR (oblast podpory 5.1) a Centrum pro regionální rozvoj ČR (oblasti podpory 2.1, 3.1, 3.3, 3.4, 5.2, 5.3 a 4. a 6. prioritní osa).

IOP obsahuje 6 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím oblastí intervence. Prioritní osy 2, 3 a 5 jsou jednocílové a umožňují podporu pouze pro regiony cíle Konvergence. Prioritní osy 1, 4 a 6 umožní jak podporu v regionech Cíle Konvergence, tak podporu v rámci Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (na území hl. města Prahy). Celková alokace IOP činí 1,58 mld. EUR.

Tabulka 11: Prioritní osy a oblasti podpory IOP

1	MODERNIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY
1.1	Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě
2	ZAVÁDĚNÍ ICT V ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVĚ
2.1	Zavádění ICT v územní veřejné správě
3	ZVÝŠENÍ KVALITY A DOSTUPNOSTI VEŘEJNÝCH SLUŽEB
3.1	Služby v oblasti sociální integrace
3.2	Služby v oblasti veřejného zdraví
3.3	Služby v oblasti zaměstnanosti
3.4	Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik
4	NÁRODNÍ PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU

4.1	Národní podpora cestovního ruchu
5	NÁRODNÍ PODPORA ÚZEMNÍHO ROZVOJE
5.1	Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví
5.2	Zlepšení prostředí v problémových sídlištích
5.3	Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik
6	TECHNICKÁ POMOC

Zdroj: Vlastní zpracování

Integrovaný OP čítá celkem 5 oblastí intervence, kde může být příjemcem podpory obec a jí zřizované instituce. Jsou to tyto oblasti 2.1 - Zavádění ICT v územní veřejné správě, 3.1 - Služby v oblasti sociální integrace, 5.1 - Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví, 5.2- Zlepšení prostředí v problémových sídlištích a 5.3 - Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik. Všech 6 projektových žádostí, které město Příbram do Integrovaného OP podala, byly schváleny k financování, úspěšnost je tedy 100%.

Tabulka 12: Úspěšné projekty města Příbram z IOP Střední Čechy 2007-2013

Oblast podpory	Výzva č.	Název projektu	Alokovaná částka (CZK)	Vyplacená částka (CZK)
5.3	1	Zpracování územně analytických podkladů ORP (2008)	935 000	935 000
2.1	2	Typový projekt - CzechPOINT - Kontaktní místo (2009)	58 259	23 950
2.1	6	Město Příbram- Rozvoj služeb eGovernmentu ORP (2010)	5 809 999	4 960 107
5.2	7	Rekonstrukce ulice Bratří Čapků (2010)	19 556 800	12 564 342
5.2	7	Revitalizace okolí Kulturního domu a 2. Polikliniky (2011)	18 709 783	18 200 293

5.2	7	Rekonstrukce a revitalizace náměstí 17. Listopadu (2012)	30 339 390	30 205 491
CELKEM			75 409 231	66 889 183

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro srovnání zde opět uvádím srovnávací tabulku úspěšnosti sídelních měst jednotlivých okresů Středočeského kraje v získávání dotací z I OP.

Tabulka 13: Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v IOP

INTEGROVANÝ OP				
	<i>Počet obyvatel (1.1. 2012)</i>	<i>Počet projektů</i>	<i>Alokovaná částka (CZK)</i>	<i>Vyplacená částka od začátku projektu (CZK)</i>
Kladno	68 682	9	218 343 258	128 200 281
Mladá Boleslav	44 252	7	88 320 644	55 902 203
Příbram	33 793	6	75 409 231	66 889 183
Kutná Hora	20 604	4	31 766 505	46 132
Beroun	18 778	4	8 327 458	2 621 851
Benešov	16 697	2	968 609	870 660
Kolín	31 042	2	6 302 258	952 778
Nymburk	14 793	2	989 859	988 839
Rakovník	16 661	1	935 000	935 000
Mělník	19 532	1	58 259	24 984

Zdroj: Vlastní zpracování

Z oblasti podpory 2.1 Zavádění ICT v územní veřejné správě uskutečnilo město Příbram 2 projekty (výzva č. 2 a 6). Předmětem prvního z nich s názvem **Typový projekt - CzechPOINT - Kontaktní místo (Upgrade)** bylo zřízení kontaktního místa veřejné správy CzechPOINT (Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál). Jeho celonárodním cílem je zredukovat přílišnou

byrokracii ve vztahu občan – veřejná správa a vytvořit garantovanou službu pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho universálního místa.

Druhým projektem z této oblasti podpory je **Město Příbram- Rozvoj služeb eGovernmentu ORP a v obcích správního obvodu**. Cílem projektu bylo upravit informační a procesní systém územně samosprávného celku tak, aby fungoval efektivně a byl eGON ready (on-line zdrojem kvalitních informací pro základní registry, např. při budoucím zápisu rozhodnutí příslušného orgánu veřejné moci do Registru práv a povinností). Oba dva projekty jsou v souladu s projektovým námětem strategického dokumentu města Příbram v oblasti Partnerství – „Rozvoj systému informatiky veřejné správy“. Dalšími cíli tohoto prioritního projektu je rozvoj databázového systému a Geografického informačního systému (GIS) a jejich účelné vzájemné i vnější propojení do Městského informačního systému (MIS). Součástí je také rozvoj a kvalita webových stránek Města Příbram a pořízení příslušného hardwaru a softwaru.

V rámci oblasti podpory 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích (výzva č. 7) město uspělo s projektem s názvem **IPRM pro zónu Březohorského sídliště**. Březohorské sídliště je nejstarším ve městě. Celková finanční alokace ve výši 60 481 210 Kč poslouží z jedné části k revitalizaci veřejných prostranství ve vlastnictví města, z druhé části na rekonstrukce soukromých bytových domů v majetku společenství vlastníků nebo bytových družstev. Projekt předpokládá účast více než 500 bytů, předvýběr nejvhodnějších projektů vlastníků bytů je v kompetenci města, konečný výběr pak provádí řídicí orgán. Na projekty města poskytne EU krytí 85 % způsobilých výdajů, a na projekty obyvatel 60 %. Realizace IPRM bude ukončena v červnu 2015.

V rámci akce IPRM pro zónu Březohorské sídliště byly městem realizovány tyto 3 projekty: 1. **Rekonstrukce a revitalizace náměstí 17. Listopadu**. Cílem projektu byla rekonstrukce vozovek a chodníků na náměstí 17. listopadu a v postranní ulici Edvarda Beneše, revitalizace vnitrobloků Ve dvoře, úprava a rozšíření parkovacích ploch. V rámci projektu byla provedena úprava zeleně, její rozšíření novými dřevinami a osetím ploch. Součástí projektu byla dále rekonstrukce veřejného osvětlení a umístění nových svítidel. Tímto projektem se podrobněji zabývám v kapitole 13.

2. **Rekonstrukce ulice Bratří Čapků.** Cílem projektu byla rekonstrukce vozovek v ulicích Bratří Čapků, Profesora Skupy a Boženy Němcové, revitalizace vnitrobloku mezi domy, úprava a rozšíření parkovacích ploch a rekonstrukce chodníků. V rámci projektu byla dále provedena úprava zeleně, její rozšíření osázením nových dřevin a osetím ploch, vznikl také nový úsek cyklostezky. Při rekonstrukci vozovky byla provedena rekonstrukce vodovodního řadu a veřejného osvětlení.

3. **Revitalizace okolí Kulturního domu a 2. Polikliniky.** Cílem tohoto projektu byla rekonstrukce vozovek v pěti ulicích, revitalizace vnitrobloků Velký kotel, nám. Fr. Kučery a okolí 2. polikliniky, úprava a rozšíření parkovacích ploch a rekonstrukce chodníků. V rámci projektu byla provedena úprava zeleně a její rozšíření a rovněž byla provedena rekonstrukce veřejného osvětlení a instalace nových svítidel.

Všechny tyto tři akce, uskutečněné v rámci IPRM pro zónu Březohorského sídliště jsou v souladu s prioritním projektem města s názvem „Architektura Příbrami VII“ z oblasti Životní prostředí. Jeho cíle – péče o kulturně historické dědictví architektury Příbrami VII (Březohorské sídliště v prostoru Kulturní dům, nám. 17. Listopadu a přilehlých prostranství) – byly tímto splněny, za přispění I OP.

Projekt s názvem **Zpracování územně analytických podkladů ORP** z oblasti podpory 5.3a Podpora při zavádění územně analytických podkladů ORP byl prvním projektem, který Příbram z peněz I OP realizovala, jelikož existence těchto rozvojových dokumentů je, tedy co se týče obcí a měst, podmínkou čerpání podpory v mnoha oblastech podpory operačních programů. Územně analytické podklady jsou veřejnosti přístupné na webových stránkách města.

Dílní výsledky a diskuze

Úspěšnost Příbrami v získání dotace z IOP je stoprocentní. Příbrami se podařilo získat finanční prostředky v rámci prioritní oblasti podpory 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích na revitalizaci jednoho problémového sídliště města. Po prozkoumání projektů obsažených ve strategickém dokumentu jsem zjistila, že město má v plánu ta samá opatření provést na dalších dvou panelových

sídlíšťích. Jsou to sídliště Drkolnov (cca 1100 bytů) a Ryneček (cca 700 bytů). Týká se toho opatření s názvem **Regenerace panelových sídlišť**. Cílem tohoto opatření je oprava a rekonstrukce domů (zateplení pláště, výměna oken, apod.) a zlepšení veřejných prostranství sídlišť (revitalizace zeleně, protihluková opatření, sportovní koutky pro děti, cesty, apod.). Jelikož v těchto sídlíšťích hrozí při vyšší koncentraci znevýhodněných rodin sociální vyloučení obyvatel, projekt je v souladu s prioritami této oblasti podpory a mohl by být rovněž financován v rámci IPRM, který by se pro tyto dvě zóny musel vytvořit. V rámci revitalizace veřejných prostranství je podporováno několik druhů aktivit. Projekt by tak mohl dále obsahovat řešení deficitu parkovacích ploch, pomohl by doplnit často nedostatečné veřejné osvětlení na sídlišti a vybudovat volně přístupné rekreačních plochy jako jsou například dětská hřiště. Výstupem by pak byla přeměna těchto problémových sídlišť na přitažlivé prostředí pro bydlení.

Příbram se s projekty úspěšně uplatnila ve všech oblastech podpory, ve kterých mohla být příjemcem obec, kromě osy 3.1 - Služby v oblasti sociální integrace, pilotní aktivita a) investiční podpora procesu a zavádění jednotného přístupu v transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb. V rámci této aktivity nejsou podporovány domy pro seniory. Na žádný projekt, který by mělo město v blízké době uskutečnit, který se týkal této specifické oblasti, jsem ve strategickém dokumentu nenarazila.

Mezi plánované projekty roku 2013 z Integrovaného OP patří instalace nového osvětlení na Březových Horách a rekonstrukce ulice 28. Října. Oba projekty by byly realizovány v rámci IPRM zóny Březohorského sídliště.

9.3 OP Životní prostředí a jeho využití městem Příbram

Cílem operačního programu Životní prostředí je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí v České republice jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje. OP Životní prostředí je podle výše finančních prostředků druhým největším českým operačním programem. V letech 2007-2013 nabízí z FS a ERDF téměř 5 mld. EUR, z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR a státního rozpočtu dalších více než 300 milionů EUR. Řídícím orgánem OP ŽP je Ministerstvo životního prostředí, zprostředkujícím subjektem je Státní fond životního prostředí. Z pohledu žadatele a příjemce podpory je právě SF ŽP nejdůležitějším subjektem, který jim je díky svým krajským pobočkám snadno dostupný. Podporované oblasti v rámci OP ŽP jsou rozděleny do 8 prioritních os, které jsou dále rozděleny na oblasti podpory.

Tabulka 14: Prioritní osy a oblasti podpory OP ŽP

1	ZLEPŠOVÁNÍ VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY A SNIŽOVÁNÍ RIZIKA POVODNÍ
1.1	Snížení znečištění vod
1.2	Zlepšení jakosti pitné vody
1.3	Omezování rizika povodní
2	ZLEPŠOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ A SNIŽOVÁNÍ EMISÍ
2.1	Zlepšování kvality ovzduší
2.2	Omezování emisí
3	UDRŽITELNÉ VYUŽÍVÁNÍ ZDROJŮ ENERGIE
3.1	Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cíle zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny
3.2	Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry
4	ZKVALITNĚNÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY A ODSTRAŇOVÁNÍ STARÝCH EKOLOGICKÝCH ZÁTĚŽÍ
4.1	Zkvalitnění nakládání s odpady
4.2	Odstraňování starých ekologických zátěží
5	OMEZOVÁNÍ PRŮMYSLOVÉHO ZNEČIŠTĚNÍ A SNIŽOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH RIZIK

5.1	Omezování průmyslového znečištění
6	ZLEPŠOVÁNÍ STAVU PŘÍRODY A KRAJINY
6.1	Implementace a péče o území soustavy Natura 2 000
6.2	Podpora biodiverzity
6.3	Obnova krajinných struktur
6.4	Optimalizace vodního režimu krajiny
6.5	Podpora regenerace urbanizované krajiny
6.6	Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně
7	ROZVOJ INFRASTRUKTURY PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, PORADENSTVÍ A OSVĚTU
8	TECHNICKÁ POMOC

Zdroj: Vlastní zpracování

Příbram úspěšně realizovala s finanční pomocí OP Životního prostředí celkem 11 projektů, které znázorňuje tabulka. Dalších 15 projektů je již schváleno a jsou buď ve stadiu realizace, nebo výběrových řízení. Celkem tedy město podalo 31 projektových žádostí, schváleno k financování jich bylo 26. Úspěšnost dosáhla výše 83,9 %.

Tabulka 15: Úspěšné projekty města Příbram z OP ŽP 2007-2013

Oblast podpory	Výzva č.	Název projektu	Alokovaná částka (CZK)	Vyplacená částka (CZK)
1.3	14	Aktualizace a digitalizace povodňového plánu, včetně vybudování hlásných profilů kategorie C (2009)	1 524 420	1 524 420
3.2	3	Realizace energetických úspor v objektu ZŠ 28. Října (2009)	13 200 199	12 720 358
3.2	11	Realizace energ. úspor DPS ul. Jana Drdy (2010)	1 375 045	1 374 943
3.2	11	Realizace energ. úspor DPS ul. Průběžná (2010-11)	2 994 198	2 994 198
3.2	11	Realizace energ. úspor v	7 551 870	7 550 156

		objektu ZŠ Příbram - Březové Hory (2010-11)		
3.2	16	Realizace energ. úspor ve školním objektu, ul. Dlouhá (2011)	6 291 597	6 189 328
3.2	16	Realizace energ. úspor DPS ul. Brodská (2011)	9 291 442	9 291 441
3.2	16	Realizace energ. úspor ve školních objektech - areál v ul. Bratří Čapků (2011)	15 380 602	15 380 602
4.1	11	Rekultivace skládky Květná (2011-12)	27 361 616	26 272 784
4.2	19	Analýza rizik Příbram - sever, okolí Příbramského potoka (2011-12)	2 209 869	2 007 904
6.5	6	Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram (2010-12)	4 603 616	4 603 613
CELKEM			91 784 479	89 909 753

Zdroj: Vlastní zpracování

Opět můžeme díky následující tabulce porovnat výsledky jednotlivých sídelních měst středočeských okresů v počtu úspěšných projektů a objemu získaných prostředků z OP Životní prostředí.

Tabulka 16: Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v OP ŽP

OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ				
	<i>Počet obyvatel (1.1. 2012)</i>	<i>Počet projektů</i>	<i>Alokovaná částka (CZK)</i>	<i>Vyplacená částka od začátku projektu (CZK)</i>
Příbram	33 793	11	91 784 479	89 909 753
Kladno	68 682	7	405 834 898	353 736 608
Kolín	31 042	4	119 558 741	40 968 020
Mělník	19 532	4	5 604 977	2 004 346
Kutná Hora	20 604	3	20 136 511	20 136 511
Benešov	16 697	3	16 908 659	11 483 633
Mladá Boleslav	44 252	2	12 420 684	12 006 500

Nymburk	14 793	1	940 692	914 561
Rakovník	16 661	1	2 124 113	1 906 572
Beroun	18 778	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky ukazují, že Příbram byla se svými 11 již realizovanými projekty v tomto období zdaleka nejúspěšnějším okresním městem středočeského kraje v získávání dotací na oblast životního prostředí, nehledě na to, že dalších 15 projektů je v této době také již schváleno k financování a čeká na realizaci. Nyní se podíváme konkrétně na jednotlivé uskutečněné projekty.

Projekt **Realizace energetických úspor** v objektech ve vlastnictví města je jedním z prioritních projektů, obsažených ve strategickém dokumentu města. V zásobníku prioritních projektů je uveden v oblasti Infrastruktury pod názvem „Energetická opatření“. Předmětem tohoto projektu byla realizace energetických opatření v MŠ a ZŠ, včetně oprav technického stavu budov. Město tuto prioritu jednoznačně splnilo. Ve všech projektech práce zahrnovaly kompletní zateplení pláště budov, dále případně výměnu oken a další doplňkové práce. Cílem bylo snížení spotřeby energie objektů a nastavení optimálního ekonomického a ekologického hospodaření s energií. Reálně dojde k úspoře energie potřebné k vytápění asi o 364 GJ/rok a rovněž ke snížení emisí CO₂ zhruba o 36 t/rok. Díky zateplení 7 výše zmíněných objektů se dle předpokladů ušetří přes deset miliónů korun za pět let (článek Zateplení přinese výrazné úspory, Periskop, 2010). Následně se tím sníží zátěž na životní prostředí a zároveň se zlepší prostředí a komfort uživatelů a obyvatel domu.

Provést energetické úspory za pomoci peněz z OP Životní prostředí se nepovedlo pouze v objektu ZŠ a MŠ ve Školní ulici. Žádost o dotaci byla schválena, město nicméně odstoupilo z důvodu vysokého spolufinancování (bylo by nutné provést rekonstrukci výměníku).

V letošním roce 2013 proběhne realizace energetických úspor v dalších 9 příbramských školních objektech – v 8 mateřských školách a jedné Základní umělecké škole (protože jsou zatím ve stadiu realizace, nejsou tyto projekty uvedeny v tabulce). Celkové výdaje se odhadují na více než 50 mil. Kč. Ve všech těchto projektech dosahuje výše dotace 90% způsobilých výdajů (85% z Fondu

Soudržnosti a 5% ze Státního fondu ŽP) po odečtení úspor za energie za období pěti let. Jelikož přibližně polovina výdajů každého projektu se klasifikuje jako nezpůsobilé, z finančních prostředků OP ŽP a Státního fondu ŽP by mělo město získat asi 37%, zbytek doplatí z městského rozpočtu. Podle zpracovaných odborných odhadů by město mělo za pět let ušetřit cca sedm milionů na vytápění.

V oblasti energetických úspor chce město v budoucnosti pokračovat, dalším plánovaným projektem je zateplení objektů Městského úřadu a Aquaparku.

Projekty **Aktualizace a digitalizace povodňového plánu, včetně vybudování hlásných profilů kategorie C a Analýza rizik Příbram - sever, okolí Příbramského potoka** splnily některé prioritní cíle města v oblastech vodohospodářské infrastruktury. Cílem zpracování dokumentace analýzy rizik bylo posouzení výskytu znečištění, které představuje nebo by mohlo představovat ohrožení životního prostředí nebo zdraví člověka. Město mělo v rámci strategického dokumentu v oblasti životního prostředí zpracováno projekt s názvem „Revitalizace vodního toku řeky Litavky“ s realizací protipovodňových opatření.

Projekt **Rekultivace skládky Květná**, který se pod stejným názvem nachází v zásobníku prioritních projektů města, byl uskutečněn a cíl - zamezení šíření znečištění do okolí tělesa skládky, minimalizace ekologické zátěže v okolí skládky a kontaminace podzemních a povrchových vod vnitřními výluhovými vodami- byl splněn (Rekultivace skládky Května, oficiální web města Příbram, 2012).

Vedle 11 projektů, jejichž přehled poskytuje tabulka, uspělo město Příbram s dalšími 15 projekty, jak už jsme zmínili. Projekty jsou kryté smlouvou o poskytnutí dotace a zatím jsou ve stadiu realizace. Dohromady se jedná o celkovou dotaci ve výši zhruba 37,5 mil. Je to již zmíněných 9 projektů realizací úspor energie, dále projekt s názvem **Pořízení samosběrného a kropicího vozu na úklid města Příbram**, z oblasti podpory 2.1 - 2.1.3 Snížení imisní zátěže omezením prašnosti z plošných zdrojů (výzva č. 24). Termín realizace tohoto projektu je letošní rok 2013 a jeho předmětem je snížení úrovně znečištění prachovými částicemi v obytné zóně nacházející se v těsné blízkosti dopravních komunikací s vysokou frekvencí dopravy. Cílem projektu je snížení úrovně

suspendovaných částic PM10 v ovzduší na území města Příbram (Pořízení samosběrného a kropicího vozu na úklid města Příbram, oficiální web města Příbram, 2013).

Další dva projekty se uskuteční v roce 2013-14 a budou spolufinancovány z oblasti podpory 4.1 - Zkvalitnění nakládání s odpady - Kompostárny a bioplynové stanice a Sběrné dvory (výzva č. 40). Jsou to projekty s názvem **Kompostárna Příbram** a **Sběrný dvůr Příbram**. Obě projektové žádosti byly schváleny k financování a čekají na realizaci. Ty samé projekty byly podány již jednou v roce 2011, tehdy ale žádost o dotaci nebyla schválena, z důvodu nižšího technicko-ekologického hodnocení než ostatní projekty a z důvodu omezené výše alokace pro projekty 27. výzvy. Díky poučení se z chyb z předchozího roku byly projekty napodruhé úspěšné. Tyto dva projekty bezesbytku plní priority města v oblasti životního prostředí, konkrétně kompostárna řeší projekt města s názvem „Zařízení na využívání odpadů - Komunální biologicky rozložitelné odpady“, jehož náplní má být vlastní sběr odpadů, jejich svoz a kompostování v nově vybudovaném zařízení na úpravu za využití přírodních procesů a návratu organické hmoty do oběhu. Kompostárna bude zpracovávat biologicky rozložitelné odpady z města Příbram, vzniklé z údržby veřejné zeleně.

Co se týče sběrného dvoru, jeden již v Příbrami existuje, podle slov odborníků městského úřadu již ale nevyhovuje požadavkům, jelikož nedisponuje dostatečnou manipulační plochou a nemá ani odpovídající sociální zázemí. Díky tomuto projektu bude proto vybudován nový sběrný dvůr v průmyslové zóně. Tím se také splní další prioritní projekt města v oblasti životního prostředí s názvem „Program separace TKO - zvýšení kapacit pro třídění odpadu“. Jeho cílem bylo rozšíření a zdokonalení současného systému třídění, vybudování sběrného dvoru za účelem rozšíření separovaného sběru a možnosti technologického zpracování a také omezování negativního vlivu odpadů na krajinu. Sběrný dvůr bude určen pro obyvatele města Příbram k dočasnému uložení odpadů. Zlepší nakládání s odpady ve městě a výrazně se zvýší recyklace části komunálního odpadu.

Poslední 3 projekty, jejichž realizace bude dokončena v letošním roce 2013, spadají do oblasti podpory 6.5 - Podpora regenerace urbanizované krajiny. Jsou to projekty **Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram - 2. etapa** (výzva č. 14), **3. etapa** (výzva č. 20) a **4. etapa** (výzva č. 27), které svým cílem navazují na již

dokončený projekt revitalizace veřejné zeleně ve městě (viz tabulka). Tyto aktivity jsou v souladu s prioritními opatřeními strategického dokumentu města z oblasti životního prostředí a to konkrétně projekty „Obnova a údržba městské zeleně“ a „Zelené pásy“.

Neúspěšné projektové žádosti

Projekt, který měl být spolufinancován z oblasti podpory 1.1.1. Snížení znečištění z komunálních zdrojů- Projekt nad 2000 EO - Pouze kanalizace (výzva č. 7) s názvem **Vybudování kanalizace v částech města Příbram (Orlov, Lazec, Kozičín) a napojení na ČOV Příbram**, bohužel nebyl úspěšný. Dotace byla řídicím orgánem schválena, město však od poskytnutí dotace odstoupilo z důvodu nesplnění podmínek. Zastřešující společností 1.SčV (1. Středočeská vodárenská), která provozuje vodohospodářskou infrastrukturu Příbrami je společnost Veolia. Město Příbram uzavřelo se společností Veolia smlouvu o pronájmu a provozování infrastrukturního majetku na desetileté období s tzv. opčním právem. V praxi to znamená, že půl roku před ukončením smlouvy může jakákoliv ze smluvních stran opce využít a smlouvu prodloužit na dalších deset let. Pro Státní fond ŽP je tento fakt nepřijatelný pro schválení dotace. Čím kratší je smlouva, tím větší podíl financování by projekt mohl dostat (až 90%). Společnost Veolia ale městu souhlas k úpravě této smlouvy nedala, což vedlo k nesplnění podmínek a neschválení dotace. Nyní se kanalizace buduje v Orlově, za pomoci financí z Ministerstva zemědělství, v obcích Lazec a Kozičín je projekt naplánován na blízkou budoucnost.

Dílčí výsledky a diskuze

Příbrami se s projekty z oblasti životního prostředí v tomto období dařilo velice dobře. Úspěšnost dosáhla 86,7 %, z celkem 30 podaných projektových žádostí jich bylo úspěšných 26. Největší objem finančních prostředků bude využit především na realizace energetických úspor většiny školních objektů města a tří domů pečovatelských služeb, čímž město částečně splnilo svůj cíl v oblasti energetických opatření. Další plánovanou aktivitou v rámci akce **Energetická opatření** bylo zhodnocení stavu veřejného osvětlení, jeho rekonstrukce a

vybudování nového. To má nyní město v plánu realizovat na Březohorském sídlišti v rámci IPRM Integrovaného OP.

Město také částečně splnilo své cíle v oblasti vodohospodářské. Vodnímu ohrožení předešel projekt analýzy rizik v okolí Příbramského potoka a projekt protipovodňových opatření. Problémem vodohospodářským, na který se nyní město v oblasti životního prostředí zaměřuje, je rekonstrukce stávajících kanalizačních sítí a dále **neexistence obecních čističek odpadních vod** a napojení kanalizačního systému malých obcí, které se nacházejí v aglomeraci Příbram, na městskou ČOV. Výše popsany projekt, který měl poskytnout toto řešení pro některé obce, bohužel nebyl schválen. Problém tedy přetrvává a bude se muset dále řešit, buďto podáním projektu do příští relevantní výzvy OP Životní prostředí nebo s pomocí národních dotací (Ministerstvo zemědělství) a místních rozpočtů.

Z oblasti podpory 4.2 - Odstraňování starých ekologických zátěží se mohou financovat sanace některých odvalů, které jsou hlavní ekologickou zátěží na Příbramsku. O zahlazování důsledků činnosti společností Rudné doly a Uhelne doly Příbram se stará státní podnik Diamo. Ten na svou činnost získává peníze ze státního rozpočtu a také podává projekty do této oblasti podpory OP ŽP. Sanace odvalů na Březových horách bude proto v letošním roce částečně provedena za pomoci prostředků z OP ŽP. Město tento problém zahrnuje do zásobníku prioritních projektů pod názvem **Sanace zátěží**.

Město má v plánu se ještě v průběhu tohoto roku 2013 s některými projekty v OP Životní prostředí uplatnit. Jedná se o další projekt realizace energetických úspor, který by umožnil provést zateplovací opatření v Aquaparku Příbram (konkrétně v budově s bazénem) a dále o výstavbu podzemních kontejnerů na náměstí T. G. Masaryka. Jejich realizace ještě v tomto plánovacím období ovšem závisí na tom, jestli budou ty výzvy, které město očekává, opravdu vypsány.

9.4 OP Vzdělání pro konkurenceschopnost a jeho využití městem Příbram

Globálním cílem OP VK je rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Celková částka určená na financování OP VK v programovacím období 2007-2013 činí přes 2 mil. EUR. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí, zprostředkujícím subjektem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Individuální projekty je možné předkládat v rámci výzev vyhlašovaných MŠMT, grantové projekty je možné předkládat v rámci globálních grantů, které jsou vyhlašovány jednotlivými kraji ČR.

Tabulka 17: Prioritní osy a oblasti podpory OP VK

1	POČÁTEČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
1.1	Zvyšování kvality ve vzdělávání
1.2	Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími
1.3	Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
1.4	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
1.5	Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
2	TERCIÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝZKUM A VÝVOJ
2.1	Vyšší odborné vzdělávání
2.2	Vysokoškolské vzdělávání
2.3	Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
2.4	Partnerství a sítě
3	DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
3.1	Individuální další vzdělávání
3.2	Podpora nabídky dalšího vzdělávání
4	SYSTÉMOVÝ RÁMEC CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ
4.1	Systémový rámec celoživotního učení
5	TECHNICKÁ POMOC

Zdroj: Vlastní zpracování

Příbram celkem podala 10 projektových žádostí o finanční podporu z OP Vzdělání pro konkurenceschopnost. Uspěla se dvěma projekty, přičemž jeden projekt byl doporučen jako náhradní. Pokud tuto skutečnost budeme klasifikovat jako neúspěch, procentuální úspěšnost dosáhla 20%.

Tabulka 18: Úspěšné projekty města Příbram z OP VK 2007-2013

Oblast podpory	Výzva č.	Název projektu	Alokovaná částka (CZK)	Vyplacená částka (CZK)
1.3	2	Další vzdělávání pedagogických pracovníků základních a mateřských škol zřizovaných městem Příbram (2009-12)	6 579 980	5 954 991
1.1	2	Tvorba a zavádění evaluačních nástrojů pro zkvalitnění vzdělávání a inovaci školních vzdělávacích programů základních škol zřizovaných městem Příbram (2010-12)	8 041 145	7 237 030
CELKEM			14 621 125	13 192 021

Zdroj: Vlastní zpracování

Následuje tabulka porovnání výsledků mezi sídelními městy středočeských okresů.

Tabulka 19: Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v OP VK

OP VZDĚLÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST				
	<i>Počet obyvatel (1.1. 2012)</i>	<i>Počet projektů</i>	<i>Alokovaná částka (CZK)</i>	<i>Vyplacená částka od začátku projektu (CZK)</i>
Příbram	33 793	2	14 621 125	13 192 021
Kladno	68 682	0	0	0
Kolín	31 042	0	0	0
Mělník	19 532	0	0	0
Kutná Hora	20 604	0	0	0
Benešov	16 697	0	0	0
Mladá Boleslav	44 252	1	1 902 587	1 308 828

Nymburk	14 793	0	0	0
Rakovník	16 661	0	0	0
Beroun	18 778	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak můžeme vidět z tohoto přehledu, ačkoliv z našeho pohledu mohou být 2 projekty málo, ve srovnání s ostatními středočeskými okresními městy je Příbram opět na prvním místě úspěšnosti. Spolu s ní uspěla v OP VK pouze Mladá Boleslav.

V tomto programovém období je podpora v rámci OP Vzdělání pro konkurenceschopnost a OP Lidské zdroje a zaměstnanost realizována prostřednictvím individuálních projektů a globálních grantů. Globální grant je jeden ze způsobů implementace OP pro vybrané oblasti podpory. Příjemce globálního grantu je zodpovědný za jeho řízení a implementaci. Je stanovena maximální délka trvání projektu i maximální objem finančních prostředků. Oba výše uvedené úspěšné projekty byly součástí globálního grantu středočeského kraje.

Realizovaný projekt s názvem **Tvorba a zavádění evaluačních nástrojů pro zkvalitnění vzdělávání a inovaci školních vzdělávacích programů základních škol** byl uskutečněn v rámci globálního grantu Zvyšování kvality ve vzdělávání ve Středočeském kraji, oblasti podpory 1.1 (výzva č. 2). Jeho cílem bylo vytvořit nástroje evaluace ve vzdělávání a zavést je do praxe. Součástí inovace je vytvoření environmentálního modulu včetně koupi školních pomůcek pro environmentální výchovu. Projekt tímto odpovídá prioritnímu projektu města z oblasti Rozvoj lidských zdrojů s názvem „Vybavení ZŠ a SŠ“. Jeho cílem bylo zmapovat konkrétní potřeby příbramských škol a být tak jako město připraveno rychle reagovat na výzvy dotačních a grantových programů.

Druhý a poslední úspěšný projekt města byl také financován v rámci globálního grantu s názvem Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení ve Středočeském kraji, oblast podpory 1.3 (výzva č. 2). Projekt s názvem **Další vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ** získal 100% výši dotace, město se na něm nijak finančně nepodílelo. Projekt je součástí komplexního záměru města na zvýšení kvality vzdělávání. Cílem projektu bylo podpořit

zlepšení odborné připravenosti pracovníků škol pro zavádění školních vzdělávacích programů.

Dále je tu projekt s názvem **Rozvoj kompetencí žáků Příbramska ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj**, oblast podpory 1.1 (výzva č. 2). Žádost podána roku 2012. Tento projekt byl doporučen jako náhradní, v současnosti je stále v hodnocení.

Neúspěšné projektové žádosti

Většina projektových žádostí, které město podalo do tohoto operačního programu, však neuspěla. Jsou to tyto projekty: **Zkvalitnění vzdělávání a inovace školních vzdělávacích programů základních škol**, oblast podpory 1.1 (výzva č. 1). Žádost byla podána r. 2008, nebyla schválena.

Tvorba školních vzdělávacích programů a rozvoj základního uměleckého školství v Příbrami, oblast podpory 1.1 (výzva č. 26) Žádost byla podána r. 2011, nebyla schválena.

Zlepšení podmínek a zvýšení kvality výuky přírodních oborů a technických činností na ZŠ, globální grant Zvyšování kvality ve vzdělávání ve Středočeském kraji II, oblast podpory 1.1 (výzva č. 1). Žádost byla podána roku 2011. Projekt nesplnil kritéria přijatelnosti – klíčová aktivita nebyla v přímé vazbě na podporované aktivity uvedené ve výzvě, chyba ve finančním limitu křížového financování.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ZŠ a MŠ, oblast podpory: 1.3 (výzva č. 4). Žádost byla podána roku 2011, ale nebyla schválena. Důvodem bylo vyčerpání finanční alokace na oblast podpory pro projekty s vyšším bodovým hodnocením. Ten samý projekt byl podán znovu roku 2012, tentokrát byla dotace schválena, město ale odstoupilo od smlouvy od poskytnutí dotace z důvodu nepodání nabídek uchazečů v rámci výběrového řízení.

Zkvalitnění nabídky v oblasti dalšího vzdělávání, oblast podpory 3.2 (výzva č. 2). Projekt byl doporučen k financování, ale nebyl schválen a nebyla tedy uzavřena smlouva o poskytnutí dotace. Žádost byla podána roku 2010. Projekt byl podán znovu roku 2011 pod názvem **Příbram - zkvalitnění nabídky v oblasti**

dalšího vzdělávání. Žádost o dotaci byla schválena, město ale odstoupilo z důvodu naplnění limitu podpory de minimis. Město již mělo ve schvalovacím procesu jiný projekt v režimu de minimis z jiného OP a ten byl také doporučen k financování. Součet přijatých a předpokládaných dotací na projekty by v tomto režimu přesahoval limit 200 000 EUR, rada města proto rozhodla o nepřijetí této dotace na úkor projektu „Samosběrný čistící vůz“, který byl městem vyhodnocen jako prioritní (viz OP ŽP).

Dílčí výsledky a diskuze

Město si uvědomuje, že je potřeba podporovat rozvoj a zvyšování kvality vzdělávání a že tyto investice vedou k lepšímu uplatnění na pracovním trhu a zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje. Podíváme-li se na úspěšnost školských zařízení, které jsou příspěvkovými organizacemi, zřizovanými městem Příbram, uvidíme, že finanční podporu OP VK obdrželo 14 škol na 25 různých projektů, zvyšující kvalitu výuky díky novým technologiím nebo novým výukovým metodám.

Plánované prioritní opatření města, které je součástí akčního plánu a které se zabývá podporou vzdělávání, je akce s názvem „Program na podporu volnočasových aktivit pro mládež včetně modernizace vybavení ZŠ a SŠ; Celoživotní vzdělávání ve městě Příbram“. Zahrnuje akce typu - podpora fungování zájmových kroužků při ZŠ a SŠ, modernizace vybavení ZŠ a SŠ, podpora volnočasových aktivit pro děti a mládež včetně dětí z nízkopříjmových rodin, vybudování kvalitních sportovišť při ZŠ a SŠ včetně zajištění celodenního provozu a doprovodných služeb pro veřejnost, vybudování centra celoživotního vzdělávání (CŽV) včetně zapojení škol do systému CŽV; vzdělávání občanů ohrožených sociální exkluzí a podpora programů v oblasti sociální integrace. Většina těchto aktivit je ale uskutečnitelná z ROP Střední Čechy, z oblasti intervence 3.2 Rozvoj měst – oblast vzdělávání, oblast sociální integrace a oblast volnočasových aktivit, spíše než z OP Vzdělání a konkurenceschopnost.

9.5 OP Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho využití městem Příbram

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech. OP LZZ spadá mezi vícecílové tematické operační programy. Je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v některých oblastech též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Z fondů EU je pro OP LZZ vyčleněno celkem 1,88 mld. €.

Tabulka 20: Prioritní osy a oblasti podpory OP LZZ

1	ADAPTABILITA
1.1	Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků
1.2	Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků
2	AKTIVNÍ POLITIKY TRHU PRÁCE
2.1	Posílení aktivních politik zaměstnanosti
2.2	Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a
3	SOCIÁLNÍ INTEGRACE A ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI
3.1	Podpora sociální integrace
3.2	Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit
3.3	Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce
3.4	Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a
4	VEŘEJNÁ SPRÁVA A VEŘEJNÉ SLUŽBY
4.1	Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy
5	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE
5.1	Mezinárodní spolupráce
6	TECHNICKÁ POMOC

Zdroj: Vlastní zpracování

Město Příbram podalo do tohoto operačního programu pouze dvě projektové žádosti a ani jedna z nich nebyla schválena k financování.

První s názvem **Implementace Smart Administration do vzdělávacího systému** z Grantového projektu, oblast podpory 4.1 (výzva č. 69), podán roku 2010 byl vyřazen z důvodu nesplnění kritérií přijatelnosti. Z odůvodnění zaslaného řídicím orgánem vyplývá, že vzdělávací aktivity v něm uváděné neodpovídaly výčtu podpor oblastí vzdělávání uvedených v příloze výzvy č. 69. Smart administration je strategie Efektivní veřejné správy a přátelské veřejné služby, která byla schválena vládou ČR v roce 2007. Jedním z jejích cílů je vytvoření centrálních registrů, jejichž pomocí bude možné sdílet data v rámci veřejné správy (Příručka pro kraje a obce – Jak na základní registry, Ministerstvo vnitra ČR, 2012).

Ani druhý projekt s názvem **Zvýšení kvality a efektivity činnosti úřadu** z grantového projektu, oblast podpory 4. 1 (výzva č. 89), který byl podán roku 2012, nebyl přijat, protože nedosáhl bodové hranice a nesplnil tak kritéria přijatelnosti.

Z přehledu příjemců finanční podpory OP Lidské zdroje a zaměstnanost jsem zjistila, že ostatní středočeská okresní města byla většinou úspěšná s projekty, jejichž předmětem byla podpora komunitního plánování anebo zefektivnění a modernizace činnosti městského úřadu a vzdělávání jeho pracovníků. Pro přehled těchto měst opět poskytuji tabulku.

Tabulka 21: Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v OP LZZ

OP LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST				
	<i>Počet obyvatel (1.1. 2012)</i>	<i>Počet projektů</i>	<i>Alokovaná částka (CZK)</i>	<i>Vyplacená částka od začátku projektu (CZK)</i>
Nymburk	14 793	4	7 111 155	3 251 487
Kladno	68 682	3	14 271 813	6 739 205
Mladá Boleslav	44 252	3	6 294 396	4 539 603
Beroun	18 778	3	6 985 415	4 231 469
Benešov	16 697	3	4 573 248	1 448 881
Kolín	31 042	2	3 760 858	0
Kutná Hora	20 604	1	13 853 964	2 770 792
Mělník	19 532	1	4 061 136	1 624 452

Příbram	33 793	0	0	0
Rakovník	16 661	0	0	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Dílčí výsledky a diskuze

Příbrami se bohužel nepodařilo projektové žádosti OP Lidské zdroje a zaměstnanost zpracovat tak, aby dosáhly lepšího bodového hodnocení. Podle slov pracovnice Samostatného oddělení dotací města, je u tzv. měkkých projektů náročnější napsat projektovou žádost tak, aby přesně odpovídala požadavkům a aby záměry projektu byly pro hodnotitele přesvědčivé.

V prioritní ose 2, oblasti podpory 2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti OP Lidské zdroje, jejímž cílem je aktivně podporovat návrat nezaměstnaných na trh práce, jsou příjemcem podpory především úřady práce a další vzdělávací a poradenské instituce. Úřad práce Příbram uspěl v této oblasti podpory se 7 projektovými žádostmi globálního grantu Středočeského kraje. Úspěšně realizoval například projekty Chci řešit svoji dlouhodobou nezaměstnanost, Mladí bez kvalifikace, Praxe je začátek 1 a 2, Od kolébky do práce, a další, s finanční podporou Evropského sociálního fondu, která dohromady činí 999 938 218 Kč (alokovaná částka celkem).

Obec může být příjemcem podpory v rámci prioritních os 3, 4 a 5. Neúspěšné projekty města, popsané na předchozí stránce, se řadí do oblasti podpory 4.1 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy. V ose 3 a 5 se tedy Příbram nezkoušela uplatnit. V rámci osy 3 se města většinou uplatnily projektem komunitního plánování sociálních služeb. Příbram dokument Komunitní plán sociálních služeb v Příbrami má od roku 2007, na jeho zpracování byla v minulém programovém období poskytnuta dotace ze Společného regionálního operačního programu.

9.6 OP Podnikání a inovace

Cílem 15 programů podpory v rámci Operačního programu Podnikání a inovace je rozvoj podnikatelského prostředí a podpora přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. OPPI spravuje Ministerstvo průmyslu a obchodu a ze strukturálních fondů EU pro ČR na něj bylo vyčleněno více než 3 mld. EUR.

OP Podnikání a inovace je určen především podnikatelům, samosprávných celků se týká pouze okrajově, z toho důvodu jsem se rozhodla zde program detailněji nepopisovat a zmínit se pouze o oblastech intervence, ve kterých se obec může uplatnit. Město Příbram však žádnou projektovou žádost do tohoto OP nepředkládalo.

Existují 2 Programy OP Podnikání, u kterých může být příjemcem podpory obec. Oba patří do prioritní osy 5 - Prostředí pro podnikání a inovace. První se nazývá Prosperita a patří do oblasti podpory 5.1 - Platformy spolupráce a druhý má název Školicí střediska a patří do oblasti intervence 5.2 - Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů.

Prosperita

Hlavním cílem programu je prostřednictvím dotací podporovat zakládání a další rozvoj subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace. V souvislosti s podporou inovační infrastruktury pro nově vznikající inovační firmy se program dále zaměřuje na podporu zakládání, činnosti a dalšího rozvoje podnikatelských inkubátorů (Prosperita, webová stránka Ministerstva průmyslu a obchodu). V rámci tohoto programu získalo několik měst ČR dotaci na projekty výstavby podnikatelských inkubátorů a technologických parků, zmínit můžeme například projekt, realizovaný Městem Kolín roku 2012 s názvem „Podnikatelský inkubátor Kolínský zámek“, projekt z roku 2009 města Nové Kunovice „Podnikatelský inkubátor Kunovice - Panský dvůr“, nebo další zajímavý projekt, uskutečněný roku 2010 statutárním městem Plzeň – „Plzeňský vědecko technologický park II“.

Školicí střediska

Cílem programu je zajistit kvalitní zázemí pro realizaci, organizaci a řízení vzdělávání, personálních činností a dalších aktivit souvisejících s rozvojem lidských zdrojů. Rozvojem infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů bude zajištěno další udržování, prohlubování a zvyšování odborných znalostí a dovedností zaměstnanců i zaměstnavatelů (Školicí střediska, webová stránka Ministerstva průmyslu a obchodu)

Příklad uskutečněného projektu z programu Školicí střediska, kde příjemcem dotace byla obec, jsem bohužel nenašla.

9.7 Komunitární programy

Nejen ze strukturálních fondů Evropské unie, ale také v rámci komunitárních programů mohou zájemci čerpat peníze. Komunitární programy jsou finančním nástrojem Evropského společenství a jsou financovány přímo z evropského rozpočtu. Jejich spravování a příprava konkrétních výzev je, až na výjimky, v pravomoci Evropské komise. Cílem komunitárních programů je podpořit mezinárodní spolupráci subjektů z jednotlivých členských zemí v oblastech, které přímo souvisejí s evropskými politikami. Komunitární programy poskytují neinvestiční formu podpory a finanční prostředky nejsou, na rozdíl od prostředků ze strukturálních fondů, přidělovány na úrovni členského státu, ale na úrovni celé EU, jednotlivé projekty tak musí obstát v mezinárodní konkurenci.

Mezi oblasti, které jsou financované prostřednictvím komunitárních programů, patří například výzkum a inovace, podnikání, doprava, energetika, životní prostředí, zdraví, vzdělávání, kultura, sociální politika, atd. Jako příklad mnoha programů zde můžeme zmínit například 7. rámcový program pro výzkum a vývoj, který poskytuje podporu na vědeckotechnické granty, vědeckou spolupráci a mobilitu vědeckých pracovníků, dále programy zaměřující se na podporu vzdělávání a výměnných pobytů jako je Comenius nebo Erasmus, které jsou součástí programu Celoživotního učení, nebo program podpory výměny mládeže s názvem Mládež v akci.

Město Příbram se uplatnilo v programu Evropa pro občany, který v rámci opatření Setkávání občanů v rámci partnerství měst financoval v roce 2008 projekt s názvem **Setkání občanů Příbrami a Hoornu** dotací ve výši 83 800 Kč.

9.8 Finanční mechanismus EHP/Norsko

V souvislosti se vstupem do EU byla uzavřena i Dohoda o účasti České republiky v Evropském hospodářském prostoru (EHP). V rámci této Dohody byly zavedeny i dva dotační programy, tzv. Finanční mechanismus EHP a Norský finanční mechanismus, jejichž cílem je přispívání ke zmírňování hospodářských a sociálních rozdílů v rámci EHP. V letech 2004-2009 Islandská republika, Lichtenštejnské knížectví a Norské království prostřednictvím těchto nástrojů přispívali zemím přistupujícím do EHP na projekty např. v oblastech kulturního dědictví, rozvoje lidských zdrojů, ochrany životního prostředí, zdravotnictví a péče o dítě. Vzhledem k tomu, že oba programy jsou administrovány společně, užívá se společné označení Finanční mechanismy EHP/Norska, často lze v této souvislosti slyšet i ne zcela správné označení „Norské fondy“ (EHP/Norsko, webová stránka Středočeského kraje).

Město Příbram podalo ve zkoumaném období 2007-2013 pouze dvě žádosti o dotaci z finančního mechanismu EHP/Norsko. Žádost o dotaci na projekt **Modernizace 7. ZŠ** byla sice podána koncem roku 2006, nicméně schválena byla v roce 2007 a realizace proběhla v roce 2009, proto můžeme tento projekt do tohoto období zařadit. Město na realizaci prací na modernizaci základní školy dostalo z finančního mechanismu EHP/Norsko dotaci ve výši 8,4 mil. Kč. Druhá a poslední projektová žádost z tohoto fondu na **Modernizaci ZŠ Bratří Čapků** byla podána roku 2008, ale nebyla doporučena k financování z důvodu dosažení nižšího počtu bodů než konkurenční projekty.

10. Národní zdroje

Orgán, který dohlíží na všechny dotace, jež jdou ze státního rozpočtu (i přes jiné organizace), je Ministerstvo financí ČR. Pro jejich důsledný monitoring a transparentnost zřizuje Centrální evidenci dotací z rozpočtu – CEDR. Informační systém CEDR slouží jako podpůrný nástroj pro sledování, evidenci, vyhodnocení a kontrolu dotací a dalších transferů poskytovaných ze státního rozpočtu, prostředků EU a dalších finančních mechanismů (webová stránka IS CEDR III).

Jakožto obec III. typu s rozšířenou působností získává město Příbram každý rok od státu nárokové dotace určené na výkon státní správy. Následující tabulka uvádí přehled nárokových dotací pro město Příbram pro rok 2013 podle jednotlivých oblastí výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti.

Tabulka 22: Nárokové dotace města Příbram 2013

Oblast podpory	2013
Počet obyvatel	33 793
Základní příspěvek	617 399 Kč
Příspěvek na činnost matričního úřadu	1 327 350 Kč
Příspěvek na činnost stavebního úřadu	3 622 592 Kč
Příspěvek pro obec II	7 354 185 Kč
Příspěvek pro obec III	24 349 696 Kč
Celkem 2013 (zaokrouhleno)	37 271 200 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Obcím jsou dále k dispozici nenárokové dotace. Jsou to prostředky z národních dotačních programů (titulů), které jsou financovány přímo ze státního rozpočtu anebo dotační tituly státních účelových fondů.

10.1 Národní dotační programy financované ze státního rozpočtu a jejich využití městem Příbram

- Úřad vlády ČR: Program předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků, podprogram Podpora terénní práce

Tento program využila Příbram k financování projektu s názvem **Terénní pracovník města Příbram 2012**. Výše přidělené dotace na tento projekt činila 125 000 Kč. Cílem projektu bylo zkvalitnění procesu integrace osob ohrožených sociálním vyloučením, odborná analýza a monitoring stávající situace v romské komunitě, navržení efektivních způsobů řešení romské problematiky a zamezení sociální exkluzi. Ten samý projekt s názvem **Terénní pracovník města Příbram 2013** je momentálně v hodnocení.

- Ministerstvo financí: Podprogram Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství v působnosti obci

Tento program financoval roku 2008 městský projekt **Waldorfská škola – dostavba pavilonu B4**. Cílem projektu bylo vybudování multifunkčního prostoru, který lze v krátkém časovém úseku přeměnit z tělocvičny na koncertní sál či divadlo. Prostory jsou k dispozici i pro ostatní příbramské školy. Druhým projektem byla **Rekonstrukce suterénu ZŠ Jiráskovy sady**, uskutečněná roku 2009. Předmětem projektu bylo vytvoření dvou učeben (učebny domácích prací a keramické dílny) a šatního prostoru v suterénu školy. Žádost o projekt s názvem **Stavební úpravy v MŠ Perníková chaloupka**, podána roku 2008 nebyla schválena.

Podprogram Podpora výstavby a obnovy komunální infrastruktury poskytl dotaci na projekt s názvem **Železniční přechod u Junior klubu**, který byl uskutečněn v roce 2009. Dotace umožnila výstavbu železničního přechodu pro pěší od stávající komunikace Sportovní ulice přes železniční trať Zdice – Protivín. Díky němu se zajistilo bezpečné přecházení přes železniční trať na frekventovaném místě mezi obytnou částí a odpočinkovou zónou a byla vytvořena pěší zóna pro chodce.

Podprogram Podpora výstavby, obnovy a provozování sportovních center a zařízení poskytl dotaci na projekt **Výstavba centrálního dětského hřiště na Komenského náměstí**. Druhým projektem, který obdržel dotaci r. 2009 tohoto programu Ministerstva financí, byl projekt s názvem **Dostavba skautského centra**. Předmětem projektu byla výstavba nového objektu za účelem vytvoření dostatečného skladovacího prostoru pro potřeby skautského oddílu.

- Ministerstvo vnitra: Program prevence kriminality na městské úrovni

Z tohoto programu město každoročně čerpá dotace již od roku 2008, kdy se do programu prevence kriminality Ministerstva vnitra zapojilo. Více o konkrétních podpořených projektech a výši dotace v kapitole Dílčí výsledky a diskuze.

- Ministerstvo životního prostředí- revolvingový fond

Revolvingový fond MŽP na podporu udržitelného rozvoje poskytl dotaci na projekt **Farmářské trhy v Příbrami**, které se realizovaly v období od srpna do prosince 2011, vždy každou třetí sobotu v měsíci.

- Ministerstvo pro místní rozvoj: Podpora bydlení

Město v rámci tohoto programu podalo roku 2010 žádost o projekt s názvem **B. j. 18PB – VB, Příbram V- Zdaboř, Žežická (vstupní byty)**. Žádost ale nebyla schválena.

- Ministerstvo průmyslu a obchodu: EFEKT - podpora úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie

Program EFEKT v roce 2012 financoval **Výměnu technologie plynové kotelny v objektu čp. 121**. Další projekt s názvem Průkazy energetické náročnosti budov, ale nebyl schválen.

- Ministerstvo zemědělství: Program Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II

Projekty podané v rámci tohoto programu s názvem **Vodovod Jesenice a Kanalizace Jesenice** bohužel nebyly úspěšné a dotaci nezískaly.

10.2 Dotační tituly ze státních účelových fondů a jejich využití městem Příbram

Vedle soustavy veřejných rozpočtů jsou v naší rozpočtové soustavě i státní mimorozpočtové účelové fondy. Jsou samostatnou specifickou skupinou veřejných financí, která je postavena odděleně od státního rozpočtu. Státní účelové fondy mají právní subjektivitu, jsou zřizovány zákonem a každý fond je spravován samostatně. Fondy mohou být zřizovány i na úrovni krajských a obecních rozpočtů, nemají však právní subjektivitu. Státní účelové fondy poskytují finanční prostředky ve formě dotací nebo bezúročných půjček různým subjektům na vymezené druhy potřeb.

- Státní zemědělský intervenční fond

Fond byl zřízen jako regulátor agrárního trhu s komoditami a poskytuje zemědělským výrobcům záchranou síť v případě výrazného poklesu cen jejich výrobků.

- Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí ČR poskytuje dotace z tzv. národních programů na projekty, které nelze podpořit z peněz EU v rámci Operačního programu životní prostředí nebo z programu Zelená úsporám, v rámci tzv. národních programů.

- Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie

Díky dotaci ve výši 73 600 Kč ze Státního fondu české kinematografie byl roku 2008 realizován projekt **Nové technologie v kině Příbram – promítání pomocí DVD projektoru**, který příbramskému kinu umožnil pořízení DVD projektoru, a tím umožnil promítání kvalitní tvorby i využití kina pro školy na projekty různého zaměření. Druhým projektem, na který fond poskytl dotaci, byl projekt s názvem **Dodávka zařízení digitální projekce dle standardu 2D-DCI pro kino Legionářů 400, Příbram VII**, roku 2010. Výše přidělené dotace činí 800 000 Kč.

- Státní fond kultury
- Státní fond bydlení

- Státní fond dopravní infrastruktury

Dílčí výsledky a diskuze

Za zkoumané období 2007-2013 město Příbram podalo v rámci dotačních titulů ministerstev a státních účelových fondů celkem 18 projektových žádostí a uspělo se 13 projekty. Celková úspěšnost získávání finanční pomoci tedy dosáhla 72,2 %. V rámci těchto 13 projektů získala Příbram z národních zdrojů celkem 16,3 mil. Kč, z toho 873 600 Kč ze státních účelových fondů a 15,4 mil. Kč ze státního rozpočtu.

Největší podíl na získaných státních dotacích mají projekty podpořené Ministerstvem financí v rámci programu podpory na stavební akce a Ministerstvem vnitra, díky Programu prevence kriminality na městské úrovni. Podrobněji bych se ráda zaměřila právě na tento posledně zmiňovaný program.

Tématu kriminality v Příbrami jsme se věnovali již na začátku, kdy jsme charakterizovali stav různých tematických oblastí ve městě. Ještě zhruba před pěti lety se Příbrami lidově říkalo „Středočeské Palermo“. V roce 2008 se Příbram dokonce v rámci celé republiky umístila na prvním žebříčku zločinnosti měst nad 25 tisíc obyvatel. Pocit bezpečí obyvatel byl zákonitě znepokojivě nízký. Městské zastupitelstvo se tehdy rozhodlo zakročit a roku 2008 se zapojilo do Programu prevence kriminality na městské úrovni Ministerstva vnitra. Založila skupinu prevence kriminality se starostou města v čele, která slouží jako poradní orgán rady města a která se podílí na zpracování projektů prevence a snižování kriminality ve městě. Konkrétní projekty jsou pak obsaženy v Městském programu prevence kriminality Příbram, který na ně umožňuje získat dotaci Ministerstva vnitra. Město dále v rámci zapojení se do programu vypracovalo dokument Koncepce prevence kriminality, který se aktualizuje každé dva roky.

Od roku 2008, kdy se město do Programu prevence kriminality na městské úrovni zapojilo, do roku 2013, získalo dotace na 35 projektů v celkové výši 4 635 000 Kč. Příbram má vždy v získávání dotací na projekty stoprocentní úspěšnost. I letos městu byla schválena dotace na všech 5 navržených projektů prevence kriminality. Jelikož nejvíce se na kriminalitě v Příbrami podílí

majetková trestná činnost (tvoří až 70% celkové kriminality ve městě), především krádeže věcí z vozidel a krádeže vloupáním do sklepů, chat, domů, obchodů a restaurací, zaměřují se jednotlivé projekty v první řadě na snižování kriminality, na vyloučení kriminálně rizikových jevů, na omezování příležitostí k páčání trestné činnosti a na informování občanů o možnostech ochrany před majetkovou i jinou trestnou činností. Z dotace město dále plánuje instalovat osvětlení v rizikové lokalitě, hodlá také pokračovat v dlouhodobé práci s rizikovými rodinami a s projekty z minulých let zaměřenými na ochranu seniorů před trestnou činností. V uplynulých letech se ze získaných peněz také podařilo realizovat osvětlení rizikových míst nebo rozšířit kamerový systém.

Podle statistik se od roku 2008 kriminalita v Příbrami snižovala až do roku 2011, kdy začala stagnovat a od té doby se mírně zvyšuje, což souvisí s ekonomickou krizí a odpovídá to celorepublikovému trendu. I proto bude město s aktivní politikou prevence kriminality nadále pokračovat.

11. Regionální zdroje a jejich využití městem Příbram

Grantové a dotační tituly jsou základní formou poskytování finančních příspěvků z krajského rozpočtu institucím, jednotlivcům i obcím. Návrh rozdělení grantů připravuje obvykle příslušná grantová komise. Středočeský kraj, stejně jako ostatní kraje, je při sestavování rozpočtu a potažmo i při schvalování dotací zcela závislý na tom, jaké finance mu obdrží ze státního rozpočtu. U částek do 200 tisíc korun rozhoduje o konečném rozdělení dotací Rada kraje, u vyšších položek a příspěvků obcím Zastupitelstvo kraje. Minimální spoluúčast příjemce dotace je stanovena na 5% nákladů akce (Grantová a dotační řízení, webové stránky Středočeského kraje).

Středočeský kraj vypisuje každoročně dotační programy, které jsou prioritně zaměřeny na vyvážený rozvoj kraje. Pro zlepšení orientace žadatelů se roku 2009 změnil počet krajských fondů z původních 18 na 8 s jednotnými pravidly a postupem při podávání žádostí.

- Středočeský Fond hejtmana a zmírnění následků živelných katastrof

Z tohoto fondu dostalo město dvakrát dotaci ze sportovní a tělovýchovné oblasti na uskutečnění 3. a 4. ročníku **Turnaje v malé kopané o pohár starosty města Příbram**, r. 2011 a 2012. Předmětem projektu, ze kterého se stává každoroční tradice, je podpora vzájemné spolupráce jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a ostatních složek z města i okolí. Dalším podpořeným projektem bylo **Hudebně-literární představení Evžen Oněgin**, proběhlo v roce 2010.

- Středočeský Fond podpory dobrovolných hasičů a složek IZS

Tento fond poskytl roku 2010 dotaci na **Pořízení zásahového vozidla pro Jednotku sboru dobrovolných hasičů Příbram - Březové Hory**.

- Středočeský Fond sportu, volného času a primární prevence

Díky tomuto fondu mohla Příbram roku 2012 zorganizovat **2. Ročník turnaje v malé kopané o pohár starosty města pro žáky příbramských ZŠ, 2. ročník Turnaje v malé kopané o pohár starosty města Příbram** roku 2010, a také projekt **Výstavba dětského hřiště – Školní ulice**, roku 2009.

- **Středočeský Fond kultury a obnovy památek**

Z oblasti podpory kulturních památek byla financována revitalizace architektonické památky Příbrami – **Zámeček Ernestinum**. V letech 2009-2012 na něm byla provedena výměna oken ve dvou etapách a výměna střešní krytiny, díky dotaci v celkové výši 1 456 900 Kč.

Za využití dotace z oblasti podpory drobných památek se Příbram roku 2009 snažila uskutečnit tyto projekty: **Kaplička Kozičín – rekonstrukce, Kaplička Lazec- rekonstrukce, Kaplička Orlov – rekonstrukce**, které nebyly úspěšné. Jediný projekt, který uspěl, byl projekt s názvem **Pomník Žežice – rekonstrukce**.

Z oblasti podpory kultury, historických akcí a slavností se financovaly XXXXI. a XXXXII. ročník **Hudebního festivalu Antonína Dvořáka** roku 2009 a 2010.

- **Středočeský Humanitární fond - sociální oblast**

Projekt **Letní sociálně rehabilitační pobyt pro děti – klienty Střediska výchovné péče; Sociálně terapeutické činnosti pro uživatele služby Azylového domu**, byl díky tomuto programu realizován roku 2011. Cílem projektu je pomoci dětem – klientům Střediska výchovné péče, kterým hrozí sociální vyloučení. Cílem druhé části projektu je nepřetržitá koncepční podpora pro cílové skupiny uživatelů služby Azylového domu v rámci sociálně terapeutických činností např. mapování potřeb rodiny psychologem, rozvodové a porozvodové poradenství, pracovní výtvarné aktivity s dětmi i dospělými atd.

Dalším projektem, který získal dotaci z programu Středočeského Humanitárního fondu je projekt s názvem **Poradna pro oběti trestných činů a sociální poradenství; Sociálně terapeutické činnosti pro uživatele Azylového domu**, uskutečněn byl roku 2010. Předmětem projektu je zajistit řešení nepříznivé sociální situace a případnou pomoc obětem trestné činnosti a lidem se sociálním znevýhodněním.

- **Středočeský Fond životního prostředí a zemědělství**

Žádost o dotaci z tohoto fondu s názvem **Regenerace zeleně Příbram (park Střelovna, Zátíší, ul. Nad Kaňkou)** nebyla schválena.

Oblast zkvalitnění životního prostředí - Úklid černých skládek v obci poskytla dotaci na tyto projekty: **Odstranění černých skládek odpadů**, roku 2009 a **Úklid černých skládek na území města Příbram**, roku 2012.

Oblast výsadby izolační, rekreační zeleně, parku, lesoparků a realizace vegetačních úprav u komunikací pomohla v období 2009-2012 realizovat projekty **Okružní křižovatka u Státního archivu – sadovnické úpravy**, **Revitalizace veřejné zeleně ve městě Příbram** a **Sadové úpravy okružních křižovatek v Příbrami – ozelenění, výsadba dřevin jako protihluková opatření a opatření omezující prašnost a smog ve městě**. Za celkovou dotaci 3 135 495 Kč se podařilo eliminovat negativní vliv dopravních uzlů na okolí, zvýšit bezpečnosti silniční dopravy a chodců a snížit prašnost v okolí kruhových objezdů.

Dotaci z opatření k ochraně památných stromů dostal roku 2009 projekt s názvem **Péče o registrovaný významný krajinný prvek „Les koráb“** – ošetření stromů u kostela sv. Prokopa na Březových Horách.

- **Středočeský Fond cestovního ruchu a podpory podnikání**

Žádost o dotaci, která byla podána roku 2011 do oblasti Tradiční řemesla na projekt s názvem **Pořízení stánků na podporu tradičních řemesel**, nebyla schválena. Oblast propagační materiály cestovního ruchu poskytla roku 2011 dotaci na projekt **Dotisk propagačních materiálů cestovního ruchu**. Cílem projektu byla podpora cestovního ruchu a zvýšení počtu návštěvníků Příbrami a okolí.

Z fondů, které v současnosti již neexistují, uvedu pouze ty, kde se Příbram s projekty uplatnila, nebo se o to pokusila, ale nebyla úspěšná.

- **Fond dopravně bezpečnostních opatření**

Tento program byl ukončen v roce 2008. Příbram chtěla z tohoto fondu spolufinancovat **radarové měřiče rychlosti** v ulicích. Podala celkem 5 projektů z této oblasti, pouze 2 byly úspěšné. Projekt **Zhotovení studií řešení bezpečných silničních průtahů obcí a měst** také nebyla schválena.

- **Havarijní fond Středočeského kraje**

Analýza rizik v okolí Příbramského potoka (2011-2012).

- Středočeský kraj – Cyklostezky

Pořízení projektové dokumentace cyklostezek – Cyklostezka Horní Obora – Flusárna (2010-2011).

Dílčí výsledky a diskuze

Město Příbram podalo v období 2007-2013 celkem 34 žádostí o dotace z krajského rozpočtu, z toho 26 dotaci získalo, úspěšnost tedy dosáhla 76,5 %. Celkem se městu za toto zkoumané období podařilo získat krajské dotace v celkové výši 9 225 889 Kč.

Příbram získala z krajských grantů podporu na velkou škálu různých oblastí. Dotace putovaly na mnoho kulturních a společenských akcí, ale také na revitalizace městského prostředí, podporu cestovního ruchu a sociálních služeb. Každoroční finanční injekce do těchto oblastí výrazně pomáhá městskému rozvoji. Středočeský kraj je ale v současné době bohužel nejzadluženějším krajem České republiky. Z těchto důvodů proto tento rok 2013 kraj zastavil dotace pro rozvoj obcí, což mu má pomoci rozpočtový schodek vyrovnat. Jediný fond, který je nyní otevřen pro podávání žádostí o dotace, je Fond hejtmana a zmírnění následků živelných katastrof a je mimořádně otevřen po celý rok. Financování obcí plánuje znovu obnovit v roce 2014 a zároveň změnit systém poskytování grantů a dotací.

12. Další zdroje financování

Nadace ČEZ poskytuje příspěvky v souladu s obecně prospěšným účelem, k němuž byla zřízena zejména v oblastech rozvoje duchovních hodnot, vědy, vzdělání, sportu, ochrany lidského zdraví, lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrany kulturních památek a životního prostředí.

Město dvakrát žádalo v rámci programu nadace ČEZ - Oranžové hřiště o dotaci na **dětská hřiště** (Brodská ul. v roce 2009 a Školní ul. v roce 2012), ani jedna žádost ale nebyla schválena.

RWE Gas Storage vytvořila vlastní grantový program, regionálně orientovanou pomocí přispívá ke zdravému růstu občanské společnosti a k vytváření dobrých sousedských vztahů. Prioritně jsou podporovány aktivity orientované na mladé lidi a rodiny s dětmi.

Příbram podala v letech 2011 a 2012 v rámci tohoto programu žádost o dotaci na stavbu **dětského hřiště** v ul. Brodská celkem šestkrát, žádost ale nikdy nebyla schválena.

13. Vybrané projekty a jejich popis

13.1 Modernizace dopravního terminálu Autobusového nádraží

Projekt byl uskutečněn v rámci ROP Střední Čechy z oblasti podpory 1.2 Udržitelné formy dopravy a jeho realizace trvala od listopadu roku 2008 do dubna 2010. Přípravná fáze projektu pro ROP byla de facto zahájena v roce 2007, a to na bázi podkladů projektu SROP, který byl připraven v letech 2004 a 2005, nebyl však zrealizován. Jeho zpracování vycházelo ze studie optimalizace městské hromadné dopravy, která byla vypracována za účelem propojení s integrovanou dopravou Středočeského kraje. Projekt autobusového nádraží byl jednou z hlavních infrastrukturních priorit města Příbram v letech 2007 -2013 a jako takový je součástí Akčního plánu strategického dokumentu města Příbram, v listu Dopravní infrastruktura, pod názvem Modernizace dopravního terminálu. Koresponduje taktéž s aktivitami v rámci Národní sítě zdravých měst a je v souladu s opatřením Dopravní obslužnost Programu rozvoje kraje.

Návaznost na další dopravní řetězce (autobus - vlak - MHD) a zařazení lokality do systému Středočeské integrované dopravy byly hlavními organizačními důvody pro přípravu tohoto projektu. Technické důvody spočívaly především v nevyhovujícím technickém stavu infrastruktury i doprovodných informačních systémů. Projekt vyřešil komplexní rekonstrukci zchátralé budovy autobusového nádraží, která pochází z roku 1978 a přeměnil jí na moderní dopravní terminál. Proběhla také kompletní rekonstrukce celého areálu, který byl celkově v zanedbaném stavu. Dopravní terminál nyní na bázi bezbariérovosti spojuje základní možnosti veřejné dopravy ve městě a regionu. Jeho významným prvkem je moderní informační systém, který je svými uživatelskými parametry využitelný osobami s různými typy omezení (senioři, slabozrací a nevidomí, osoby neužívající IT apod.). Na horní ploše nádraží bylo vybudováno celkem 11 stání pro autobusy meziměstské přepravy a na spodní ploše funguje provoz městské hromadné dopravy. Bezpečnost této lokality s vysokou mírou pohybu osob a dopravních prostředků zvyšuje kamerový systém napojený na městskou policii, a základní dopravní opatření. I díky regeneraci zeleně v okolí nádraží se

bezpochyby zvedla kvalita a kultura cestování a zvýšila se tím pozitivní prezentace města Příbram.

Celkové náklady na projekt tvořily 63,2 mil. korun, dotace ROP Střední Čechy dosáhla 53,5 mil. korun.

13.2 Rekonstrukce a revitalizace náměstí T. G. Masaryka

Projekt byl uskutečněn také v rámci ROP Střední Čechy z oblasti podpory 3.2 Rozvoj měst. Náměstí T. G. Masaryka je hlavním a největším veřejným prostranstvím nacházejícím se v centru města a jeho oprava patří do prioritního projektu Akčního plánu města s názvem Regenerace městského centra, který se nachází jak v oblasti životního prostředí, tak v oblasti podnikání a cestovních služeb. Projekt je také v souladu s globálním cílem regionu Střední Čechy k roku 2013, kterým je zajištění vysoké kvality života obyvatel měst i venkova prostřednictvím zvýšení atraktivity regionu pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch.

Jeho realizace byla rozdělena na dvě etapy – první trvala od března 2009 do listopadu 2010 a druhá etapa začala v březnu 2010 a ukončena byla v červnu roku 2012. První etapa řešila rekonstrukci a revitalizaci severní části náměstí, přilehlého chodníku a vozovky. Výrazná změna prošla v samotné rekonstrukci povrchu náměstí, které předtím sloužilo jako prostor k parkování a jehož dlažba byla ve špatném technickém stavu. Druhá etapa navázala komplexní obnovou veřejného prostranství v jižní části náměstí. Kromě povrchu náměstí, dostaly nový dlážděný povrch také chodníky a komunikace. V rámci prací se instalovala zeleň, nové osvětlení, městský mobiliář a došlo k celkovým opravám inženýrských sítí. Před ukončením projektových prací byla na náměstí umístěna unikátní fontána v podobě obří žulové koule.

Cílem projektu bylo vrátit na náměstí T. G. Masaryka tradiční funkci centrálního prostoru města, zklidnit dopravu v této části města, zvýšit bezpečnost pěších a zlepšit dostupnost tohoto místa pro handicapované osoby. Projekt zlepšil kvalitu života obyvatel v Příbrami, dojde ke zatraktivnění města pro investory a návštěvníky a zlepšení dostupnosti veřejných služeb.

Celkové výdaje obou etap projektu dosáhly 43 mil. korun, podpora ROP Střední Čechy činila 32,3 mil. korun.

13.3 Rekonstrukce a revitalizace náměstí 17. Listopadu

Projekt byl uskutečněn také v rámci Integrovaného OP z oblasti podpory 5.2 Zlepšení prostředí v problémových sídlištích a je součástí komplexního IPRM pro zónu Březohorského sídliště. Projekt patří do prioritního projektu Akčního plánu města s názvem Architektura Příbrami VII, který se nachází v projektové kartě oblasti životního prostředí. Tento projektový záměr se zaměřuje na podporu péče o kulturně-historické dědictví architektury v části Příbram VII – Březohorské sídliště, v prostoru Kulturního domu, náměstí 17. listopadu a přilehlých prostranství. Snahou v rámci tohoto opatření je udržet a posílit standard kvalitního městského prostředí březohorského sídliště a ochránit jeho stávající charakter, vytvořit podmínky pro rozšíření sítě obchodu a služeb a vyřešit problém parkování. Projekt je také v souladu s Programem rozvoje kraje, konkrétně s opatřeními Podpora rozvoje bydlení a Zachování a využívání kulturního dědictví.

Projekt řešil komplexní revitalizaci veřejných prostranství v jedné z částí Březohorského sídliště - Náměstí 17. Listopadu. Náměstí bylo navrženo v 50. letech minulého století, vyjma drobných úprav, zůstalo dlouhou dobu v nezměněné podobě a jeho stav neodpovídal současným požadavkům na funkčnost, vzhled a využití veřejného prostranství. Tento projekt proto umožnil vytvoření moderního veřejného prostranství plnícího funkci odpočinkové zóny, tržiště. Práce zahrnovaly modernizaci komunikací a chodníků, renovaci městského mobiliáře, modernizaci WC, rozšíření městské zeleně osázením dřevinami a osetím ploch zeleně, rozšíření parkovacích ploch o přibližně 150 míst a provedení rekonstrukce a doplnění stávajícího veřejného osvětlení. Součástí této části projektu IPRM byla i úprava vnitrobloků mezi náměstím 17. listopadu a okolními ulicemi. V prostoru vnitrobloku byla zrekonstruována dvě dětská hřiště a jedno víceúčelové sportovní hřiště.

Při tvorbě návrhu nového náměstí vycházel příbramský architekt Vít Kučera z toho, že náměstí 17. listopadu bylo vystavěno v konceptu socialistického realismu, který má v časovém odstupu zcela zřetelnou urbanistickou kvalitu a vytváří neopakovatelnou atmosféru.

Celkové náklady na realizaci akce byly cca 36,5 mil. Kč, a celková poskytnutá dotace z Integrovaného operačního programu činila cca 30,3 mil. Kč (85% způsobilých výdajů).

13.4 Realizace energetických úspor v objektu ZŠ 28. října

Objekt ZŠ se skládá ze školní budovy, ke které je spojovacím koridorem připojena tělocvična a jídelny. Objekt školní budovy je čtyřpodlažní, podsklepený, s přízemními šatnami, situován je v jižní části areálu. V suterénu jsou umístěny sklady, kryty a strojovny. V 1. Patře je hlavní vstup s halou, šatny žáku, učebny, kanceláře a sborovny. Ve 2. až 4. patře jsou umístěny učebny a kabinety. Objekt jídelny v severozápadní části areálu je jednopodlažní podsklepená budova. V přízemí objektu je školní kuchyně, jídelna, družina a kanceláře, v suterénu se nacházejí sklady, strojovny a kryt. Všechny objekty jsou zděné, hlavní části budov jsou zastřešeny sedlovými střechami. Předmětem projektu je provedení kontaktního zateplovacího systému svislého obvodového pláště objektů základní školy včetně výměny oplechování a výplní otvorů. Zatepleny budou rovněž stropy nad posledními podlažními a střešní pláště přístavby šaten a spojovacího koridoru. Dále budou sanovány zámečnické konstrukce, které jsou součástí fasády (zábradlí lodžii, mřížky apod.) a konstrukce na terénu přilehlé k fasádě.

Cílem projektu bylo snížení spotřeby energie v objektu ZŠ Příbram VII, 28. října 1 a nastavení optimálního ekonomického a ekologického hospodaření s energií.

Celkové výdaje na realizaci projektu činily cca 20,7 mil. Kč. Celková poskytnutá dotace z Operačního programu Životní prostředí činí cca 14,0 mil. Kč (90% způsobilých výdajů).

14. Město Příbram a programovací období 2014 - 2020

Informace o získávání dotací ze strukturálních fondů EU v dalším programovacím období 2014 – 2020 jsou v současné době pouze rámcové a orientační. Struktura jednotlivých operačních programů již sice byla schválena, ale o konkrétních informacích, o věcném obsahu, finančních a dalších podmínkách se stále ještě jedná. Operační programy poté schválí Evropská komise s tím, že vyhlášení prvních výzev k předkládání žádostí o dotace se vzhledem k současné situaci předpokládá nejdříve v poslední čtvrtině roku 2014.

Operační programy, které budou Příbram v příštím období nejvíce zajímat, spadají do cíle Investice pro růst a zaměstnanost. Jejich přehled vypadá takto:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
- OP Zaměstnanost
- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- Integrovaný regionální OP

Z toho, co dnes o finančním rámci a podobě operačních programů na nové programové období dnes víme, vyplývá pro město několik závěrů. Alokace finančních prostředků pro ČR klesla téměř o 24%, na zhruba 522 miliard Kč. Jelikož 50% těchto prostředků musí být využito na financování zvýšení konkurenceschopnosti a posílení výzkumu a inovací, dojde k výraznému útlumu financování základní infrastruktury (školství, ČOV, místní komunikace, zdravotnictví, sportovní infrastruktura, cestovní ruch). Dále, minimálně 20 % veškerých prostředků pro daný členský stát musí být směřováno na tzv. „měkké projekty“, financované z Evropského sociálního fondu. Předpokládá se, že se dále budou prostřednictvím OP Životní prostředí podporovat realizace energetických úspor, především formou zateplování.

Předpokládá se také, že se v novém plánovacím období sníží administrativní zátěž, které jsou žadatelé o dotaci vystaveni. Snížením operačních programů by mělo dojít ke sjednocování metodik a postupů administrace. Dále by pro všechny operační programy měla být vytvořena aplikace jednotného elektronického

systemu, měla by se zjednodušit forma vykazování výdajů a sjednotit a zpřehlednit dokumentace k výzvám.

Město si po zkušenostech z minulého období uvědomuje, že žadatelé s kvalitně připravenými projekty v rámci prvních vyhlášených výzev získají nemalou konkurenční výhodu, jelikož alokované prostředky s postupem času ubývají.

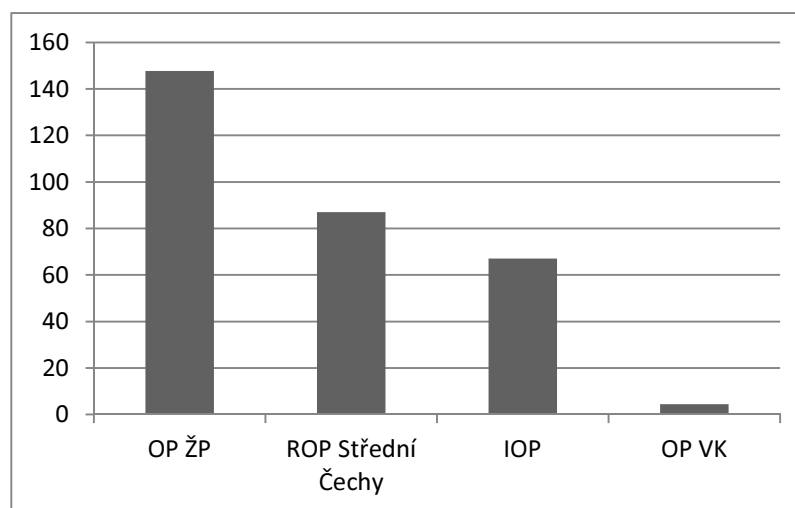
Oblast, která v Příbrami nejvíce volá po investicích, je infrastruktura a ta bohužel v příštím období nebude podporována v takové míře, jako tomu bylo v tomto programovém období. Nicméně podle slov úřednic Samostatného oddělení dotací se město i nadále chce aktivně uplatňovat ve všech dostupných výzvách. Pozitivně vidí další podávání žádostí o dotace do oblasti životního prostředí a také do OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, který navazuje na současný OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. V příštím programovém období můžeme čekat vyšší podíl dotací, směřující do tzv. měkkých projektů, než tomu bylo v tomto období.

15. Výsledky a diskuze

Současné programovací období začalo sice roku 2007, ale v průběhu prvního roku jednotlivé operační programy teprve procházely schvalovacím procesem. Proto první žádosti o dotace město podávalo až od začátku roku 2008.

Od roku 2008 podalo město Příbram celkem 58 žádostí o dotace ze strukturálních fondů Evropské unie. Z těchto 58 projektových žádostí uspělo město s 41 projekty, celková úspěšnost získávání dotací ze strukturálních fondů EU za programovací období 2007-2013 tedy dosahuje 70,1 %. Celkem již bylo z přidělených dotací vyplaceno více než 263 milionů Kč, dalších 52,4 milionů korun je schválených v rámci 15 projektů z OP Životní prostředí a bude vyplaceno po ukončení jejich realizace. Dohromady tedy město Příbram za hodnocené období získá dotaci ze strukturálních fondů EU přibližně 315 milionů korun, včetně příspěvku ze státního rozpočtu. Následující graf ukazuje podíl jednotlivých operačních programů na objemu celkových získaných dotací.

Graf 3: Využití OP 2007-2013 městem Příbram

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvíce finančních prostředků získalo město z OP Životní prostředí, jejich výše dosáhla 147,5 milionu korun. Na druhém místě je ROP Střední Čechy, ze kterého město získalo 87 milionu korun. Z Integrovaného OP bylo městu vyplaceno

dohromady před 67 milionů a z OP Vzdělání pro konkurenceschopnost cca 15,5 milionu korun.

Pro porovnání zde uvádím přehled celkového objemu evropských dotací sídelních měst středočeských okresů, se kterými jsme srovnávali úspěšnost města Příbram v předchozích kapitolách. Částky v tabulce jsou opět uvedeny bez příspěvku ze státního rozpočtu, tedy pouze peníze z evropských strukturálních fondů a sociálního fondu.

Tabulka 23: Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v celkovém objemu alokovaných dotací z EU

	<i>Počet obyvatel (1.1. 2012)</i>	<i>Alokovaná částka celkem (CZK)</i>	<i>Vyplacená částka celkem (CZK)</i>
Kladno	68 682	1 064 720 874	593 649 701
Mladá Boleslav	44 252	457 190 940	174 308 716
Příbram	33 793	278 320 133	250 173 531
Kutná Hora	20 604	214 637 646	152 679 753
Kolín	31 042	199 729 257	59 975 674
Mělník	19 532	138 909 327	115 464 172
Beroun	18 778	111 211 874	95 504 070
Rakovník	16 661	66 400 873	54 826 961
Benešov	16 697	52 527 139	41 076 199
Nymburk	14 793	15 407 540	10 200 197

Zdroj: Vlastní zpracování

Příbram se z deseti porovnávaných sídelních měst okresů Středočeského kraje umístila po statutárních městech Kladno a Mladá Boleslav na třetím místě v celkovém objemu získaným evropských dotací. Z tabulky si zároveň můžeme povšimnout, že rozdíl mezi alokovanou dotací a vyplacenou dotací v Příbrami není nijak velký, na rozdíl třeba od Kladna, nebo Mladé Boleslavi. Rozdíl ovšem nemusí být na škodu, znamená to, že se celkové výdaje v průběhu realizace projektu zmenšily, proto i podíl z rozpočtu města je v konečném výsledku nižší.

Rozdíl také pravděpodobně tvoří dosud nevyplacené dotace na projekty, které ještě nebyly ukončeny.

Výsledky práce nyní vyvodíme z porovnání uskutečněných projektů, spolufinancovaných v rámci strukturální politiky EU, které jsme si již detailně popsali v předchozích kapitolách, s prioritními oblastmi, obsaženými ve strategickém dokumentu města. Detailní analýza uskutečněných a neuskutečněných projektových záměrů nám poskytne výsledky, jež poslouží jako návrh výchozích bodů aktualizace akčního plánu strategického dokumentu města na příští programové období 2014-2020.

V rámci Programu územního rozvoje a jeho strategické části rozdělilo město Příbram svoje cíle do těchto pěti tematických prioritních oblastí:

- 1. Podnikání a cestovní ruch**
- 2. Infrastruktura**
- 3. Partnerství**
- 4. Rozvoj lidských zdrojů**
- 5. Životní prostředí a regenerace životního prostoru**

Opatření jednotlivých oblastí rozvoje města jsou formulována ve smyslu komplexních projektů, které jsou dále popisovány v projektových kartách, obsažených v zásobníku projektů. Každá prioritní oblast zahrnuje mnoho dalších opatření, která jsou uvedena v další části strategického plánu.

Pokusím se nyní zhodnotit každou oblast zvlášť, z hlediska využití/nevyužití financí EU k dosažení pokroku a splnění strategických cílů rozvoje města.

1. Podnikání a cestovní ruch

V této oblasti bylo městu díky strukturálním fondům EU umožněno realizovat několik svých projektů. Co se týče cestovního ruchu, město využilo dotace z ROP na uskutečnění projektu s názvem Propagace turistické destinace Příbramsko a dosáhlo tak své priority propagace města pro turisty. Dále se město svou projektovou činností zasloužilo o získání mnoha dotací na aktivity v rámci projektu Revitalizace centra města. Díky dotacím ze SF EU Proběhla revitalizace

centrálního náměstí T. G. Masaryka, a také několik opravných prací na kulturní a architektonické stavbě Zámeček Ernestinum, která se nachází nedaleko náměstí. Dotace z OP Životní prostředí zase město využije v několika etapách na revitalizace ploch veřejné zeleně v centru města.

Ačkoli se mnohého dosáhlo, některých dílčích cílů Příbrami ještě zbývá v oblasti cestovního ruchu naplnit. V první řadě Příbrami stále chybí Koncepce rozvoje cestovního ruchu, jejíž zpracování a implementace by mohla pomoci lepšímu využití potenciálu města v oblasti cestovního ruchu a turistiky. Dále by se město mělo v příštím plánovacím období zaměřit na propagaci města jako atraktivní místo pro investice a přilákat tím investory a podnikatele, což mělo v plánu v rámci Propagace města Příbram. Městu také zůstává k uskutečnění projekt na vytvoření sportovně-rekreačního areálu Nový rybník, který bohužel nebyl při získání dotace z ROP Střední Čechy úspěšný.

Velmi důležitým opatřením ke zlepšení cestovního ruchu je podle mého názoru také rozšíření infrastruktury o cyklotrasy a turistické trasy. Posledním projektem, který město zatím neuskutečnilo a kterým by se do budoucna mohlo zabývat, je výstavba nebo rekonstrukce ubytovacích kapacit pro turisty, jelikož ubytovacích zařízení je ve městě nedostatek. Pomohla by také větší podpora podnikatelských aktivit, zaměřených na zlepšení úrovně ubytovacích a stravovacích kapacit.

Dále by se Příbram měla v oblasti cestovního ruchu zaměřit na opravy a údržbu historicky cenných lokalit a jejich turistické využití, podporu muzeí, galerií a dalších kulturních institucí. To vše přispěje k vytváření pozitivního vztahu obyvatel i návštěvníků k městu.

2. Infrastruktura

Efektivní investice do infrastruktury výrazně podporují rozvoj města. Hlavním přínosem do infrastruktury byla dotace na modernizaci autobusového nádraží. Projekt výrazně zlepšil úroveň autobusové i železniční dopravy (vlakové nádraží se nachází jen pár kroků od autobusového). Město se snažilo získat dotaci z ROP na některé další infrastrukturní projekty, ale nebylo úspěšné. Sem patří již zmiňované projekty jako kanalizace a ČOV obcí na Příbramsku, revitalizace Březnické ulice a výstavba parkovacího domu. Realizace některých z těchto opatření byla již nezbytně nutná, proto se financují z městského rozpočtu. Do

oblasti infrastruktury dále zahrnujeme oblast vodohospodářskou. Město by se v příštím období mělo zaměřit na revitalizaci řeky Litavky, odkanalizování obcí v jejím povodí a na zvýšení vodní dotace Příbramského potoka.

Nejdůležitějším infrastrukturním projektem města je momentálně výstavba JV obchvatu, který by ulehčil dopravě a přetíženým komunikacím, potažmo i životnímu prostředí. Mnoho městských dopravních komunikací je v nevyhovujícím technickém stavu a město Příbram je si toho vědomo, ale faktem je, že jsou tato opatření velmi finančně náročná. Proto by tento bod měl podle mého názoru být zahrnut ve strategickém dokumentu, aby tvořil prioritu k získání co nejvíce finančních prostředků právě na jeho řešení. Město by se dále mělo zaměřit na opatření, která by snížila deficit parkovacích míst v místech bytové zástavby. V poslední řadě je důležité řešení rozvoje sportovně-rekreační vybavenosti, který by poskytl již zmiňovaný sportovně-rekreační areál.

Jedním z řešení problematiky dopravního přetížení a negativních dopadů automobilové dopravy na životní prostředí a zdraví obyvatel je podpora těch druhů dopravy, které jsou k životnímu prostředí šetrnější a vyhovují požadavkům udržitelného rozvoje. V Příbrami je velmi řídká síť cyklostezek a cyklotras, které by mohly být využívány jak v rámci každodenní dopravy, tak v rámci cestovního ruchu a turistiky. Stávající cyklistická infrastruktura je pouze úseková, ne příliš kvalitní a nedostatečně značená. Proto je dalším mým návrhem do nového strategického dokumentu výstavba komunikací pro cyklisty a pěší, podpora cyklistické dopravy jako způsobu osobní dopravy, rozvoj cyklostezek a cyklotras a jejich propojení s hustou sítí v ostatních regionech.

3. Partnerství

Město částečně splnilo svoje opatření s názvem Rozvoj systému informatiky veřejné správy pomocí projektů Czechpoint a rozvoj služeb eGovernmentu, které byly spolufinancovány z IOP. Součástí projektu je dále rozvoj databázového systému a Geografického informačního systému (GIS) a jejich účelné propojení do Městského informačního systému (MIS). Dále by se mělo město věnovat rozvoji a kvalitě oficiálních webových stránek Města Příbram.

Jeden z prioritních projektů v rámci partnerství, který je obsažen v projektové kartě, mluví o zapojení města do Národní sítě zdravých měst. Národní síť

Zdravých měst ČR je asociací aktivních místních samospráv, které se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje, zapojují veřejnost do rozhodovacích procesů a podporují zdravý životní styl svých obyvatel. V Příbrami dochází v současnosti pouze k implementaci místní Agendy 21, do které se město přihlásilo roku 2004. Místní Agenda 21 je metoda kvality ve veřejné správě a přispívá k udržitelnému rozvoji na místní úrovni s aktivním zapojením veřejnosti. V rámci MA21 se v Příbrami pořádají kampaně a osvětové akce, například Dny zdraví nebo Zábavně o stáří.

Podle mého názoru je v této oblasti značný prostor pro rozvoj. Podmínkou plného zapojení do Národní sítě zdravých měst ČR je vyčlenění osoby v rámci úřadu, která bude v operativním kontaktu s NSZM (tzv. koordinátor) a pověření politického zástupce města pro Projekt Zdravé město (většinou se jedná o zástupce vedení radnice – starosta/místostarosta). Bohužel byl v rámci městského úřadu post koordinátora zrušen, a proto se Příbram v rámci této asociace nikam dál neposouvá. Pravděpodobně se jedná o problém s financováním. Město má nicméně v plánu v oblasti Partnerství vytvořit neziskovou organizaci s koordinátorem, který by se o tuto oblast rozvoje města aktivně staral. Výstupem aktivního členství a zavádění zásad udržitelného rozvoje v rámci Národní sítě Zdravých měst by bylo rozšíření rozvojových projektů, stanovení sociálních, ekonomických a ekologických indikátorů a s tím spojené zlepšení kvality života obyvatel města. Proto si myslím, že by se tomuto bodu měl budoucí strategický dokument věnovat.

Město Příbram by se v neposlední řadě mělo zaměřit na spolupráci s neziskovými organizacemi na poli sociálních služeb a realizovat projekty, které zlepší problematiku služeb pro seniory. Ve městě je prostor pro rozšíření nabídky volnočasových aktivit pro obyvatele starší generace, jejichž počet se se stárnutím populace Příbrami neustále zvyšuje. Aktivity vycházejí z Komunitního plánu sociálních služeb a zahrnují například tvorbu spolkového domu, nebo společenského centra pro seniory.

4. Rozvoj lidských zdrojů

Do aktivit města z oblasti rozvoje lidských zdrojů (a infrastruktury lidských zdrojů), kterých bylo dosaženo pomocí evropských zdrojů, patří podpora oblasti

bydlení. Integrovaný OP pomohl opravám a revitalizaci bytů soukromých vlastníků, ale také veřejného prostranství v zóně sídliště Březové Hory v rámci IPRM. Cílem města v rámci aktivity Bydlení je provést těchto revitalizací několik, vytvořit příznivé podmínky pro bydlení a tím napomoci ke změně současné nepříznivé demografické struktury města z hlediska věku a migrace obyvatel. Součástí projektové karty podpory oblasti bydlení jsou i další aktivity, jako je realizace výstavby sociálních bytů, která čeká na uskutečnění.

V projektové kartě oblasti Rozvoje lidských zdrojů města Příbram narážíme na mnoho projektových námětů, které by byly řešením deficitu ubytovacích kapacit a služeb pro seniory. Kapacita ubytovacích služeb pro seniory v rámci Domova důchodců nebo Domovů s pečovatelskou službou je naplněna. Podle mého názoru by mělo být hlavní prioritou města v této oblasti rekonstrukce nebo výstavba ubytovacího zařízení, například denního stacionáře nebo penzionu pro seniory. Jednotlivá řešení vycházejí z Komunitního plánu sociálních služeb ORP Příbram.

Dále do podporovaných projektů v rámci oblasti rozvoje lidských zdrojů Příbram zařadila projekt Sportoviště, jenž byl naplněn díky ROP Střední Čechy projektem Revitalizace sportovního areálu Svatá Hora, na který poskytl dotaci. Dotace z OP Vzdělání pro konkurenceschopnost zase pomohly modernizovat vybavení základních a středních škol v Příbrami a tím pomoci rozvoji vzdělávání. Dalším mým námětem je opětovné zapracování projektového námětu zabývajícím se vybavením ZŠ a SŠ do nového strategického plánu. Tento projekt bude sloužit jako východisko pro získávání dotací na potřebné modernizace vybavení škol v příštím programovém období z operačního programu, který se bude zaměřovat na oblast podpory vzdělávání, stejně jako nyní OP Vzdělání pro konkurenceschopnost.

Velkým problémem města, potažmo celého okresu je nezaměstnanost, která je dlouhodobě nad průměrem Středočeského kraje a České republiky. Jedním z řešení vyšší nezaměstnanosti by mohlo být lepší využití potenciálu území a rozšiřování nabídky pro potřeby cestovního ruchu a turismu, jako například zvýšení počtu ubytovacích zařízení a restauračních služeb a zvýšení kvality těch stávajících.

I v souvislosti se snižováním nezaměstnanosti by se město dále mělo v příštím období podle svých plánů soustředit na zajištění dostatečné plochy pro příliv nových investorů, především formou revitalizace brownfields ploch po armádě na atraktivní průmyslové zóny. Toto téma zasahuje i do následující oblasti životního prostředí.

5. Životní prostředí a regenerace životního prostoru

Z přehledu jednotlivých OP a jejich využitím městem Příbram je vidět, že se město v tomto období nejvíce angažovalo v oblasti životního prostředí. V projektové kartě životního prostředí je obsaženo mnoho prioritních projektů a můžeme konstatovat, že většina jich byla v tomto programovém období uskutečněna s využitím dotace z OP Životní prostředí, v jejichž získávání bylo město velmi úspěšné. Z realizovaných projektů, které splnily priority akčního plánu, jen připomeneme četné realizace energetických úspor městských objektů, revitalizace velké plochy veřejné zeleně, regenerace panelového sídliště Brezové Hory, zlepšení odpadového hospodářství vybudováním zařízení na sběr a recyklaci odpadu, likvidace černé skládky a rekultivace staré skládky Květná, realizace protipovodňových opatření a další.

Z prioritních projektů strategického dokumentu z oblasti životního prostředí a regenerace životního prostoru, které čekají na uskutečnění, bych se ráda zaměřila na projekt s názvem Parkování, na který jsme už narazili v oblasti infrastruktury. Ačkoli město má v plánu výstavbu parkovacího domu (viz kapitola 8.1 ROP Střední Čechy), neřeší to problém nedostatku parkovacích míst u bytových domů. Ve městě se řeší věčné dilema – parkování, nebo zeleň? Předpokladem úspěchu je tedy nalezení takového řešení, které by vyhovovalo oběma stranám – vedení města i občanům. Tvorba nových parkovacích míst by neměla příliš zatěžovat městský rozpočet a zároveň nesmí mít negativní vliv na životní prostředí v místě bydliště obyvatel.

Další projekt, který se s určitostí v novém akčním plánu města objeví znovu, je projekt Realizace lesoparku Svatá Hora, který je dlouhodobým záměrem Příbram pro zlepšení životního prostoru. Roku 2005 byla vytvořena urbanistická studie a následně i harmonogram realizace projektu. Nyní se projekt nachází ve fázi postupného uvolňování finančních prostředků a hledání nových finančních

stimulů pro uskutečnění jednotlivých etap. Celkové náklady se odhadují na 10 mil. korun. Svatá Hora je nejdůležitějším historickým symbolem města Příbram a také důležitým turistickým cílem. V rámci realizace by proběhlo osázení prostoru v okolí poutního místa, jednoduché parkové úpravy zeleně, cest, včetně instalace odpočinkových míst. Projekt by vylepšil celkovou reprezentaci této kulturní a turistické památky, čímž by přispěl k vyšší turistické návštěvnosti a zároveň by se díky němu dosáhlo zkulturnění a ozdravení příměstské krajiny. Projekt, obsažený ve strategickém dokumentu města, je v souladu s Koncepcí ochrany přírody a krajiny Středočeského kraje v letech 2006 – 2016 a s opatřeními Programu rozvoje kraje.

Projektem, který se promítá i do oblasti životního prostředí, je již několikrát zmiňované téma cyklostezek, jak ve smyslu podpory každodenní cyklistické dopravy, tak i cykloturistiky. Pozitivní dopad vybudování cyklotras a cyklostezek na životní prostředí je jednoznačný a město by toto téma mělo zapojit i do nového strategického dokumentu.

Dalším důležitým bodem zlepšení životního prostředí se zabývá prioritní oblast Zlepšení životního prostředí urbanizované krajiny – staré zátěže. Jedná se o staré ekologické zátěže vzniklé dlouhodobou těžební činností. Aktivita této oblasti jsou naplňovány postupně a pomalu tak, jak to podmínky umožňují.

Z hlediska vodního režimu je nutné dodržovat protizáplavová opatření s cílem snížení rizika povodní na zastavěných územích města, které jsou v okolí vodních toků.

Obecně se dá říci, že podoba města je měněna v závislosti na politických rozhodnutích. O tom, které prioritní projekty budou za přispění městského rozpočtu a evropských prostředků uskutečněny, rozhoduje Zastupitelstvo a Rada města. Mým cílem proto nebylo hodnotit, které projekty byly z pohledu města více a které méně prioritní a proč, ale zdali město některé svoje cíle vyřešilo pomocí dotací ze strukturálních fondů EU a kterým dalším prioritám, stanovených ve strategickém dokumentu, by se město mělo v dalším plánovacím období především věnovat a hledat pro ně možnosti financování. Tím navrhuji určité výchozí body pro aktualizaci strategického dokumentu - Programu územního rozvoje města Příbram na období 2014-2020.

Města, která usilují o pozitivní změny ve smyslu udržitelnosti rozvoje, sledují indikátory. Indikátory umožňují lépe spravovat věci veřejné. Díky nim může město hodnotit trendy, kterými se v minulosti ubíralo, a odhadnout směr, jakým se bude v budoucnosti vyvíjet. Poskytují zpětnou vazbu politikům, úředníkům i občanům a dávají jim možnost srovnání jejich města či obce s ostatními. Tvorba specifické místní sady indikátorů je v souladu s oficiální politikou Rady vlády pro udržitelný rozvoj. Obecně bych proto městu doporučila zavedení a pravidelné hodnocení indikátorů udržitelného rozvoje v rámci Místní Agendy 21, protože jen tak si bude Příbram moci utvořit objektivní obrázek o svém vývoji.

16. Závěr

Cílem mé práce bylo popsat a zhodnotit současný stav města Příbram z hlediska čerpání finančních prostředků, a to jak z evropských, tak i z národních zdrojů. Na základě této analýzy navrhnout nová řešení, která povedou k rozvoji sledovaného území a budou sloužit jako návrh výchozích bodů nového strategického dokumentu města na období 2014-2020.

K dosažení vytyčených cílů jsem využila dostupných literárních a internetových zdrojů. V průběhu zpracování teoretické části jsem se za pomoci odborné literatury detailněji seznámila s problematikou managementu evropských projektů, regionálního rozvoje obce a možnosti jeho financování.

Za účelem co nejpřesnějšího zpracování praktické části práce jsem vycházela především z informací získaných od úřednic Samostatného oddělení dotací a vedoucího odboru Koncepce a rozvoje města. Dále jsem vycházela ze strategických dokumentů města, především z Programu územního rozvoje města Příbram a z Územně analytických podkladů ORP Příbram.

Pro splnění cílů bylo nutné zpracovat celkovou analýzu současného stavu popisem situace a SWOT analýzou v několika prioritních oblastech. Touto analýzou jsem nastínila problémy, se kterými se město potýká a směr, kterým by se mělo ubírat, aby pozitivně ovlivnilo svůj rozvoj.

Dalším krokem byla analýza činnosti města Příbram v získávání dotací z EU, popis jednotlivých projektů a jejich soulad s prioritami rozvoje města, obsaženými ve strategickém dokumentu. V rámci této analýzy jsem dále poukázala na projekty, jejichž realizace je dlouhodobým záměrem města, ale zatím uskutečněny nebyly a navrhla jsem možnosti jejich spolufinancování z konkrétních oblastí podpor jednotlivých operačních programů. K získání těchto informací jsem využila programové dokumenty jednotlivých OP.

Z výsledků práce vyplývá, že město Příbram se v oblasti evropských dotací uplatňuje velice aktivně. V programovacím období 2007-2013 podalo celkem 58 projektových žádostí a uspělo s 41 projekty. Celková úspěšnost získávání dotací ze strukturálních fondů EU za zkoumané programovací období tedy dosahuje 70,1 %. Na základě těchto poznatků můžeme tedy potvrdit pracovní hypotézu č. 1,

kteřá tvrdí, že město Příbram je úspěšné při čerpání dotací z fondů EU. Velký objem finanční podpory, který se městu podařilo v tomto programovém období z evropských zdrojů získat, napomohl obrovskou měrou k jeho celkovému rozvoji. Díky evropským dotacím mohly být realizovány finančně velmi náročné a potřebné projekty, které by městský rozpočet sám o sobě financovat nemohl. Z projektů, které nejvíce změnily tvář města, můžeme jmenovat rekonstrukce a revitalizace dvou hlavních náměstí, modernizace autobusového nádraží, obnova velké plochy veřejné zeleně a veřejných prostranství a také mnoho realizací energetických úspor ve školních a jiných objektech v majetku města. Čtyři z těchto zmíněných projektů popisují detailněji v kapitole 13.

Stejně jsem postupovala i v analýze čerpání z národních a regionálních zdrojů městem Příbram. Uvedla jsem grantové programy, které byly městu k dispozici a konkrétní projekty, na které se z nich podařilo získat finanční podporu. Město podalo v období 2007-2013 v rámci dotačních titulů ministerstev a státních účelových fondů celkem 18 projektových žádostí a uspělo se 13 projekty. Celková úspěšnost získávání finanční pomoci tedy dosáhla 72,2 %. V rámci těchto 13 projektů získala Příbram z národních zdrojů celkem 16,3 mil. Kč. Dále město za zkoumané období podalo celkem 34 žádostí o dotace z krajského rozpočtu, z toho 26 dotaci získalo, úspěšnost tedy dosáhla 76,5 %. Celkem se městu podařilo získat krajské dotace v celkové výši 9 225 889 Kč. Z výsledků můžeme vyvodit kladnou odpověď na pracovní hypotézu č. 2, která říká, že město Příbram je úspěšné při čerpání dotací z národních a regionálních zdrojů.

Součástí popisu projektů, které město uskutečnilo za pomoci evropských dotací, byla i analýza jejich souladu se strategickým dokumentem města, který umožňuje koncentrovat dostupné finanční prostředky do potřebných oblastí a tím zajišťuje rovnoměrný rozvoj města. Zjistila jsem, že všechny uskutečněné projekty byly v souladu s prioritními opatřeními, stanovenými tímto dokumentem. Potvrzuje se tím hypotéza č. 3, která tvrdí, že využití finančních prostředků z EU je v souladu se strategickým plánem a má pozitivní dopad na rozvoj města Příbram.

V poslední části práce shromažďuji poznatky z předchozích kapitol v analýze pěti prioritních oblastí současného strategického dokumentu města – Podnikání a cestovní ruch, Infrastruktura, Partnerství, Rozvoj lidských zdrojů a Životní

prostředí. Hodnotím, do jaké míry bylo jednotlivých strategických opatření ve jmenovaných oblastech dosaženo za využití evropských dotací, a zároveň nabízím v každé z těchto oblastí výčet několika projektů a priorit, které zatím v tomto období realizovány nebyly a z mého hlediska jsou pro rozvoj města důležité. Nabízím tím městu určité vodítko pro tvorbu nového Programu územního rozvoje města Příbram na období 2014-2020. Na něm se podle slov vedoucí Samostatného oddělení dotací začne pracovat v nejbližší době a jeho tvorba pak trvá přibližně rok. Moje práce bude k dispozici odboru Koncepce a rozvoje města a Samostatnému oddělení dotací Městského úřadu a bude potencionálně využita jako zdroj podnětů a návrhů do diskuze, která bude zpracování strategického dokumentu na nové období předcházet.

Podle mého názoru by se město Příbram mělo zaměřit především na rozvoj cestovního ruchu a podnikatelských aktivit s ním spojených. To je investice, která se vrátí, neboť napomáhá snížení dlouhodobě vyšší míry nezaměstnanosti. Důležitým bodem rozvoje města v budoucnosti jsou také investice do infrastruktury a odstranění ekologických zátěží. Další z mnoha priorit by bezpochyby měla tvořit výstavba ubytovacích zařízení a zlepšování služeb pro seniory, kterých bude v budoucnosti pouze přibývat.

17. Abstract

The aim of my thesis was to describe and analyze the current state of the city of Příbram in terms of the efficient use of the European, state and regional funding.

To meet the objectives it was necessary to prepare an overall description of the current situation in the municipality and the SWOT analysis. The next step was to analyze the activities of Příbram in obtaining funding from the EU, national and regional resources. The analysis includes a description of individual projects and an evaluation of their consistency with the priorities included in the development plan document. The results of this work show that the city of Příbram applied very actively in European as well as national and regional funding. Large amount of financial aid, which the city managed to gain in the period of 2007-2013 from the European structural funds, had a significant contribution to its overall development.

In the last part I offer in each of the areas of strategic document a list of several projects and priorities which so far haven't been realized and which are from my point of view very important for the further Příbram's development.

Based on the conclusions drawn from the analysis, I suggest new solutions that will possibly serve as starting points for the relevant city departments for the drafting of the new development plan document for the period of 2014-2020.

18. Přehled použité literatury

1. HALÁMEK, Petr. *Projektový cyklus v EU*. Brno: ESF MU, 2004. 74 s. ISBN 80-210-3552-8.
2. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo – obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2012. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.
3. MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
4. PŘICHYSTAL, Aleš. *Administrátor projektů spolufinancovaných z fondů EU: učební texty*. Praha: Český institut pro integraci EU, 2008. 83 s. ISBN 978-80-86757-85-8.
5. PŘICHYSTAL, Aleš. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU Aneb jak uvařit dobrý projekt*. Nymburk: VEGA-L, 2008. 153 s. ISBN 978-80-86757-94-0.
6. STEJSKAL, Jan, KOVÁRNÍK Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, s. r. o., 2009. 212 s. ISBN 978-80-7367-588-2.
7. Svaz měst a obcí České republiky. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*. Praha: Artedit s. r. o., 2010. 184 s. ISBN 978-80-254-8660-3.
8. VELFL, Josef. *Příbram v průběhu staletí*. Příbram: Městský úřad, 2003. 166 s. ISBN 80-239-1174-0.
9. WOKOUN, René, MALINOVSKÝ, Jan a kol. *Regionální rozvoj: Východiska regionálního rozvoje, regionální politiky, teorie, strategie programování*. Praha: Linde Praha, a. s., 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
10. WOKOUN, René. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI Publishing, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.

11. *Co nás čeká – EU fondy 2014-2020*. ROPNoviny č.1/2013. [online]. 4. 4. 2013. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.dotacni.info/co-nas-ceka-%E2%80%93-eu-fondy-2014-%E2%80%93-2020/>>.
12. *EHP/Norsko*. Středočeský kraj. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://fondyeu.kr-stredocesky.cz/index.asp?thema=2263&category=>>>.
13. *Grantová a dotační řízení*. Středočeský kraj. [online]. 2008. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.kr-stredocesky.cz/portal/odbory/grantova-a-dotacni-rizeni/>>>.
14. *IS CEDR III*. Ministerstvo financí ČR.[online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://cedr.mfcr.cz/cedr3internetv415/default.aspx>>.
15. *Komunitární programy*. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/komunitarni-programy>>.
16. *Kriminalita v Příbrami se dlouhodobě snižuje*. Tomáš Vašíček. [online]. 14. 2. 2013. [cit. 2013-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.novinky.cz/vase-zpravy/stredocesky-kraj/pribram/204-15246-kriminalita-v-pribrami-se-dlouhodore-snizuje.html>>.
17. *Lisabonská strategie a vnitřní trh*. Prof. Luděk Urban (FSV UK). [online] [cit. 2013-02-20]. Dostupný z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8742/sekce/lisabonska-strategie-a-vnitri-trh/>>>.
18. *Město získalo dotace na prevenci kriminality*. Oficiální stránky města Příbram. [online]. 4. 4. 2013. [cit. 2013-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/index.php?vid=2307>>.
19. *Na Příbramsku přibývá lidí jen stěhováním*. [online] 15. 3. 2013. [cit. 2013-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram.cz/clanek-na-pribramsku-pribyva-lidi-jen-vlivem-stehovani>>.
20. *Oficiální stránky města Příbram*. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/>>>.
21. *Pořízení samosběrného a kropícího vozu na úklid města Příbram*. Oficiální stránky města Příbram. [online]. 11. 3. 2013. [cit. 2013-04-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/index.php?vid=2245>>.

22. *Programový dokument Integrovaného operačního programu*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. [online] [cit. 2013-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/Integrovaný-OP/O-programu/Dokumenty>>.
23. *Programový dokument OP Lidské zdroje a zaměstnanost*. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.esfcr.cz/file/4976/>>.
24. *Programový dokument OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost období 2007-2013*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost-verze-z-1-10-2007>>.
25. *Programový dokument OP Životní prostředí pro období 2007-2013*. Ministerstvo životního prostředí České republiky. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=1bad8d4a-1bc1-423d-a637-5cc6f551e8ad>>.
26. *Programový dokument Regionálního operačního programu Střední Čechy*. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. [online]. 2008. [cit. 2013-03-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=922ac186-949f-102b-acac-00e0814daf34>>.
27. *Program podpory Prosperita*. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo-oppi.cz/prosperita/>>.
28. *Program podpory Školici střediska*. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. [online]. 2012. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo-oppi.cz/skolici-strediska/>>.
29. *Přehled o programech (dotačních titulech) financovaných prostřednictvím rozpočtových kapitol státního rozpočtu*. Ministerstvo financí ČR. [online]. [cit. 2013-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_prehled_o_programech_dt.html>.

30. *Příručka pro kraje a obce – Jak na základní registry*. Ministerstvo vnitra ČR. [online]. 2012. [cit. 2013-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/jak-na-zakladni-registry.aspx>>.
31. *Rekultivace skládky Květná*. Oficiální stránky města Příbram. [online]. 28. 5. 2012. [cit. 2013-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/index.php?vid=1322>>.
32. *Samospráva*. [online]. 24. 11. 2011. [cit. 2013-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>>.
33. *Seznamy příjemců*. Ministerstvo financí ČR.[online]. Duben 2013.[cit. 2013-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-o-cerpani/Seznamy-prijemcu>>.
34. *Vazby nástrojů územního plánování*. Ústav územního rozvoje. [online]. 2010. [cit. 2013-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/internetove-prezentace/principy-a-pravidla-uzemniho-planovani/kapitolaD-2011/D3-20101115.pdf>>.
35. *Zateplení přinese výrazné úspory*. Periskop. [online]. 19. 8. 2010. [cit. 2013-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.pribram-city.cz/document.php?obrid=15810>>.
36. Česko. Zákon č. 248/2000 Sb., *o podpoře regionální rozvoje* ze dne 29. 6. 2000.
37. Česko. Zákon č.250/2000 Sb. *o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*, ze dne 7. 7. 2000.

Seznam tabulek, obrázků, grafů a zkratk

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Operační programy 2007-2013
Tabulka č. 2	Úrovně územněsprávního statistického členění ČR
Tabulka č. 3	Základní SWOT analýza města Příbram
Tabulka č. 4	SWOT analýza sociodemografických podmínek města Příbram
Tabulka č. 5	SWOT analýza ekonomických podmínek města Příbram
Tabulka č. 6	SWOT analýza podmínek životního prostředí města Příbram
Tabulka č. 7	SWOT analýza infrastrukturních podmínek města Příbram
Tabulka č. 8	Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Čechy
Tabulka č. 9	Úspěšné projekty města Příbram z ROP Střední Čechy 2007-2013
Tabulka č. 10	Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v ROP Střední Čechy
Tabulka č. 11	Prioritní osy a oblasti podpory IOP
Tabulka č. 12	Úspěšné projekty města Příbram z IOP Střední Čechy 2007-2013
Tabulka č. 13	Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v IOP
Tabulka č. 14	Prioritní osy a oblasti podpory OP Životní prostředí
Tabulka č. 15	Úspěšné projekty města Příbram z OP ŽP 2007-2013
Tabulka č. 16	Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v OP ŽP
Tabulka č. 17	Prioritní osy a oblasti podpory OP VK
Tabulka č. 18	Úspěšné projekty města Příbram z OP VK 2007-2013

Tabulka č. 19	Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v OP VK
Tabulka č. 20	Prioritní osy a oblasti podpory OP LZZ
Tabulka č. 21	Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v OP LZZ
Tabulka č. 22	Nárokové dotace města Příbram 2013
Tabulka č. 23	Srovnání úspěšnosti sídel okresů Středočeského kraje v celkovém objemu alokovaných dotací z EU

Seznam obrázků

Obrázek č. 1	Rozdělení prostředků politiky soudržnosti na 3 cíle pro období 2007-2013
Obrázek č. 2	Mapa skladby 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Seznam grafů

Graf č. 1	Fáze projektového cyklu
Graf č. 2	Vývoj ukazatelů věkové struktury ve městě Příbram v období 1991-2011
Graf č. 3	Využití OP 2007-2013 městem Příbram

Seznam zkratk

1. SčV	1. Středočeská vodárenská
CEDR	Centrální evidence dotací z rozpočtu
CŽV	Celoživotní vzdělávání
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
DPS	Domov s pečovatelskou službou

EHP	Evropský hospodářský prostor
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
GIS	Geografický informační systém
GP	Grantový program
GS	Grantové schéma
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
ICT	Informační a komunikační technologie
IT	Informační technologie
IZS	Integrovaný záchranný systém
IOP	Integrovaný operační program
IPRM	Integrovaný plán rozvoje města
LAU	Místní administrativní jednotky
MA 21	Místní Agenda 21
MěÚ	Městský úřad
MIS	Městský informační systém
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZe	Ministerstvo zemědělství
NSZM	Národní síť zdravých měst
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP VK	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
SF	Strukturální fondy
SNK-ED	Strana SNK Sdružení nezávislých a Evropští demokraté
SŠ	Střední škola
TKO	Tuhý komunitní odpad
TOP	Tematický operační program
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí